

JANNE LEIRÅMO JOHANSEN

Langvassveien 352
8615 SKONSENG

Saksb.: Gunn Karstensen
e-post: fmnogka@fylkesmannen.no
Tlf: 75 53 16 70
Vår ref: 2018/3857
Deres ref:
Vår dato: 08.06.2018
Deres dato: 06.06.2018
Arkivkode: 434.11

Tilsagn om midler til akutte forebyggende tiltak mot rovviltskader 2018 - Janne Leiråmo Johansen - Rana

Fylkesmannen viser til telefonsamtale og elektronisk søknad av 06.06.2018 om akuttmidler til kortvarig intensivt tilsyn.

Vedtak

Fylkesmannen i Nordland gir med oppgitte vilkår tilsagn om akuttmidler på kr 10 000,- til Janne Leiråmo Johansen. Midlene skal gå til intensiv gjeting av sau i beiteområdene til Leiråmo Johansen.

Bakgrunn og begrunnelse

Søknaden er behandlet med hjemmel i forskrift av 1. januar 2013 om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak. Vi legger også vekt på føringer i gjeldende forvaltningsplan for rovvilt.

Ifølge Rovbase er det dokumentert ett lam tatt av gaupe i Leiråmo Johansens besetning den 5. mai. I telefonsamtale opplyser Leiråmo Johansen at det mangler flere lam i besetningen. Leiråmo Johansen er eneste bruker i akkurat dette området i Rana. Ut fra dette vurderer vi at det er riktig å gi tilsagn til en enkeltbruker, og ikke som fellestiltak til sankelaget. Hun slipper 54 søyer og 95 lam på beite.

Vilkår for tilskuddet

- Tilskuddet skal brukes til intensiv gjeting i tillegg til det normale tilsynet som beitebruker skal gjennomføre i henhold til dyrevelferdsloven.
- Midlene kan brukes til å godtgjøre økt egeninnsats eller innleid hjelp.
- Tilskuddsmottaker skal umiddelbart underrette Fylkesmannen dersom noen av forutsetningene for gjennomføring (teknisk/faglig, økonomisk eller framdriftsmessig) ikke lar seg gjennomføre.
- Det skal sendes inn rapport i Elektronisk søknadssenter innen 1. august 2018. Det skal føres regnskap som skal sendes inn sammen med rapporten. Det skal legges ved kopi av bilag for de faktiske utgiftene knyttet til det utførte tiltaket, med betalingsbekreftelse i form av bankutskrift, dokumentasjon fra regnskapskontor eller lignende.

-
- Dersom rapporteringsfristen ikke overholdes kan tilsagnet bortfalle. Manglende rapportering kan videre føre til avslag på framtidige søknader om FKT-tiltak.
 - Det er krav om at drift og hold av produksjonsdyr er i samsvar med dyrevelferdslovens og /eller reindriftslovens bestemmelser for at tilskudd skal kunne gis.
 - Tiltaket skal være innenfor annet gjeldende relevant regelverk.

Utbetaling

Tilskuddet vil bli utbetalt etterskuddsvis når det er sendt inn sluttrapport med regnskap. For søkere som er registrert i merverdiavgiftsregisteret, skal kostnadene med tiltaket beregnes uten MVA.

Tilbakebetaling

Brudd på fastsatte vilkår kan resultere i at tilskuddet ikke blir utbetalt, eller at hele eller deler av tilskuddet kreves tilbakebetalt. Videre kan beløpet kreves tilbakebetalt dersom søker har mottatt tilskudd i strid med redelighet og god tro. Utbetalt tilskudd kan også kreves tilbakebetalt dersom søker uaktsomt har gitt feilaktige, mangelfulle eller misvisende opplysninger. Det samme gjelder dersom utbetalingen skyldes feil fra myndighetenes side, og søker burde ha forstått dette.

Saksopplysninger

Fylkesmannen understreker betydningen av en god rapportering med hovedvekt på om tiltaket har hatt en tapsforebyggende effekt. Regnskapsbilag skal oppbevares i minst 10 år eller i henhold til Regnskapsloven dersom mottaker er underlagt denne. Kontrolltiltak kan bli iverksatt av Fylkesmannen eller Riksrevisjonen for å sikre at bruken av midlene har skjedd i samsvar med forutsetningen.

Klage

Dette vedtaket kan påklages innen tre uker etter mottatt brev. Eventuell klage skal angi det vedtak det klages over, og den eller de endringer som ønskes. Klage skal sendes til Fylkesmannen i Nordland, Statens hus, 8002 Bodø.

Med hilsen

Tore Vatne (e.f.)
seksjonsleder

Gunn Karstensen
seniorkonsulent

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Kopi pr e-post til:
Rana kommune
SNO
Mattilsynet

Grane kommune
Rådhuset
8680 Trofors

Saksb.: Øyvind Skogstad
e-post: fmnooys@fylkesmannen.no
Tlf: 75 53 15 68
Vår ref: 2018/4009
Deres ref:
Vår dato: 15.06.2018
Deres dato:
Arkivkode: 434.11

Tillatelse til skadefelling av bjørn i Grane kommune

Grane kommune fikk onsdag 13. juni kl 19:00 tillatelse til skadefelling av én bjørn i Grane kommune. Bakgrunnen for søknaden var funn av sau påvist drept av bjørn i området ved Sveningskardet/ Stavassdalen. Tillatelsen ble formidlet per telefon til kommunen og dette er en skriftlig bekreftelse på muntlig gitt tillatelse.

Vedtak

Fylkesmannen gir tillatelse til skadefelling av én (1) bjørn i Grane kommune fra og med 13. juni til og med 18. juni 2018. Tillatelsen gjelder med tilhørende vilkår nederst i brevet.

Grunnlaget for avgjørelsen

Vedtaket er fattet i medhold av naturmangfoldloven § 18 og § 77, jf. rovviltforskrifta § 9. Miljødirektoratet fastsatte i vedtak av 01.06.2018 en felles kvote på tre betinga fellingstillatelser for bjørn innenfor rovviltregionene 5, 6, 7 og 8. Ved tidspunkt for iverksetting av fellingstillatelse er det felt én bjørn på skadefellingstillatelse, samt én bjørnunge er avlivet av andre årsaker av Statens naturoppsyn (begge i Trøndelag), så gjenværende kvote er én bjørn.

Etter viltloven er jerv, bjørn, ulv og kongeørn fredet. Dette innebærer at målsettingen om en bærekraftig forvaltning er et overordnet hensyn ved forvaltning av disse artene. Fellingstillatelse gis for å forhindre at rovvilt gjør skade på bufe og tamrein. Ved vurdering av om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan.

I den vedtatte forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland er det sagt følgende om skadefelling av bjørn:

- 2.5.1 *Skadefelling i svart sone er i utgangspunktet kun aktuelt ved akutte skadesituasjoner. Det skal være lavere terskel for felling av hannbjørner enn binner.*
- 2.5.2 *Dersom det på våren oppdages bjørn i kalvingsland for reindrift innenfor svart sone, eller i randsonen til svart sone, skal det i samråd med reinbeitedistriktet iverksettes avbøtende tiltak.*
- 2.5.5 *Utenfor svart sone skal det som hovedregel gis tillatelse til uttak av bjørn som forventes å gjøre skade.*

I følge rovviltforskriftens § 9 kan felling bare gjennomføres dersom det ikke finnes en annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyn til:

- a) områdets betydning som beitemark
- b) skadenes omfang og utvikling
- c) potensialet for framtidige skader
- d) muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak

Felling skal være rettet mot bestemte individer. Vedtak om felling skal være begrenset til et bestemt område, tidsrom og antall dyr. Tilfeller hvor det nylig har skjedd angrep som også ligger an til å fortsette, og som samlet er å betrakte som vesentlige, ligger i kjernen av bestemmelsens virkeområde.

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold blir ivaretatt på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal likevel avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på en annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært det eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning. Naturmangfoldloven § 5 og prinsippet om geografisk differensiert forvaltning er konkretisert gjennom §§ 3 og 4 i rovviltforskriften og gjennom den regionale forvaltningsplanen for rovvilt i region 7.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i loven §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Naturmangfoldloven §§ 8 til 10 og § 12 er omtalt senere. Naturmangfoldloven § 11 gjelder kostnadene ved miljøforringelse, og blir ikke sett på som relevant i denne saken.

Bjørn i Nordland

Offentlige beslutninger som kan berøre naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon samt effekt av påvirkning, jf. naturmangfoldloven § 8. Fylkesmannen viser til følgende i forhold til bestandssituasjonen for bjørn:

- Beskrivelsen av det Nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt i kommentarene til rovviltforskriften § 3,
- NINA Rapport 1494 Populasjonsovervåking av brunbjørn, DNA-analyse av prøver innsamlet i Norge i 2017,
- rapport fra Rovdata datert 15.05.2018 vedrørende bestandsstatus for gaupe, jerv, brunbjørn og ulv,
- vurderinger gjort i Miljødirektoratet vedtak om kvote for betinget skadefelling av 01.06.2018 og
- beskrivelser i dette vedtaket.

Det er påvist betydelig færre bjørner i Nordland de siste tre årene sammenlignet med foregående år. Til sammen er det siden 2006 påvist 38 ulike bjørner som i kortere eller lengre tid har vært i Nordland. I Nordland ble det i 2017 registrert tre bjørner: En hannbjørn i Saltdal (trolig en av ungene til binna som døde i 2015), en hannbjørn i Bindal (skutt i Namsskogan senere samme år) og ei binne i Rana.

Bestandsmålet i Nordland er 1 årlig yngling av bjørn. Estimater for 2017 viser 6,9 ynglinger i Norge, hvorav ingen i Nordland.

Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastningen bjørnebestanden blir utsatt for, jf. naturmangfoldloven § 10. Bjørnebestanden er ikke avgrenset av tilgjengelig areal. Det er ikke registrert sykdom på brunbjørn i Norge. Det er kjent at ungedødelighet hos brunbjørn er høy, blant annet på grunn av infanticid (ungedrap). Utover enkelte påkjørsler skjer avgangen av voksen brunbjørn i hovedsak gjennom lisensfelling og skadefelling, slik at miljøforvaltninga i stor grad har oversikt over den samlede belastningen.

Kjent avgang av brunbjørn i Norge i 2017 var totalt ni bjørner. Syv av disse ble felt på skadefelling, én på lisensfelling og én ble påkjørt av toget. Ingen ble felt i Nordland. De siste årene er det felt flere bjørner på skadefelling i fjellområdene i Sverige forholdsvis nært Nordlandsgrensa i Salten og på Helgeland.

Føre-var-prinsippet, jf. naturmangfoldloven § 9, kommer til bruk i situasjoner hvor man ikke har tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Etter Fylkesmannens syn er ikke dette tilfelle i denne saken.

Bestanden av brunbjørn ligger under det fastsatte bestandsmålet for region 6-8. Ut fra en totalvurdering og med tanke på rask iverksettelse når kriteriene for skadefelling vurderes oppfylt, har Miljødirektoratet likevel gitt fylkesmennene i disse regionene myndighet til å iverksette skadefelling etter forskriften § 9 innenfor gitt kvote og tidsrom. Direktoratet vurderer at et slikt uttak ikke vil sette bjørnebestandens overlevelse i fare. Dette forutsetter at det i størst mulig grad unngås å felle binner.

Tapsutvikling til bjørn

Antall påviste tap av sau til bjørn i fylket varierer noe fra år til år. De største tapene har vi hatt i Hattfjelldal kommune. De siste tre årene har det imidlertid vært en betydelig nedgang i antall tapte sau til bjørn i fylket. Det er videre påvist få tap av rein til bjørn i Nordland; til sammen 7 dyr siden 2005.

I 2017 ble det ikke påvist noen tap av verken sau eller rein til bjørn og det ble heller ikke erstattet beitedyr som drept av bjørn.

Tabellen viser utvikling i påviste tap av sau til bjørn i Nordland i 2008-2017.

År	Grane	Hattfjelldal	Brønnøy	Hemnes	Rana	Vefsn	Bodø	Saltdal	Sum
2010	1	19							20
2011	7	69			7			3	86
2012		36			26			18	80
2013	15	53	7	4	9		1	12	101
2014	15	27			12			5	59
2015		6			1				8
2016	10					1		1	12
2017									0

Tabellen viser antall sau og lam erstattet som tapt til bjørn i Nordland 2008-2017.

År	Grane	Hattfjelldal	Brønnøy	Hemnes	Rana	Leirfjord	Vefsn	Bodø	Saltdal	Beiarn	Sum
2010	22	158									180
2011	10	300		4	32				12		358
2012		251		0	162				58		471
2013	76	282	43	35	70			9	38		553
2014	83	170			61				13		327
2015		52			2						54
2016	23						8		3		34
2017											0

Den aktuelle situasjonen

Grane kommune kontaktet Fylkesmannen den 13. juni etter at de hadde fått meldinger om mulig bjørnetap i besetningen til Finn David Lund. I løpet av ettermiddagen/kvelden undersøkte SNO to kadaver i området Stavassdalen/ Svenningskardet. Ett av disse ble vurdert som påvist drept av bjørn. På det andre var det ikke mulig å fastsett dødsårsak. Beitebruker observerte bjørnespor i området og har meldt om svært urolige sauer i deler av beitet. En hundeevipasje fra Grane fellingslag sporet i området i løpet av ettermiddagen, hvor hunden markerte for bjørn.

Forebyggende tiltak

Helgeland Landbruksstjenester SA har på vegne av sauebrukerne i Grane fått tilsagn om kr 120 000,- i FKT-midler for 2018. Disse midlene skal gå til utvida tilsyn med vokterhund og utvida tilsyn ved akutte tap, fortrinnsvis ved bruk av kadaverhund.

Fylkesmannens vurdering

Det aktuelle området er i vedtatt forvaltningsplan avsatt som prioritert beiteområde for sau, hvor det skal være en lav terskel for å innvilge skadefelling. Det at terskelen for uttak er lav betyr imidlertid ikke at tilstedeværelsen av rovvilt i et prioritert beiteområde i seg selv gir grunnlag for felling. I ethvert vedtak om skadefelling, skal det gjøres en konkret og helhetlig vurdering av den enkelte situasjon i tråd med krav nedfelt i gjeldende regelverk, og vedtak om uttak kan bare fattes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte. Den regionale forvaltningsplanens inndeling av regionen i prioriterte beiteområder og prioriterte rovviltområder skal legges til grunn i disse vurderingene, men ikke som eneste kriterium.

Fylkesmannen legger til grunn at Rovviltnemnda i Nordland med sin geografiske differensiering har forsøkt å ivareta de hensyn som er nedfelt i naturmangfoldloven § 12. Vi vil imidlertid påpeke at den arealdifferensieringen som er valgt i Nordland etter vår vurdering ikke er noen god løsning. De vedtatte bjørneområdene sammenfaller ikke med områder som biologisk sett ligger til rette for bjørn, og det er derfor svært liten sannsynlighet for at bestandsmålet vil kunne oppnås innenfor bjørneområdene. Dette skaper ikke nødvendig forutsigbarhet for beitebrukerne, øker konfliktnivået og gjør den praktiske forvaltningen av rovdyr i Nordland svært utfordrende.

Følgende forhold taler etter vår vurdering for å innvilge søknaden:

- Tidlig i beitesesongen er det få forebyggende tiltak som kan forventes å ha god effekt dersom det kommer bjørn inn i beiteområder og forårsaker tap. Erfaringer fra tidligere år viser at tapene kan bli store selv om det prioriteres ressurser til utvida tilsyn for å forsøke å forebygge tap.
- Tapshistorikken hos den aktuelle brukeren viser at det kan bli store tap når det kommer bjørn inn i dette beiteområdet.
- Bjørnen som forårsaker skadene er mest sannsynlig en hannbjørn. Dette vurdert ut ifra DNA-analyser fra tidligere år og kjent utvandringskapasitet hos binner. Felling av en hannbjørn vil i mindre grad enn felling av en hunnbjørn påvirke Stortingets målsetting om 1 årlige yngling av bjørn i Nordland.
- Tapene er lokalisert utenfor de vedtatte bjørneområdene i region 7 – Nordland, med mål om yngling av bjørn. Terskelen for å tillate skadefelling av bjørn utenfor bjørneområdene skal være lavere enn innenfor bjørneområdene, jf. Forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland.
- Det aktuelle området ligger innenfor prioritert beiteområde for sau. Det er et mål om at det ikke skal være rovdyr som representerer et skadepotensial i prioriterte beiteområder. Innenfor disse områdene skal terskelen for å felle store rovdyr som tar sau, være vesentlig lavere enn utenfor.
- I Stortingets rovviltforlik står det i punkt 2.2.19: *”Det er et felles mål at tapstallene for beitenæringen må ned. Soneinndelingen må forvaltes tydelig. I prioriterte beiteområder skal uttak av dyr som gjør skade på beitedyr gjøres raskt, og i slike områder skal miljøforvaltningen i større grad enn i dag bidra til å effektivisere slikt uttak, uavhengig av om bestandsmålet er nådd. (...) Det skal ikke være rovdyr som representerer et skadepotensial i prioriterte beiteområder for husdyr og kalvingsområde for tamrein.”*

Følgende forhold taler etter vår vurdering for ikke å innvilge søknaden:

- Det registrerte antall sau påvist som drept av bjørn i dette tilfellet er svært begrenset.
- Unge hannbjørner vandrer gjerne mye tidlig på sommeren. Det er derfor mulig at den skadevoldende bjørnen vandrer ut av beiteområdet forholdsvis raskt.

Konklusjon

Påvist tapsomfang er pr d.d. begrenset, og vi vurderer at situasjonen ikke kan defineres som akutt. Erfaringer fra tidligere år i dette området viser imidlertid at det kan bli betydelige tap dersom bjørnen fortsetter å oppholde seg i området. Siden det er funnet ferskt kadaver, sauene er urolige og sporhund markerer tydelig på bjørn, er det sannsynlig at den skadevoldende bjørnen befinner seg i området fremdeles. Den skadevoldende bjørnen er også mest sannsynlig en hannbjørn, og felling av denne vil ha mindre innvirkning på bestandsmålet enn felling av ei binne. Ut fra disse vurderingene mener vi det er grunnlag for å tillate skadefelling. I vår totalvurdering har vi lagt vekt på at området har stor betydning som beitemark og at det er fare for framtidige skader.

Skadefellingsforsøk er et virkemiddel for å løse en skadesituasjon i et område forårsaket av bestemte individer av en rovviltart. Måloppnåelsen kan bli svekket dersom innsatsen rettes mot andre individer av samme art eller mot andre rovviltarter. Av den grunn er skadefellings-tillatelsen knyttet til en bestemt art og innenfor et avgrenset geografisk område og tidsrom. Fellingsperioden er begrenset til fem dager for å målstyre forsøket til den konkrete tapssituasjonen. Dersom bjørnen trekker ut av beiteområdet og ikke forårsaker nye tap, faller grunnlaget for skadefelling bort, og tillatelsen blir da ikke forlenget. Dersom bjørnen fortsetter å forårsake tap i området, eller dukker opp i andre beiteområder og forårsaker tap der, vil det være aktuelt å forlenge fellingsperioden.

Det er vanskelig å lykkes med skadefelling på bjørn, og det er viktig at fellingslaget disponerer ressursene til situasjoner hvor det er en reell sjanse for å lykkes. God samhandling med tilsynet i området er viktig, bl.a. slik at fellingsforsøk kan prioriteres til ferske kadaver.

Økonomiske rammer for fellingstillatelsen

Deltakere på kommunalt skadefellingslag vil motta godtgjøring for fellingsforsøket i samsvar med roviltforskriften § 9a. Det fastsettes ramme for utbetaling av godtgjøring på inntil kr 50 000,-. Denne rammen omfatter også dekking av arbeidsgiveravgift og feriepenger. Maksimal døgn-sats per jeger er kr 1600,-. Videre stilles det inntil kr 10 000,- til rådighet til dekking av utgifter (ikke lønn) til personellet, jf. forskriften § 9.

Merk at deltakere som mottar godtgjøring etter ordningen må være registrerte lisensjegere, jf. roviltforskriften § 15. Vi viser til brev av 18.06.2012 som er sendt til kommunen for mer informasjon om godtgjøringsordningen.

Bruk av hund

Vi anbefaler at det brukes hundeevipasje som er trenet på skadefelling av bjørn. For de tilfeller der det vurderes bruk av løs hund under felling, vises det til at unntak fra sikringsreglene i hundeloven kan gis av kommunen, jf. hundeloven § 9e. Fellingslaget er selv ansvarlig for å innhente slik tillatelse hos kommunen. Fylkesmannen viser også til at løs hund i områder med husdyr/rein krever spesiell aktsomhet fra brukeren, for å unngå skade/jaging av beitedyr. Vi viser i den sammenheng til hundeloven § 3 og 7.

Bruk av løs, på drevet halsende hunder er ikke tillatt, jf. viltlovens § 23.

Vilkår

1. Fellingstillatelsen gjelder fra og med 13. juni kl 19:00 til og med 18. juni kl 24:00.
2. Tillatt område for felling er hele Grane kommune, men se også vilkår nr 3.
3. Fellingsforsøket skal etter beste evne rettes mot skadevoldende individ. Fellingsforsøket skal derfor styres til det aktuelle tapsområdet, der tapene sist har skjedd og der de eventuelt utvikler seg videre.
4. Binner med unger som opptrer sammen er unntatt fra fellingstillatelsen. De tiltak som er mulige for å unngå at binner med unger felles, skal være iverksatt.

-
5. Rapportering:
- Kommunen skal gi en kort statusrapport minimum annethvert døgn.
 - Kortfattet sluttrapport (fellingsinnsats, aktivitet av rovvilt og erfaringer med fellingsforsøket), samt krav om refusjon av utgifter sendes samlet til Fylkesmannen i Nordland snarest mulig etter avsluttet fellingsforsøk, og senest innen 01.10.2018.
6. Kommunen er ansvarlig for å oppnevne deltagere på fellingslaget. Det skal oppnevnes en fellingsleder. Kun personer som står på lista over deltakere i fellingslaget kan delta på fellingsforsøket, og slik liste skal sendes til Fylkesmannen før fellingsforsøket starter.
- Alle som deltar på fellingslaget må være kjent med dette brevets innhold. Fellingsleder er ansvarlig for å gjøre brevet kjent for fellingslaget, samt å kontrollere at deltagerne har avlagt storviltprøve og er registrert i Jegerregisteret. Det bør være et begrenset antall deltagere av gangen, slik at man får et hensiktsmessig fellingsforsøk.
7. Oppnevnte jegere plikter å utøve fellingsforsøket på en human og sikkerhetsforsvarlig måte, jf. viltlovens § 19. Ved felling av bjørn skal det benyttes våpen og ammunisjon godkjent for storviltjakt, jf. Forskrift av 22.03.02 om utøvelse av jakt og fangst. Det skal tas hensyn til lysforholdene før det blir løsnet skudd, på lik linje med utøvelse av annen jakt. Ved skadefellingsforsøk på bjørn ønsker Fylkesmannen å understreke viktigheten av at fellingsforsøket avsluttes i riktig tid før mørkets frembrudd (min. to timer). Dette for å sikre god nok tid til eventuelle skuddplassundersøkelser eller ettersøk dersom dette blir nødvendig.
8. Felling eller forsøk på felling av rovvilt skal umiddelbart meldes til Fylkesmannen og Statens naturoppsyn. Hos Fylkesmannen kan det på dagtid gis beskjed på telefon 75 53 15 00 og etter arbeidstid på Fylkesmannens vakttelefon 478 29 091. Den som feller dyr skal fremvise felt dyr for Statens naturoppsyn for umiddelbar kontroll, merking og prøvetaking av biologisk materiale, og skytter skal kunne påvise fellingsstedet etter anmodning fra Statens naturoppsyn, politiet eller Fylkesmannen.
9. Dersom rovvilt skadeskyles, plikter de ansvarlige å gjøre det de kan for å avlive dyret snarest mulig. Skytter plikter å forvise seg om påskutt dyr er truffet eller ikke. Ved skadeskyting skal skytter uten opphold underrette Fylkesmannen og nærmeste politimyndighet. Fylkesmannen avgjør videre gjennomføring og avslutning av ettersøk. De som har deltatt i forsøket på felling skal uten godtgjørelse bistå forvaltningsmyndighet eller politimyndighet i det videre ettersøk.
10. Forsøk på felling i medhold av denne tillatelsen krever ikke tillatelse fra grunneier, jf. viltlovens § 35.
11. Rovvilt felt i medhold av denne tillatelsen er viltfondets eiendom. Ingen kan derfor på noen måte gjøre seg nytte av felt dyr uten nærmere samtykke fra Miljødirektoratet. Felt dyr skal så raskt som mulig bringes til Norsk institutt for naturforskning i Trondheim. Instruks for ivaretagelse av døde rovdyr kan lastes ned på rovdatas nettside (www.rovdata.no), under Instruks.
12. Fylkesmannen i Nordland kan til enhver tid trekke tilbake fellingstillatelsen.
-

Saksopplysninger

Dette vedtaket blir kunngjort i Miljøvedtaksregisteret (www.miljovedtak.no) og ved utsendelse til adressatene på kopilista.

Klage

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker etter mottatt brev.

En eventuell klage skal angi det vedtak det klages over og den eller de endringer som ønskes. Se også vedlagte skjema om rett til å klage på forvaltningsvedtak. Klagen skal sendes til Fylkesmannen i Nordland, Statens hus, 8002 Bodø.

Med hilsen

Torfinn Sørensen (e.f.)
fylkesmiljøvern sjef

Øyvind Skogstad
seniorrådgiver

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Kopi per e-post:

Foreningen Våre Rovdyr
Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre v/ nasjonalparkforvalter
Mattilsynet
Miljødirektoratet
Nordland bonde- og småbrukarlag
Nordland Bondelag
Nordland politidistrikt
Nordland Reindriftssamers Fylkeslag
Nordland Sau og Geit
Norges Naturvernforbund – Nordland
Statens naturoppsyn
Statskog Fjelltjenesten

JANNE LEIRÅMO JOHANSEN
ENGVOLL GÅRD
Langvassveien 352
8615 SKONSENG

Saksb.: Øyvind Skogstad
e-post: fmnooys@fylkesmannen.no
Tlf: 75 53 15 68
Vår ref: 2018/3857
Deres ref:
Vår dato: 18.06.2018
Deres dato:
Arkivkode: 434.11

Tilsagn om midler til akutte forebyggende tiltak mot rovviltskader 2018 - Janne Leiråmo Johansen - Rana

Fylkesmannen viser til telefonsamtale med deg den 16. juni 2018 om tap av sau til gaupe. Du fikk da muntlig tilsagn om kr 10 000,- til intensiv gjeting av sau. Dette brevet er en skriftlig bekreftelse på muntlig gitt tilsagn.

Vedtak

Fylkesmannen i Nordland gir med oppgitte vilkår tilsagn om akuttmidler på kr 10 000,- til Janne Leiråmo Johansen. Midlene skal gå til intensiv gjeting av sau i beiteområdene til Leiråmo Johansen i perioden 16. juni – 26. juni 2018.

Bakgrunn og begrunnelse

Søknaden er behandlet med hjemmel i forskrift av 1. januar 2013 om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak. Vi legger også vekt på føringer i gjeldende forvaltningsplan for rovvilt.

I forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland står bl.a. følgende om akutte tapssituasjoner: «Få, om ikke noen skadesituasjoner er helt like, og dyreeiere oppfordres derfor til å kontakte Fylkesmannens miljøvernavdeling når en eventuell skadesituasjon oppstår. Midler til forebyggende tiltak og eventuelt tillatelse til skadefelling kan innvilges når situasjonen vurderes som akutt.

Om det foreligger en akutt tapssituasjon vil bli vurdert ut fra:

- *Antall sau/rein påvist drept av fredet rovvilt, tap siste uke og tapsutvikling, vil bli tungt vektlagt. Antall sau/rein i beiteområdet vil være av betydning.*
- *Anslåtte tap av sau/rein til fredet rovvilt den siste tiden, bl.a. manglende lam ut i fra søyenes kodemerking,*
- *Kunnskap om rovviltforekomst i det aktuelle området, herunder også evt. samlet belastning fra flere rovviltarter.*

(...)

I områder hvor det de siste årene har vært betydelige tap pga. rovvilt, er det ved registrerte tap aktuelt å innvilge midler til tilsyn selv om kriteriene for en akutt skadesituasjon ikke er oppfylt. Spesielt gjelder dette utenfor prioriterte rovviltområder.»

Forvaltningsplanen legger opp til et byrdefordelingsprinsipp for gaupe på fastlandet i Nordland, hvor både beitedyr og gaupe er prioritert. Beitebrukere i byrdefordelingsområdet må forholde seg til at de driver næring i områder hvor det kan være forekomst av gaupe, og det vil nødvendigvis innebære fare for tap.

Det blir jevnlig registrert gaupeaktivitet i områdene rundt Langvatnet, og sist vinter ble det påvist familiegruppe av gaupe i området.

Den 15. juni ble det funnet to lam påvist drept av gaupe i ditt beiteområde. I telefonsamtale med oss opplyste du også om manglende lam og om dyr som er urolige og som kommer ned fra utmarksbeitet. Tidligere denne beitesesongen er det funnet ett gaupedrept lam hos deg, og vi ga i brev av 8. juni tilsagn om kr 10 000,- til intensiv gjeting i beiteområdet. Med bakgrunn i nye påviste tap vurderer vi at det er riktig å gi ytterligere akuttmidler slik at du kan videreføre intensivt tilsyn i beiteområdet.

Du er med i Bjørnådal og omegn beitelag. Generelt ønsker vi å prioritere bruk av tilskudd til gjeting i regi av beitelag og ikke til enkeltbesetninger. I ditt tilfelle har de påviste tapene skjedd nært gården og i et område hvor du i hovedsak beiter alene. Dette er årsaken til at vi har gitt tilsagn direkte til deg. Oppstår det tap videre utover sommeren mener vi det er mest riktig at det søkes om akuttmidler fra beitelaget.

Vilkår for tilskuddet

- Tilskuddet skal brukes til intensiv gjeting i tillegg til det normale tilsynet som beitebruker skal gjennomføre i henhold til dyrevelferdsloven.
- Midlene kan brukes til å godtgjøre økt egeninnsats eller innleid hjelp. Vi anbefaler at det fortrinnsvis gås tilsyn med godkjent kadavehundekvipasje.
- Tilskuddsmottaker skal umiddelbart underrette Fylkesmannen dersom noen av forutsetningene for gjennomføring (teknisk/faglig, økonomisk eller framdriftsmessig) ikke lar seg gjennomføre.
- Det skal sendes inn rapport i Elektronisk søknadssenter innen 1. august 2018. Det skal føres regnskap som skal sendes inn sammen med rapporten. Det skal legges ved kopi av bilag for de faktiske utgiftene knyttet til det utførte tiltaket, med betalingsbekreftelse i form av bankutskrift, dokumentasjon fra regnskapskontor eller lignende.
- Dersom rapporteringsfristen ikke overholdes kan tilsagnet bortfalle. Manglende rapportering kan videre føre til avslag på framtidige søknader om FKT-tiltak.
- Det er krav om at drift og hold av produksjonsdyr er i samsvar med dyrevelferdslovens og /eller reindrifslovens bestemmelser for at tilskudd skal kunne gis.
- Tiltaket skal være innenfor annet gjeldende relevant regelverk.

Utbetaling

Tilskuddet vil bli utbetalt etterskuddsvis når det er sendt inn sluttrapport med regnskap. For søkere som er registrert i merverdiavgiftsregisteret, skal kostnadene med tiltaket beregnes uten MVA.

Tilbakebetaling

Brudd på fastsatte vilkår kan resultere i at tilskuddet ikke blir utbetalt, eller at hele eller deler av tilskuddet kreves tilbakebetalt. Videre kan beløpet kreves tilbakebetalt dersom søker har mottatt tilskudd i strid med redelighet og god tro. Utbetalt tilskudd kan også kreves tilbakebetalt dersom søker uaktsomt har gitt feilaktige, mangelfulle eller misvisende

opplysninger. Det samme gjelder dersom utbetalingen skyldes feil fra myndighetenes side, og søker burde ha forstått dette.

Saksopplysninger

Fylkesmannen understreker betydningen av en god rapportering med hovedvekt på om tiltaket har hatt en tapsforebyggende effekt. Regnskapsbilag skal oppbevares i minst 10 år eller i henhold til Regnskapsloven dersom mottaker er underlagt denne. Kontrolltiltak kan bli iverksatt av Fylkesmannen eller Riksrevisjonen for å sikre at bruken av midlene har skjedd i samsvar med forutsetningen.

Klage

Dette vedtaket kan påklages innen tre uker etter mottatt brev. Eventuell klage skal angi det vedtak det klages over, og den eller de endringer som ønskes. Klage skal sendes til Fylkesmannen i Nordland, Statens hus, 8002 Bodø.

Med hilsen

Torfinn Sørensen (e.f.)
fylkesmiljøvernssjef

Øyvind Skogstad
seniorrådgiver

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

SNEFJELLÅ GÅRD
Snefjellåveien 264
8616 MO I RANA

Saksb.: Øyvind Skogstad
e-post: fmnooys@fylkesmannen.no
Tlf: 75 53 15 68
Vår ref: 2018/4065
Deres ref:
Vår dato: 18.06.2018
Deres dato:
Arkivkode: 433.52

Tilsagn om midler til akutte forebyggende tiltak mot rovviltskader 2018 - Snefjellå gård - Rana

Fylkesmannen viser til telefonsamtale med Anne Kari Snefjellå den 16. juni 2018 om tap av sau på utmarksbeite. Dere fikk da muntlig tilsagn om akuttmidler til intensiv gjeting av sau. Dette brevet er en skriftlig bekreftelse på muntlig gitt tilsagn.

Vedtak

Fylkesmannen i Nordland gir med oppgitte vilkår tilsagn om akuttmidler på kr 5 000,- til Snefjellå Gård. Midlene skal gå til intensiv gjeting av sau i beiteområdene i perioden 16. juni – 20. juni 2018.

Bakgrunn og begrunnelse

Søknaden er behandlet med hjemmel i forskrift av 1. januar 2013 om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak. Vi legger også vekt på føringer i gjeldende forvaltningsplan for rovvilt.

I forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland står bl.a. følgende om akutte tapssituasjoner: *«Få, om ikke noen skadesituasjoner er helt like, og dyreeiere oppfordres derfor til å kontakte Fylkesmannens miljøvernavdeling når en eventuell skadesituasjon oppstår. Midler til forebyggende tiltak og eventuelt tillatelse til skadefelling kan innvilges når situasjonen vurderes som akutt.*

Om det foreligger en akutt tapssituasjon vil bli vurdert ut fra:

- *Antall sau/rein påvist drept av fredet rovvilt, tap siste uke og tapsutvikling, vil bli tungt vektlagt. Antall sau/rein i beiteområdet vil være av betydning.*
- *Anslåtte tap av sau/rein til fredet rovvilt den siste tiden, bl.a. manglende lam ut i fra søyenes kodemerking,*
- *Kunnskap om rovviltforekomst i det aktuelle området, herunder også evt. samlet belastning fra flere rovviltarter.*

(...)

I områder hvor det de siste årene har vært betydelige tap pga. rovvilt, er det ved registrerte tap aktuelt å innvilge midler til tilsyn selv om kriteriene for en akutt skadesituasjon ikke er oppfylt. Spesielt gjelder dette utenfor prioriterte rovviltområder.»

Forvaltningsplanen legger opp til et byrdefordelingsprinsipp for gaupe på fastlandet i Nordland, hvor både beitedyr og gaupe er prioritert. Beitebrukere i byrdefordelingsområdet må forholde seg til at de driver næring i områder hvor det kan være forekomst av gaupe, og det vil nødvendigvis innebære fare for tap.

Det blir jevnlig registrert gaupeaktivitet i områdene rundt Langvatnet, og sist vinter ble det påvist familiegruppe av gaupe i området. Så langt denne beitesesongen er det påvist tre lam drept av gaupe innenfor beitelaget. Alle i ei besetning som utover sommeren beiter delvis i samme område som dere. Videre der det funne ett lam i deres besetning med ukjent dødsårsak, forholdsvis nært de påviste gaupetapene.

Vi vurderer at det ikke er en pågående akutt tapssituasjon i deres besetning, jf. kriteriene i forvaltningsplanen. Registrert gaupe aktivitet sist vinter, samt påviste tap i nabobesetning, gir imidlertid grunnlag for å være ekstra oppmerksom denne beitesesongen. Under sterk tvil gir vi et begrenset tilsagn om akuttmidler til utvidet tilsyn med kadaverhund de nærmeste dagene. Dersom det oppstår flere tap anbefaler vi at evt. søknad om ytterligere tilskudd sendes via beitelaget og at tilsyn samkjøres mellom berørte besetninger.

Vilkår for tilskuddet

- Tilskuddet skal brukes til intensiv gjeting i tillegg til det normale tilsynet som beitebruker skal gjennomføre i henhold til dyrevelferdsloven.
- Midlene kan brukes til å godtgjøre økt egeninnsats eller innleid hjelp. Vi anbefaler at det fortrinnsvis går tilsyn med godkjent kadaverhundekvipasje.
- Tilskuddsmottaker skal umiddelbart underrette Fylkesmannen dersom noen av forutsetningene for gjennomføring (teknisk/faglig, økonomisk eller framdriftsmessig) ikke lar seg gjennomføre.
- Det skal sendes inn rapport i Elektronisk søknadssenter innen 1. august 2018. Det skal føres regnskap som skal sendes inn sammen med rapporten. Det skal legges ved kopi av bilag for de faktiske utgiftene knyttet til det utførte tiltaket, med betalingsbekreftelse i form av bankutskrift, dokumentasjon fra regnskapskontor eller lignende.
- Dersom rapporteringsfristen ikke overholdes kan tilsagnet bortfalle. Manglende rapportering kan videre føre til avslag på framtidige søknader om FKT-tiltak.
- Det er krav om at drift og hold av produksjonsdyr er i samsvar med dyrevelferdslovens og /eller reindriftslovens bestemmelser for at tilskudd skal kunne gis.
- Tiltaket skal være innenfor annet gjeldende relevant regelverk.

Utbetaling

Tilskuddet vil bli utbetalt etterskuddsvis når det er sendt inn sluttrapport med regnskap. For søkere som er registrert i merverdiavgiftsregisteret, skal kostnadene med tiltaket beregnes uten MVA.

Tilbakebetaling

Brudd på fastsatte vilkår kan resultere i at tilskuddet ikke blir utbetalt, eller at hele eller deler av tilskuddet kreves tilbakebetalt. Videre kan beløpet kreves tilbakebetalt dersom søker har mottatt tilskudd i strid med redelighet og god tro. Utbetalt tilskudd kan også kreves tilbakebetalt dersom søker uaktsomt har gitt feilaktige, mangelfulle eller misvisende opplysninger. Det samme gjelder dersom utbetalingen skyldes feil fra myndighetenes side, og søker burde ha forstått dette.

Saksopplysninger

Fylkesmannen understreker betydningen av en god rapportering med hovedvekt på om tiltaket har hatt en tapsforebyggende effekt. Regnskapsbilag skal oppbevares i minst 10 år eller i henhold til Regnskapsloven dersom mottaker er underlagt denne. Kontrolltiltak kan bli iverksatt av Fylkesmannen eller Riksrevisjonen for å sikre at bruken av midlene har skjedd i samsvar med forutsetningen.

Klage

Dette vedtaket kan påklages innen tre uker etter mottatt brev. Eventuell klage skal angi det vedtak det klages over, og den eller de endringer som ønskes. Klage skal sendes til Fylkesmannen i Nordland, Statens hus, 8002 Bodø.

Med hilsen

Torfinn Sørensen (e.f.)
fylkesmiljøvernssjef

Øyvind Skogstad
seniorrådgiver

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

VIDAR ANDRE JOHANSEN
Bøstrand
8540 BALLANGEN

Saksb.: Øyvind Skogstad
e-post: fmnooys@fylkesmannen.no
Tlf: 75 53 15 68
Vår ref: 2018/4326
Deres ref:
Vår dato: 27.06.2018
Deres dato:
Arkivkode: 434.11

Tilsagn om midler til ekstraordinært tilsyn - Vidar Johansen - Ballangen

Fylkesmannen viser til telefonsamtale med deg den 26. juni 2018 om observasjon av jerv i beiteområdet og om manglende lam. Du fikk da muntlig tilsagn om kr 10 000,- til ekstraordinært tilsyn av sau. Dette brevet er en skriftlig bekreftelse på muntlig gitt tilsagn.

Vedtak

Fylkesmannen i Nordland gir med oppgitte vilkår tilsagn om akuttmidler på kr 10 000,- til Vidar Andre Johansen. Midlene skal gå til ekstraordinært tilsyn av sau i beiteområdene til Johansen i perioden 26. juni – 5. juli 2018.

Bakgrunn og begrunnelse

Søknaden er behandlet med hjemmel i forskrift av 1. januar 2013 om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak. Vi legger også vekt på føringer i gjeldende forvaltningsplan for rovvilt.

I forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland står bl.a. følgende om akutte tapssituasjoner: «Få, om ikke noen skadesituasjoner er helt like, og dyreeiere oppfordres derfor til å kontakte Fylkesmannens miljøvernavdeling når en eventuell skadesituasjon oppstår. Midler til forebyggende tiltak og eventuelt tillatelse til skadefelling kan innvilges når situasjonen vurderes som akutt.

Om det foreligger en akutt tapssituasjon vil bli vurdert ut fra:

- *Antall sau/rein påvist drept av fredet rovvilt, tap siste uke og tapsutvikling, vil bli tungt vektlagt. Antall sau/rein i beiteområdet vil være av betydning.*
- *Anslåtte tap av sau/rein til fredet rovvilt den siste tiden, bl.a. manglende lam ut i fra søyenes kodemerking,*
- *Kunnskap om rovviltforekomst i det aktuelle området, herunder også evt. samlet belastning fra flere rovviltarter.*

(...)

I områder hvor det de siste årene har vært betydelige tap pga. rovvilt, er det ved registrerte tap aktuelt å innvilge midler til tilsyn selv om kriteriene for en akutt skadesituasjon ikke er oppfylt. Spesielt gjelder dette utenfor prioriterte rovviltområder.»

Det er så langt i år ikke funnet døde sau/lam i ditt beiteområde, men gjennom tilsyn er det oppdaget et betydelig antall manglende lam. Trolig har disse tapene skjedd de siste dagene. Det er også observert jerv som jager sau i området. Det er påvist en sau drept av gaupe i en annen besetning nord for deg.

I 2016 var det svært store tap i din besetning. Det ble påvist tap av 8 lam til jerv i ditt beiteområde. I 2017 var det ikke rovvilttap i din besetning.

Håfjellhalvøya er i gjeldene forvaltningsplan i sin helhet utenfor forvaltningssonen for jerv i Nordland, og således et prioritert beiteområde sett i forhold til jerv. Håfjellhalvøya er sammen med resten av fastlandet i fylket en del av byrdefordelingsområde for gaupe, hvor både beitedyr og gaupe er prioritert. Beitebrukere i byrdefordelingsområdet må forholde seg til at de driver næring i områder hvor det kan være forekomst av gaupe, og det vil nødvendigvis innebære fare for tap.

Konklusjon

Med bakgrunn i opplysninger om manglende lam, observasjoner av jerv i beiteområdet og tapshistorikk fra tidligere år, vurderer vi at det er grunnlag for å gi tilsagn om akuttmidler til ekstraordinært tilsyn.

Vilkår for tilskuddet

- Tilskuddet skal brukes til ekstraordinært tilsyn i tillegg til det normale tilsynet som beitebruker skal gjennomføre i henhold til dyrevelferdsloven.
- Midlene kan brukes til å godtgjøre økt egeninnsats eller innleid hjelp. Vi anbefaler at det fortrinnsvis går tilsyn med godkjent kadavehundekvipasje.
- Tilskuddsmottaker skal umiddelbart underrette Fylkesmannen dersom noen av forutsetningene for gjennomføring (teknisk/faglig, økonomisk eller framdriftsmessig) ikke lar seg gjennomføre.
- Du må etterregistrere søknaden [Elektronisk søknadssenter](#) innen 1. juli 2018. Rapportering skal skje i søknadssenteret innen 1. august. Det skal føres regnskap som skal sendes inn sammen med rapporten. Det skal legges ved kopi av bilag for de faktiske utgiftene knyttet til det utførte tiltaket, med betalingsbekreftelse i form av bankutskrift, dokumentasjon fra regnskapskontor eller lignende.
- Dersom rapporteringsfristen ikke overholdes kan tilsagnet bortfalle. Manglende rapportering kan videre føre til avslag på framtidige søknader om FKT-tiltak.
- Det er krav om at drift og hold av produksjonsdyr er i samsvar med dyrevelferdslovens og /eller reindriftslovens bestemmelser for at tilskudd skal kunne gis.
- Tiltaket skal være innenfor annet gjeldende relevant regelverk.

Utbetaling

Tilskuddet vil bli utbetalt etterskuddsvis når det er sendt inn sluttrapport med regnskap. For søkere som er registrert i merverdiavgiftsregisteret, skal kostnadene med tiltaket beregnes uten MVA.

Tilbakebetaling

Brudd på fastsatte vilkår kan resultere i at tilskuddet ikke blir utbetalt, eller at hele eller deler av tilskuddet kreves tilbakebetalt. Videre kan beløpet kreves tilbakebetalt dersom søker har mottatt tilskudd i strid med redelighet og god tro. Utbetalt tilskudd kan også kreves tilbakebetalt dersom søker uaktsomt har gitt feilaktige, mangelfulle eller misvisende

opplysninger. Det samme gjelder dersom utbetalingen skyldes feil fra myndighetenes side, og søker burde ha forstått dette.

Saksopplysninger

Fylkesmannen understreker betydningen av en god rapportering med hovedvekt på om tiltaket har hatt en tapsforebyggende effekt. Regnskapsbilag skal oppbevares i minst 10 år eller i henhold til Regnskapsloven dersom mottaker er underlagt denne. Kontrolltiltak kan bli iverksatt av Fylkesmannen eller Riksrevisjonen for å sikre at bruken av midlene har skjedd i samsvar med forutsetningen.

Klage

Dette vedtaket kan påklages innen tre uker etter mottatt brev. Eventuell klage skal angi det vedtak det klages over, og den eller de endringer som ønskes. Klage skal sendes til Fylkesmannen i Nordland, Statens hus, 8002 Bodø.

Med hilsen

Torfinn Sørensen (e.f.)
fylkesmiljøvernsjef

Øyvind Skogstad
seniorrådgiver

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Kopi per e-post:
Ballangen kommune
Mattilsynet
Statens naturoppsyn

Ole Helge Punsvik
Punsvik
8543 Kjeldebotn

Saksb.: Kjell Eivind Madsen
e-post: fmnokma@fylkesmannen.no
Tlf: 75531585
Vår ref: 2018/4371
Deres ref:
Vår dato: 28.06.2018
Deres dato:
Arkivkode: 434.11

Tilsagn om midler til ekstraordinært tilsyn - Ole Punsvik - Ballangen

Viser til telefonsamtale med deg den 28. juni 2018 om manglende lam, kadaverfunn og observasjon av gaupe i ditt beiteområde. Som diskutert i telefonsamtalen er ekstraordinært tilsyn det mest aktuelle tiltaket for å prøve å forhindre ytterligere tap. Dette brevet er bekreftelse på tilsagn om midler.

Vedtak

Fylkesmannen i Nordland gir med oppgitte vilkår tilsagn om akuttmidler på kr 10 000,- til Ole Punsvik. Midlene skal gå til ekstraordinært tilsyn av sau i beiteområdene til Punsvik i perioden 28. juni – 7. juli 2018.

Bakgrunn og begrunnelse

Søknaden er behandlet med hjemmel i forskrift av 1. januar 2013 om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak. Vi legger også vekt på føringer i gjeldende forvaltningsplan for rovvilt.

I forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland står bl.a. følgende om akutte tapssituasjoner: «Få, om ikke noen skadesituasjoner er helt like, og dyreeiere oppfordres derfor til å kontakte Fylkesmannens miljøvernavdeling når en eventuell skadesituasjon oppstår. Midler til forebyggende tiltak og eventuelt tillatelse til skadefelling kan innvilges når situasjonen vurderes som akutt.

Om det foreligger en akutt tapssituasjon vil bli vurdert ut fra:

- *Antall sau/rein påvist drept av fredet rovvilt, tap siste uke og tapsutvikling, vil bli tungt vektlagt. Antall sau/rein i beiteområdet vil være av betydning.*
- *Anslåtte tap av sau/rein til fredet rovvilt den siste tiden, bl.a. manglende lam ut i fra søyenes kodemerkning,*
- *Kunnskap om rovviltforekomst i det aktuelle området, herunder også evt. samlet belastning fra flere rovviltarter.*

(...)

I områder hvor det de siste årene har vært betydelige tap pga. rovvilt, er det ved registrerte tap aktuelt å innvilge midler til tilsyn selv om kriteriene for en akutt skadesituasjon ikke er oppfylt. Spesielt gjelder dette utenfor prioriterte rovviltområder.»

Du har så langt i år funnet 3 døde sau/lam i ditt beiteområde, og gjennomtilsyn oppdaget at flere lam mangler. Ett av de tre kadavrene er dokumentert tatt av gaupe og du opplyser også

at du har fått bilde av gaupe på samme kadaver etter at du satt opp viltkamera. Det er også observert jerv i beiteområdet rett sør for din besetning.

Du har en liten besetning og tap til rovvilt vil fort føre til høyt prosentmessig tap. I følge rovbaser har du ikke søkt om erstatning for tap til rovvilt de seinere år.

Håfjellhalvøya er sammen med resten av fastlandet i fylket en del av byrdefordelingsområde for gaupe, hvor både beitedyr og gaupe er prioritert. Beitebrukere i byrdefordelingsområdet må forholde seg til at de driver næring i områder hvor det kan være forekomst av gaupe, og det vil nødvendigvis innebære fare for tap. Håfjellhalvøya er i gjeldene forvaltningsplan i sin helhet utenfor forvaltningssonen for jerv i Nordland, og således et prioritert beiteområde sett i forhold til jerv.

Konklusjon

Med bakgrunn dokumenterte tap, observasjon av gaupe og jerv, vurderer vi at det er grunnlag for å gi tilsagn om akuttmidler til ekstraordinært tilsyn.

Vilkår for tilskuddet

- Tilskuddet skal brukes til ekstraordinært tilsyn i tillegg til det normale tilsynet som beitebruker skal gjennomføre i henhold til dyrevelferdsloven.
- Midlene kan brukes til å godtgjøre økt egeninnsats eller innleid hjelp. Vi anbefaler at det fortrinnsvis går tilsyn med godkjent kadavehundekvipasje.
- Tilskuddsmottaker skal umiddelbart underrette Fylkesmannen dersom noen av forutsetningene for gjennomføring (teknisk/faglig, økonomisk eller framdriftsmessig) ikke lar seg gjennomføre.
- Du må etterregistrere søknaden [Elektronisk søknadssenter](#) innen 1. juli 2018. Rapportering skal skje i søknadssenteret innen 1. august. Det skal føres regnskap som skal sendes inn sammen med rapporten. Det skal legges ved kopi av bilag for de faktiske utgiftene knyttet til det utførte tiltaket, med betalingsbekreftelse i form av bankutskrift, dokumentasjon fra regnskapskontor eller lignende.
- Dersom rapporteringsfristen ikke overholdes kan tilsagnet bortfalle. Manglende rapportering kan videre føre til avslag på framtidige søknader om FKT-tiltak.
- Det er krav om at drift og hold av produksjonsdyr er i samsvar med dyrevelferdslovens og /eller reindriftslovens bestemmelser for at tilskudd skal kunne gis.
- Tiltaket skal være innenfor annet gjeldende relevant regelverk.

Utbetaling

Tilskuddet vil bli utbetalt etterskuddsvis når det er sendt inn sluttrapport med regnskap. For søkere som er registrert i merverdiavgiftsregisteret, skal kostnadene med tiltaket beregnes uten MVA.

Tilbakebetaling

Brudd på fastsatte vilkår kan resultere i at tilskuddet ikke blir utbetalt, eller at hele eller deler av tilskuddet kreves tilbakebetalt. Videre kan beløpet kreves tilbakebetalt dersom søker har mottatt tilskudd i strid med redelighet og god tro. Utbetalt tilskudd kan også kreves tilbakebetalt dersom søker uaktsomt har gitt feilaktige, mangelfulle eller misvisende opplysninger. Det samme gjelder dersom utbetalingen skyldes feil fra myndighetenes side, og søker burde ha forstått dette.

Saksopplysninger

Fylkesmannen understreker betydningen av en god rapportering med hovedvekt på om tiltaket har hatt en tapsforebyggende effekt. Regnskapsbilag skal oppbevares i minst 10 år eller i henhold til Regnskapsloven dersom mottaker er underlagt denne. Kontrolltiltak kan bli iverksatt av Fylkesmannen eller Riksrevisjonen for å sikre at bruken av midlene har skjedd i samsvar med forutsetningen.

Klage

Dette vedtaket kan påklages innen tre uker etter mottatt brev. Eventuell klage skal angi det vedtak det klages over, og den eller de endringer som ønskes. Klage skal sendes til Fylkesmannen i Nordland, Statens hus, 8002 Bodø.

Med hilsen

Torfinn Sørensen (e.f.)
fylkesmiljøvernssjef

Kjell Eivind Madsen
Seniorrådgiver

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Grane kommune
Rådhuset
8680 Trofors

Saksb.: Gunn Karstensen
e-post: fmnogka@fylkesmannen.no
Tlf: 75 53 16 70
Vår ref: 2018/4009
Deres ref:
Vår dato: 05.07.2018
Deres dato:
Arkivkode: 434.11

Tillatelse til skadefelling av bjørn i Grane kommune

Viser til søknad av 13.06 2018 og til ny søknad av 05.07.2018 fra Grane kommune om tillatelse til skadefelling av én bjørn. Det ble gitt fellingstillatelse den 13.06.2018, men denne ble ikke felt. Bakgrunnen for ny søknad er observasjoner på viltkamera av bjørn i området ved Svenningskardet/ Stavassdalen. Tillatelsen ble formidlet per telefon til kommunen og dette er en skriftlig bekreftelse på muntlig gitt tillatelse.

Vedtak

Fylkesmannen gir tillatelse til skadefelling av én (1) bjørn i Grane kommune fra og med 05. juli til og med 10. juli 2018. Tillatelsen gjelder med tilhørende vilkår nederst i brevet.

Grunnlaget for avgjørelsen

Vedtaket er fattet i medhold av naturmangfoldloven § 18 og § 77, jf. rovviltforskrifta § 9. Miljødirektoratet fastsatte i vedtak av 01.06.2018 en felles kvote på tre betinga fellingstillatelser for bjørn innenfor rovviltregionene 5, 6, 7 og 8. Disse ble felt i Trøndelag, og det ble deretter gitt en ny felles kvote på 2 bjørner i rovviltregionene. Ved tidspunkt for iverksetting av denne fellingstillatelsen er det felt én bjørn på den nye skadefellingstillatelsen, så gjenværende kvote er én bjørn.

Etter viltloven er jerv, bjørn, ulv og kongeørn fredet. Dette innebærer at målsettingen om en bærekraftig forvaltning er et overordnet hensyn ved forvaltning av disse artene. Fellingstillatelse gis for å forhindre at rovvilt gjør skade på bufe og tamrein. Ved vurdering av om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan.

I den vedtatte forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland er det sagt følgende om skadefelling av bjørn:

- 2.5.1 *Skadefelling i svart sone er i utgangspunktet kun aktuelt ved akutte skadesituasjoner. Det skal være lavere terskel for felling av hannbjørner enn binner.*
- 2.5.2 *Dersom det på våren oppdages bjørn i kalvingsland for reindrift innenfor svart sone, eller i randsonen til svart sone, skal det i samråd med reinbeitedistriktet iverksettes avbøtende tiltak.*
- 2.5.5 *Utenfor svart sone skal det som hovedregel gis tillatelse til uttak av bjørn som forventes å gjøre skade.*

I følge rovviltforskriftens § 9 kan felling bare gjennomføres dersom det ikke finnes en annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyn til:

- a) områdets betydning som beitemark
- b) skadenes omfang og utvikling
- c) potensialet for framtidige skader
- d) muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak

Felling skal være rettet mot bestemte individer. Vedtak om felling skal være begrenset til et bestemt område, tidsrom og antall dyr. Tilfeller hvor det nylig har skjedd angrep som også ligger an til å fortsette, og som samlet er å betrakte som vesentlige, ligger i kjernen av bestemmelsens virkeområde.

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold blir ivarettatt på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal likevel avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på en annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært det eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning. Naturmangfoldloven § 5 og prinsippet om geografisk differensiert forvaltning er konkretisert gjennom §§ 3 og 4 i rovviltforskriften og gjennom den regionale forvaltningsplanen for rovvilt i region 7.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i loven §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Naturmangfoldloven §§ 8 til 10 og § 12 er omtalt senere. Naturmangfoldloven § 11 gjelder kostnadene ved miljøforringelse, og blir ikke sett på som relevant i denne saken.

Bjørn i Nordland

Offentlige beslutninger som kan berøre naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon samt effekt av påvirkning, jf. naturmangfoldloven § 8. Fylkesmannen viser til følgende i forhold til bestandssituasjonen for bjørn:

- Beskrivelsen av det Nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt i kommentarene til rovviltforskriften § 3,
- NINA Rapport 1494 Populasjonsovervåking av brunbjørn, DNA-analyse av prøver innsamlet i Norge i 2017,
- rapport fra Rovdata datert 15.05.2018 vedrørende bestandsstatus for gaupe, jerv, brunbjørn og ulv,
- vurderinger gjort i Miljødirektoratet vedtak om kvote for betinget skadefelling av 01.06.2018 og ny betinget skadefelling av 18.06.2018.

Det er påvist betydelig færre bjørner i Nordland de siste tre årene sammenlignet med foregående år. Til sammen er det siden 2006 påvist 38 ulike bjørner som i kortere eller lengre tid har vært i Nordland. I Nordland ble det i 2017 registrert tre bjørner: En hannbjørn i Saltdal (trolig en av ungene til binna som døde i 2015), en hannbjørn i Bindal (skutt i Namsskogan senere samme år) og ei binne i Rana.

Bestandsmålet i Nordland er 1 årlig yngling av bjørn. Estimater for 2017 viser 6,9 ynglinger i Norge, hvorav ingen i Nordland.

Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastningen bjørnebestanden blir utsatt for, jf. naturmangfoldloven § 10. Bjørnebestanden er ikke avgrenset av tilgjengelig areal. Det er ikke registrert sykdom på brunbjørn i Norge. Det er kjent at ungedødelighet hos brunbjørn er høy, blant annet på grunn av infanticid (ungedrap). Utover enkelte påkjørsler skjer avgangen av voksen brunbjørn i hovedsak gjennom lisensfelling og skadefelling, slik at miljøforvaltninga i stor grad har oversikt over den samlede belastningen.

Kjent avgang av brunbjørn i Norge i 2017 var totalt ni bjørner. Syv av disse ble felt på skadefelling, én på lisensfelling og én ble påkjørt av toget. Ingen ble felt i Nordland. De siste årene er det felt flere bjørner på skadefelling i fjellområdene i Sverige forholdsvis nært Nordlandsgrensa i Salten og på Helgeland.

Føre-var-prinsippet, jf. naturmangfoldloven § 9, kommer til bruk i situasjoner hvor man ikke har tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Etter Fylkesmannens syn er ikke dette tilfelle i denne saken.

Bestanden av brunbjørn ligger under det fastsatte bestandsmålet for region 6-8. Ut fra en totalvurdering og med tanke på rask iverksettelse når kriteriene for skadefelling vurderes oppfylt, har Miljødirektoratet likevel gitt fylkesmennene i disse regionene myndighet til å iverksette skadefelling etter forskriften § 9 innenfor gitt kvote og tidsrom. Direktoratet vurderer at et slikt uttak ikke vil sette bjørnebestandens overlevelse i fare. Dette forutsetter at det i størst mulig grad unngås å felle binner.

Tapsutvikling til bjørn

Antall påviste tap av sau til bjørn i fylket varierer noe fra år til år. De største tapene har vi hatt i Hattfjelldal kommune. De siste tre årene har det imidlertid vært en betydelig nedgang i antall tapte sau til bjørn i fylket. Det er videre påvist få tap av rein til bjørn i Nordland; til sammen 7 dyr siden 2005.

I 2017 ble det ikke påvist noen tap av verken sau eller rein til bjørn og det ble heller ikke erstattet beitedyr som drept av bjørn.

Tabellen viser utvikling i påviste tap av sau til bjørn i Nordland i 2008-2017.

År	Grane	Hattfjelldal	Brønnøy	Hemnes	Rana	Vefsn	Bodø	Saltdal	Sum
2010	1	19							20
2011	7	69			7			3	86
2012		36			26			18	80
2013	15	53	7	4	9		1	12	101
2014	15	27			12			5	59
2015		6			1				8
2016	10					1		1	12
2017									0

Tabellen viser antall sau og lam erstattet som tapt til bjørn i Nordland 2008-2017.

År	Grane	Hattfjelldal	Brønnøy	Hemnes	Rana	Leirfjord	Vefsn	Bodø	Saltdal	Beiarn	Sum
2010	22	158									180
2011	10	300		4	32				12		358
2012		251		0	162				58		471
2013	76	282	43	35	70			9	38		553
2014	83	170			61				13		327
2015		52			2						54
2016	23						8		3		34
2017											0

Den aktuelle situasjonen

Den 13.06.2018 ble det gitt fellingstillatelse på en bjørn i Grane kommune. Denne ble ikke felt. Hittil i år er det dokumentert 3 sau tatt av bjørn i Svenningdalen. I tillegg er det i samme område funnet 3 kadaver med ukjent dødsårsak. Det ble observert 1 bjørn den 02.07.2018 og 1 bjørn den 5.07.2018 på viltkamera i dette området.

Forebyggende tiltak

Helgeland Landbruksstjenester SA har på vegne av sauebruket i Grane fått tilsagn om kr 120 000,- i FKT-midler for 2018. Disse midlene skal gå til utvida tilsyn med vokterhund og utvida tilsyn ved akutte tap, fortrinnsvis ved bruk av kadaverhund.

Fylkesmannens vurdering

Det aktuelle området er i vedtatt forvaltningsplan avsatt som prioritert beiteområde for sau, hvor det skal være en lav terskel for å innvilge skadefelling. Det at terskelen for uttak er lav betyr imidlertid ikke at tilstedeværelsen av rovvilt i et prioritert beiteområde i seg selv gir grunnlag for felling. I ethvert vedtak om skadefelling, skal det gjøres en konkret og helhetlig vurdering av den enkelte situasjon i tråd med krav nedfelt i gjeldende regelverk, og vedtak om uttak kan bare fattes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte. Den regionale forvaltningsplanens inndeling av regionen i prioriterte beiteområder og prioriterte rovviltområder skal legges til grunn i disse vurderingene, men ikke som eneste kriterium.

Fylkesmannen legger til grunn at Rovviltnemnda i Nordland med sin geografiske differensiering har forsøkt å ivareta de hensyn som er nedfelt i naturmangfoldloven § 12. Vi vil imidlertid påpeke at den arealdifferensieringen som er valgt i Nordland etter vår faglige vurdering ikke er noen god løsning. De vedtatte bjørneområdene sammenfaller ikke med områder som biologisk sett ligger til rette for bjørn, og det er derfor svært liten sannsynlighet for at bestandsmålet vil kunne oppnås innenfor bjørneområdene. Dette skaper ikke nødvendig forutsigbarhet for beitebruket, øker konfliktnivået og gjør den praktiske forvaltningen av rovdyr i Nordland svært utfordrende.

Følgende forhold taler etter vår vurdering for å innvilge søknaden:

- Tidlig i beitesesongen er det få forebyggende tiltak som kan forventes å ha god effekt dersom det kommer bjørn inn i beiteområder og forårsaker tap. Erfaringer fra tidligere år viser at tapene kan bli store selv om det prioriteres ressurser til utvida tilsyn for å forsøke å forebygge tap.
- Tapshistorikken hos den aktuelle brukeren viser at det kan bli store tap når det kommer bjørn inn i dette beiteområdet.
- Bjørnen som forårsaker skadene er mest sannsynlig en hannbjørn. Dette vurdert ut ifra DNA-analyser fra tidligere år og kjent utvandringskapasitet hos binner. Felling av en hannbjørn vil i mindre grad enn felling av en hunnbjørn påvirke Stortingets målsetting om 1 årlige yngling av bjørn i Nordland.
- Tapene er lokalisert utenfor de vedtatte bjørneområdene i region 7 – Nordland, med mål om yngling av bjørn. Terskelen for å tillate skadefelling av bjørn utenfor bjørneområdene skal være lavere enn innenfor bjørneområdene, jf. Forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland.
- Det aktuelle området ligger innenfor prioritert beiteområde for sau. Det er et mål om at det ikke skal være rovdyr som representerer et skadepotensial i prioriterte beiteområder. Innenfor disse områdene skal terskelen for å felle store rovdyr som tar sau, være vesentlig lavere enn utenfor.
- I Stortingets rovviltforlik står det i punkt 2.2.19: *”Det er et felles mål at tapstallene for beitenæringen må ned. Soneinndelingen må forvaltes tydelig. I prioriterte beiteområder skal uttak av dyr som gjør skade på beitedyr gjøres raskt, og i slike områder skal miljøforvaltningen i større grad enn i dag bidra til å effektivisere slikt uttak, uavhengig av om bestandsmålet er nådd. (...) Det skal ikke være rovdyr som representerer et skadepotensial i prioriterte beiteområder for husdyr og kalvingsområde for tamrein.”*
- Bjørnen oppholder seg fremdeles i området og det er fare for nye tap av sau.

Følgende forhold taler etter vår vurdering for ikke å innvilge søknaden:

- Det registrerte antall sau påvist som drept av bjørn i dette tilfellet er svært begrenset.
- Unge hannbjørner vandrer gjerne mye tidlig på sommeren. Det er derfor mulig at den skadevoldende bjørnen vandrer ut av beiteområdet forholdsvis raskt.
- Det er registrert svært få bjørner i Nordland de siste årene, og uttak av bjørn er uheldig med tanke på å oppnå bestandsmålet for Nordland.

Konklusjon

Påvist tapsomfang er pr d.d. begrenset, og vi vurderer at situasjonen ikke kan defineres som akutt. Erfaringer fra tidligere år i dette området viser imidlertid at det kan bli betydelige tap dersom bjørnen fortsetter å oppholde seg i området. På grunn av observasjoner på viltkamera befinner bjørnen seg i området fremdeles. Den skadevoldende bjørnen er også mest sannsynlig en hannbjørn, og felling av denne vil ha mindre innvirkning på bestandsmålet enn felling av ei binne. Ut fra disse vurderingene mener vi det er grunnlag for å tillate skadefelling. I vår totalvurdering har vi lagt vekt på at området har stor betydning som beitemark og at det er fare for framtidige skader.

Skadefellingsforsøk er et virkemiddel for å løse en skadesituasjon i et område forårsaket av bestemte individer av en rovviltart. Måloppnåelsen kan bli svekket dersom innsatsen rettes mot andre individer av samme art eller mot andre rovviltarter. Av den grunn er skadefellings-tillatelsen knyttet til en bestemt art og innenfor et avgrenset geografisk område og tidsrom. Fellingsperioden er begrenset til fem dager for å målstyre forsøket til den konkrete tapssituasjonen. Dersom bjørnen trekker ut av beiteområdet og ikke forårsaker nye tap, faller grunnlaget for skadefelling bort, og tillatelsen blir da ikke forlenget. Dersom bjørnen fortsetter å forårsake tap i området, eller dukker opp i andre beiteområder og forårsaker tap der, vil det være aktuelt å forlenge fellingsperioden.

Det er vanskelig å lykkes med skadefelling på bjørn, og det er viktig at fellingslaget disponerer ressursene til situasjoner hvor det er en reell sjanse for å lykkes. God samhandling med tilsynet i området er viktig, bl.a. slik at fellingsforsøk kan prioriteres til ferske kadaver.

Økonomiske rammer for fellingsstillatelsen

Deltakere på kommunalt skadefellingslag vil motta godtgjøring for fellingsforsøket i samsvar med roviltforskriften § 9a. Det fastsettes ramme for utbetaling av godtgjøring på inntil kr 30 000,-. Denne rammen omfatter også dekking av arbeidsgiveravgift og feriepenger. Maksimal døgn-sats per jeger er kr 1600,-. Videre stilles det inntil kr 10 000,- til rådighet til dekking av utgifter (ikke lønn) til personellet, jf. forskriften § 9.

Merk at deltakere som mottar godtgjøring etter ordningen må være registrerte lisensjegere, jf. roviltforskriften § 15. Vi viser til brev av 18.06.2012 som er sendt til kommunen for mer informasjon om godtgjøringsordningen.

Bruk av hund

Vi anbefaler at det brukes hundeevipasje som er trent på skadefelling av bjørn. For de tilfeller der det vurderes bruk av løs hund under felling, vises det til at unntak fra sikringsreglene i hundeloven kan gis av kommunen, jf. hundeloven § 9e. Fellingslaget er selv ansvarlig for å innhente slik tillatelse hos kommunen. Fylkesmannen viser også til at løs hund i områder med husdyr/rein krever spesiell aktsomhet fra brukeren, for å unngå skade/jaging av beitedyr. Vi viser i den sammenheng til hundeloven § 3 og 7.

Bruk av løs, på drevet halsende hunder er ikke tillatt, jf. viltlovens § 23.

Vilkår

1. Fellingsstillatelsen gjelder fra og med 5. juli til og med 10. juni.
2. Tillatt område for felling er hele Grane kommune, men se også vilkår nr 3.
3. Fellingsforsøket skal etter beste evne rettes mot skadevoldende individ. Fellingsforsøket skal derfor styres til det aktuelle tapsområdet, der tapene sist har skjedd og der de eventuelt utvikler seg videre.
4. Binner med unger som opptre sammen er unntatt fra fellingsstillatelsen. De tiltak som er mulige for å unngå at binner med unger felles, skal være iverksatt.

-
5. Rapportering:
 - a. Kommunen skal gi en kort statusrapport minimum annethvert døgn.
 - b. Kortfattet sluttrapport (fellingsinnsats, aktivitet av rovvilt og erfaringer med fellingsforsøket), samt krav om refusjon av utgifter sendes samlet til Fylkesmannen i Nordland snarest mulig etter avsluttet fellingsforsøk, og senest innen 01.10.2018.
 6. Kommunen er ansvarlig for å oppnevne deltagere på fellingslaget. Det skal oppnevnes en fellingsleder. Kun personer som står på lista over deltakere i fellingslaget kan delta på fellingsforsøket, og slik liste skal sendes til Fylkesmannen før fellingsforsøket starter.

Alle som deltar på fellingslaget må være kjent med dette brevets innhold. Fellingsleder er ansvarlig for å gjøre brevet kjent for fellingslaget, samt å kontrollere at deltagerne har avlagt storviltprøve og er registrert i Jegerregisteret. Det bør være et begrenset antall deltagere av gangen, slik at man får et hensiktsmessig fellingsforsøk.
 7. Oppnevnte jegere plikter å utøve fellingsforsøket på en human og sikkerhetsforsvarlig måte, jf. viltlovens § 19. Ved felling av bjørn skal det benyttes våpen og ammunisjon godkjent for storviltjakt, jf. Forskrift av 22.03.02 om utøvelse av jakt og fangst. Det skal tas hensyn til lysforholdene før det blir løsnet skudd, på lik linje med utøvelse av annen jakt. Ved skadefellingsforsøk på bjørn ønsker Fylkesmannen å understreke viktigheten av at fellingsforsøket avsluttes i riktig tid før mørkets frembrudd (min. to timer). Dette for å sikre god nok tid til eventuelle skuddplassundersøkelser eller ettersøk dersom dette blir nødvendig.
 8. Felling eller forsøk på felling av rovvilt skal umiddelbart meldes til Fylkesmannen og Statens naturoppsyn. Hos Fylkesmannen kan det på dagtid gis beskjed på telefon 75 53 15 00 og etter arbeidstid på Fylkesmannens vakttelefon 478 29 091. Den som feller dyr skal fremvise felt dyr for Statens naturoppsyn for umiddelbar kontroll, merking og prøvetaking av biologisk materiale, og skytter skal kunne påvise fellingsstedet etter anmodning fra Statens naturoppsyn, politiet eller Fylkesmannen.
 9. Dersom rovvilt skadeskytes, plikter de ansvarlige å gjøre det de kan for å avlive dyret snarest mulig. Skytter plikter å forvise seg om påskutt dyr er truffet eller ikke. Ved skadeskyting skal skytter uten opphold underrette Fylkesmannen og nærmeste politimyndighet. Fylkesmannen avgjør videre gjennomføring og avslutning av ettersøk. De som har deltatt i forsøket på felling skal uten godtgjørelse bistå forvaltningsmyndighet eller politimyndighet i det videre ettersøk.
 10. Forsøk på felling i medhold av denne tillatelsen krever ikke tillatelse fra grunneier, jf. viltlovens § 35.
 11. Rovvilt felt i medhold av denne tillatelsen er viltfondets eiendom. Ingen kan derfor på noen måte gjøre seg nytte av felt dyr uten nærmere samtykke fra Miljødirektoratet. Felt dyr skal så raskt som mulig bringes til Norsk institutt for naturforskning i Trondheim. Instruks for ivaretagelse av døde rovdyr kan lastes ned på rovdatas nettside (www.rovdata.no), under Instruks.
-

12. Fylkesmannen i Nordland kan til enhver tid trekke tilbake fellingstillatelsen.

Saksopplysninger

Dette vedtaket blir kunngjort i Miljøvedtaksregisteret (www.miljovedtak.no) og ved utsendelse til adressatene på kopilista.

Klage

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker etter mottatt brev.

En eventuell klage skal angi det vedtak det klages over og den eller de endringer som ønskes. Se også vedlagte skjema om rett til å klage på forvaltningsvedtak. Klagen skal sendes til Fylkesmannen i Nordland, Statens hus, 8002 Bodø.

Med hilsen

Med hilsen

Tore Vatne (e.f.)
seksjonsleder

Gunn Karstensen
seniorkonsulent

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Kopi per e-post:

Foreningen Våre Rovdyr
Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre v/ nasjonalparkforvalter
Mattilsynet
Miljødirektoratet
Nordland bonde- og småbrukarlag
Nordland Bondelag
Nordland politidistrikt
Nordland Reindriftssamers Fylkeslag
Nordland Sau og Geit
Norges Naturvernforbund – Nordland
Statens naturoppsyn
Statskog Fjelltjenesten

ARNTSEN FRANK
Bjerke
8540 BALLANGEN

Saksb.: Gunn Karstensen
e-post: fmnogka@fylkesmannen.no
Tlf: 75 53 16 70
Vår ref: 2018/4623
Deres ref: 18SAFAF4
Vår dato: 10.07.2018
Deres dato: 09.07.2018
Arkivkode: 434.11

Tilsagn om midler til ekstraordinært tilsyn - Frank Arntsen - Ballangen

Fylkesmannen viser til telefonsamtale og søknad av 9. juli om midler til ekstraordinært tilsyn i Håfjellet beiteområde i Ballangen.

Vedtak

Fylkesmannen i Nordland gir med oppgitte vilkår tilsagn om akuttmidler på kr 10 000,- til Frank Arntsen. Midlene skal gå til ekstraordinært tilsyn av sau i beiteområdene til Arntsen i perioden 9. juli – 19. juli 2018.

Bakgrunn og begrunnelse

Søknaden er behandlet med hjemmel i forskrift av 1. januar 2013 om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak. Vi legger også vekt på føringer i gjeldende forvaltningsplan for rovvilt.

I forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland står bl.a. følgende om akutte tapssituasjoner: «Få, om ikke noen skadesituasjoner er helt like, og dyreeiere oppfordres derfor til å kontakte Fylkesmannens miljøvernavdeling når en eventuell skadesituasjon oppstår. Midler til forebyggende tiltak og eventuelt tillatelse til skadefelling kan innvilges når situasjonen vurderes som akutt.

Om det foreligger en akutt tapssituasjon vil bli vurdert ut fra:

- *Antall sau/rein påvist drept av fredet rovvilt, tap siste uke og tapsutvikling, vil bli tungt vektlagt. Antall sau/rein i beiteområdet vil være av betydning.*
- *Anslåtte tap av sau/rein til fredet rovvilt den siste tiden, bl.a. manglende lam ut i fra søyenes kodemerking,*
- *Kunnskap om rovviltforekomst i det aktuelle området, herunder også evt. samlet belastning fra flere rovviltarter.*

(...)

I områder hvor det de siste årene har vært betydelige tap pga. rovvilt, er det ved registrerte tap aktuelt å innvilge midler til tilsyn selv om kriteriene for en akutt skadesituasjon ikke er oppfylt. Spesielt gjelder dette utenfor prioriterte rovviltområder.»

Det er ifølge Rovbase så langt i år dokumentert 2 lam tatt av gaupe i din besetning. Det er også påvist 1 lam drept av gaupe i en annen besetning nord for deg.

Håfjellhalvøya er i gjeldene forvaltningsplan i sin helhet utenfor forvaltningssonen for jerv i Nordland, og således et prioritert beiteområde sett i forhold til jerv. Håfjellhalvøya er sammen med resten av fastlandet i fylket en del av byrdefordelingsområde for gaupe, hvor både beitedyr og gaupe er prioritert. Beitebrukere i byrdefordelingsområdet må forholde seg til at de driver næring i områder hvor det kan være forekomst av gaupe, og det vil nødvendigvis innebære fare for tap.

Konklusjon

Med bakgrunn i opplysninger om tap og tapshistorikk fra tidligere år, vurderer vi at det er grunnlag for å gi tilsagn om akuttmidler til ekstraordinært tilsyn.

Vilkår for tilskuddet

- Tilskuddet skal brukes til ekstraordinært tilsyn i tillegg til det normale tilsynet som beitebruker skal gjennomføre i henhold til dyrevelferdsloven.
- Midlene kan brukes til å godtgjøre økt egeninnsats eller innleid hjelp.
- Tilskuddsmottaker skal umiddelbart underrette Fylkesmannen dersom noen av forutsetningene for gjennomføring (teknisk/faglig, økonomisk eller framdriftsmessig) ikke lar seg gjennomføre.
- Rapportering skal skje i [Elektronisk søknadssenter](#) innen 1. august. Det skal føres regnskap som skal sendes inn sammen med rapporten. Det skal legges ved kopi av bilag for de faktiske utgiftene knyttet til det utførte tiltaket, med betalingsbekreftelse i form av bankutskrift, dokumentasjon fra regnskapskontor eller lignende.
- Dersom rapporteringsfristen ikke overholdes kan tilsagnet bortfalle. Manglende rapportering kan videre føre til avslag på framtidige søknader om FKT-tiltak.
- Det er krav om at drift og hold av produksjonsdyr er i samsvar med dyrevelferdslovens og /eller reindriftslovens bestemmelser for at tilskudd skal kunne gis.
- Tiltaket skal være innenfor annet gjeldende relevant regelverk.

Utbetaling

Tilskuddet vil bli utbetalt etterskuddsvis når det er sendt inn sluttrapport med regnskap. For søkere som er registrert i merverdiavgiftsregisteret, skal kostnadene med tiltaket beregnes uten MVA.

Tilbakebetaling

Brudd på fastsatte vilkår kan resultere i at tilskuddet ikke blir utbetalt, eller at hele eller deler av tilskuddet kreves tilbakebetalt. Videre kan beløpet kreves tilbakebetalt dersom søker har mottatt tilskudd i strid med redelighet og god tro. Utbetalt tilskudd kan også kreves tilbakebetalt dersom søker uaktsomt har gitt feilaktige, mangelfulle eller misvisende opplysninger. Det samme gjelder dersom utbetalingen skyldes feil fra myndighetenes side, og søker burde ha forstått dette.

Saksopplysninger

Fylkesmannen understreker betydningen av en god rapportering med hovedvekt på om tiltaket har hatt en tapsforebyggende effekt. Regnskapsbilag skal oppbevares i minst 10 år eller i henhold til Regnskapsloven dersom mottaker er underlagt denne. Kontrolltiltak kan bli

iverksatt av Fylkesmannen eller Riksrevisjonen for å sikre at bruken av midlene har skjedd i samsvar med forutsetningen.

Klage

Dette vedtaket kan påklages innen tre uker etter mottatt brev. Eventuell klage skal angi det vedtak det klages over, og den eller de endringer som ønskes. Klage skal sendes til Fylkesmannen i Nordland, Statens hus, 8002 Bodø.

Med hilsen

Tore Vatne (e.f.)
seksjonsleder

Gunn Karstensen
seniorkonsulent

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Kopi per e-post:
Ballangen kommune
Mattilsynet
Statens naturoppsyn

Saltdal kommune
Kirkegt. 23
8250 Rognan

Saksb.: Tore Vatne
e-post: fmnooys@fylkesmannen.no
Tlf: 75 53 15 68
Vår ref: 2018/4097
Deres ref:
Vår dato: 13.07.2018
Deres dato: 12.07.2018
Arkivkode: 434.11

Tillatelse til skadefelling av jerv på vestsiden i Saltdal

Fylkesmannen viser til søknad av 12.07.2018 fra Saltdal kommune ved Marianne Hoff om skadefelling av jerv i Saltdal kommune.

Vedtak

Fylkesmannen gir med dette tillatelse til skadefelling av én jerv i deler av Saltdal kommune og deler av Bodø kommune fra og med 13.07.2018 til og med 01.08.2018.

Tillatelsen gjelder med tilhørende vilkår nederst i brevet.

Grunnlaget for avgjørelsen

Vedtaket er fattet i medhold av naturmangfoldloven § 18 og § 77, jf. rovviltforskrifta § 9. Rovviltnemnda i Nordland har fastsatt en kvote på 4 betinga fellingstillatelser for jerv i Nordland i perioden 01.06.2018 – 15.02.2019.

Etter villtoven er jerv, bjørn, ulv og kongeørn fredet. Dette innebærer at målsettingen om en bærekraftig forvaltning er et overordnet hensyn ved forvaltning av disse artene. Fellingstillatelse gis for å forhindre at rovvilt gjør skade på bufe og tamrein. Ved vurdering av om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan.

I den vedtatte forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland heter det blant annet:

«..2.3.5 I blå sone er skadefelling av jerv aktuelt ved akutte skadesituasjoner. I kalvingsland for rein hvor hovedflokken kalver skal terskelen for uttak være lavere enn utenfor kalvingsland. Bestandsmålet skal så langt mulig oppnås utenfor kalvingsland i blå sone. Viktige vurderingspunkter for skadefelling av jerv i blå sone er: 1. skadeomfang; 2. skadepotensiale; 3. jervebestanden i området; 4. om bestandsmålet er oppnådd. 2.3.6 Utenfor blå sone skal det som hovedregel gis tillatelse til uttak av jerv som forventes å gjøre skade.»

Det aktuelle området hvor det er søkt om skadefelling av jerv ligger utenfor blå sone.

Videre i forvaltningsplanen framgår det at akutte skadesituasjoner skal vurderes ut fra:

- Antall sau/rein påvist drept av fredet rovvilt, tap siste uke og tapsutvikling, vil bli tungt vektlagt. Antall sau/rein i beiteområdet vil være av betydning.

- Anslåtte tap av sau/rein til fredet rovvilt den siste tiden, bl.a. manglende lam ut i fra søyenes kodemerking,

- Kunnskap om rovviltforekomst i det aktuelle området, herunder også evt. samlet belastning fra flere rovviltarter.

Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes en annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning, jf. rovviltforskriftens § 9 om fylkesmannens myndighet til iverksetting av betinget skadefelling. Det skal særlig tas hensyn til:

- a) områdets betydning som beitemark
- b) skadenes omfang og utvikling
- c) potensialet for framtidige skader
- d) muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold blir ivaretatt på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal likevel avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på en annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært det eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning. Naturmangfoldloven § 5 og prinsippet om geografisk differensiert forvaltning er konkretisert gjennom §§ 3 og 4 i rovviltforskriften og gjennom den regionale forvaltningsplanen for rovvilt i region 7.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i loven §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Naturmangfoldloven §§ 8 til 10 og § 12 er omtalt senere. Naturmangfoldloven § 11 gjelder kostnadene ved miljøforringelse, og blir ikke sett på som relevant i denne saken.

Jervebestanden i Nordland

Offentlige beslutninger som kan berøre naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon samt effekt av påvirkning, jf. naturmangfoldloven § 8. Fylkesmannen viser til beskrivelsen av det Nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt i kommentarene til rovviltforskriften § 3. Rovdata har ansvaret for formidling, drift og utvikling av Nasjonalt overvåkningsprogram for rovvilt, og Rovdata er den sentrale leverandøren av data om status og utvikling i rovviltbestandene til alle forvaltningsledd. Rapporteringsfristen for overvåking av jerv er 1. oktober hvert år for yngleregistrering og 15. desember hvert år for DNA-analyser. Vi viser også vurderinger gjort i Rovviltnemndas vedtak om kvote for betinget skadefelling, samt nærmere beskrivelser i dette vedtaket.

I Nordland er det påvist hhv. 13, 10 og 9 ynglinger de siste tre årene. Foreløpige resultater fra årets yngleregistrering per 22. mai viser 11 dokumenterte/antatte ynglinger kilde: Rovbase. Endelig rapport fra Rovdata med minimum antall ynglinger av jerv fra siste år kommer ca. 1. oktober.

NINA Rapport 1483 *DNA-basert overvåking av den skandinaviske jervebestanden 2016 og 2017* viser at det ble påvist 77 ulike jerver i Nordland vinteren 2016 og 61 ulike jerver vinteren 2017. I 2017 var første året med heldekkende DNA-innsamling også på svensk side av grensa, og vi ser at mange av jervene som er påvist i Nordland også er registrert i nabofylker eller naboland (28 av 61 jerv i 2017).

Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastningen jervebestanden utsettes for, jf. naturmangfoldloven § 10. Utover enkelte påkjørsler og predasjon skjer avgangen av jerv i hovedsak gjennom lisensfelling og skadefelling, slik at miljøforvaltningen i stor grad har oversikt over den samlede belastningen.

Føre-var-prinsippet, jf. naturmangfoldloven § 9, kommer til bruk i situasjoner hvor en ikke har tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Etter Fylkesmannens syn er ikke dette tilfelle i denne saken.

Den aktuelle situasjonen

Det er nå påvist to tap av sau til jerv i Skjevelfjellet i Saltdal, samt flukt-adferd hos sau og manglende lam i området.

Det pågår tilsyn med kadaverhund i beiteområdet.

Forebyggende tiltak

Saltdal beitelag har for 2018 fått tilsagn om kr 100.000,- til utvida tilsyn ved akutte tap. Saltdal sauesankelag har for 2018 fått tilsagn om 480.000 til utvida tilsyn med vokterhund, utvida tilsyn ved akutte tap, kurs og radiobjeller.

Fylkesmannens vurdering

Skadefelling skal være et virkemiddel for å felle et bestemt skadevoldende individ av rovdyr. Terskelen for innvilgelse av skadefelling skal differensieres ihht prinsippet om geografisk differensiering. Det aktuelle området er i vedtatt forvaltningsplan avsatt som prioritert beiteområde for sau, hvor det altså skal være en lav terskel for å innvilge skadefelling. Det at terskelen for uttak er lav betyr imidlertid ikke at tilstedeværelsen av rovvilt i et prioritert beiteområde i seg selv gir grunnlag for felling. I ethvert vedtak om skadefelling skal det gjøres en konkret og helhetlig vurdering av den enkelte situasjon i tråd med krav nedfelt i gjeldende regelverk, og vedtak om uttak kan bare fattes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte. Den regionale forvaltningsplanens inndeling av regionen i prioriterte beiteområder og prioriterte rovviltområder skal legges til grunn i disse vurderingene, men ikke som eneste kriterium.

Fylkesmannen legger til grunn at Rovviltnemnda i Nordland med sin geografiske differensiering har forsøkt å ivareta de hensyn som er nedfelt i naturmangfoldloven § 12. Vi vil imidlertid påpeke at den arealdifferensieringen som er valgt i Nordland etter vår vurdering ikke er noen god løsning. Med fragmenterte områder prioritert til rovvilt er det vanskelig å oppnå bestandsmålene innenfor disse områdene uten at leveområdene også i betydelig grad berører prioriterte beiteområder. Med gjeldende arealdifferensiering er det derfor vanskelig å forvalte soneinndelingen tydelig.

Jerv og gaupe er de rovviltartene som forårsaker størst tap av sau i Nordland. Saltdal er blant de kommunene som har hatt høyest tap de siste årene, og tapene på vestsiden av kommunen var svært store i 2017.

Følgende forhold taler etter vår vurdering for å innvilge søknaden:

- Tapene er relativt ferske, noe som sannsynliggjør at skadevolder fortsatt kan være i området.
- Vi er fortsatt tidlig i beitesesongen og det er vanskelig å gjennomføre andre effektive tapsreducerende tiltak. Erfaringsmessig øker tapene til jerv mot slutten av beitesesongen.
- Det aktuelle området ligger innenfor prioritert beiteområde for sau. Det er et mål om at det ikke skal være rovdyr som representerer et skadepotensiale i prioriterte beiteområder.
- Saltdal er blant de kommunene som har hatt høyest tap til jerv de siste årene.
- Bestandsmålet for jerv er oppnådd.

Følgende forhold taler etter vår vurdering for ikke å innvilge søknaden:

- Sjansen for å lykkes med fellingsforsøk om sommeren er små.
- På denne tiden av året er det en sjanse for å felle mordyr som har små unger som er avhengige av mora.

Konklusjon

Ut fra nylige påvist tap til jerv, tapshistorikk i området, områdets betydning som beitemark og områdets status som prioritert beiteområde, vurderer vi at det er grunnlag for å tillate skadefelling av jerv.

Det er svært vanskelig å lykkes med skadefellingsforsøk på jerv på barmark. Skadefelling er imidlertid et tilgjengelig virkemiddel i rovviltforvaltninga, med politiske føringer om lav terskel i prioriterte beiteområder.

Det er viktig at fellingsforsøket styres mot ferske tap. Da er det en viss mulighet for å lykkes.

Vilkår knyttet til vedtaket

1. Tillatt område for felling:
Saltdal kommune vest for Saltdalselva og nord for Russåga/Kvitbergvatnet, og de tilliggende sørøstlige delene av Bodø kommune, avgrenset av Skjerstadfjorden, Misvær fjorden og veien over til Beiarn.
2. Fellingsforsøket skal etter beste evne rettes mot skadevoldende individ. Fellingsforsøket skal derfor styres til det aktuelle tapsområdet, der tapene sist har skjedd og der de eventuelt utvikler seg videre.
3. Deltakere på kommunalt skadefellingslag vil motta godtgjøring for fellingsforsøket i samsvar med rovviltforskriften § 9a. Det fastsettes ramme for utbetaling av godtgjøring på

inntil kr 30 000,-. Denne rammen omfatter også dekking av arbeidsgiveravgift og feriepenger. Maksimal døgnsum per jeger er kr 1600,-. Videre stilles det kr 10 000,- til rådighet til dekking av utgifter (ikke lønn) til personellet, jf. forskriften § 9.

Kortfattet rapport (fellingsinnsats, aktivitet av rovvilt og erfaringer med fellingsforsøket), samt krav om refusjon sendes samlet til Fylkesmannen i Nordland snarest mulig etter avsluttet fellingsforsøk, og senest innen 20.09.2018.

Merk at deltakere som mottar godtgjøring etter ordningen må være registrerte lisensjegere, jf. rovviltforskriften § 15.

4. Kommunen er ansvarlig for å oppnevne deltagere på fellingslaget. Det skal oppnevnes en fellingsleder. Kun personer som står på lista over deltagere i fellingslaget kan delta på fellingsforsøket, og slik liste skal sendes til Fylkesmannen før fellingsforsøket starter. Alle som deltar på fellingslaget må være kjent med dette brevets innhold. Fellingsleder er ansvarlig for å gjøre brevet kjent for fellingslaget, samt å kontrollere at deltagerne har avlagt storviltprøve og er registrert i Jegerregisteret. Det bør være et begrenset antall deltagere av gangen, slik at man får et hensiktsmessig fellingsforsøk.
5. Oppnevnte jegere plikter å utøve fellingsforsøket på en human og sikkerhetsforsvarlig måte, jf. viltlovens § 19. Ved felling med rifle skal det benyttes våpen og ammunisjon godkjent for storviltjakt, jf. §§ 15 og 16 i Forskrift av 22.03.2002 om utøvelse av jakt og fangst. Det skal tas hensyn til lysforholdene før det blir løsnet skudd, på lik linje med utøvelse av annen jakt.
6. Felling eller forsøk på felling av rovvilt skal umiddelbart meldes til Fylkesmannen og Statens naturoppsyn. Hos Fylkesmannen kan det på dagtid gis beskjed på telefon 75 53 15 00 og etter arbeidstid på Fylkesmannens vakttelefon 478 29 091. Den som feller dyr skal fremvise felt dyr for Statens naturoppsyn for umiddelbar kontroll, merking og prøvetaking av biologisk materiale, og skytter skal kunne påvise fellingsstedet etter anmodning fra Statens naturoppsyn, politiet eller Fylkesmannen.
7. Dersom rovvilt skadeskyles, plikter de ansvarlige å gjøre det de kan for å avlive dyret snarest mulig. Skytter plikter å forvise seg om påskutt dyr er truffet eller ikke. Ved skadeskyting skal skytter uten opphold underrette Fylkesmannen og nærmeste politimyndighet. Fylkesmannen avgjør videre gjennomføring og avslutning av ettersøk. De som har deltatt i forsøket på felling skal uten godtgjørelse bistå forvaltningsmyndighet eller politimyndighet i det videre ettersøk.
8. Forsøk på felling i medhold av denne tillatelsen krever ikke tillatelse fra grunneier, jf. viltlovens § 35.
9. Rovvilt felt i medhold av denne tillatelsen er viltfondets eiendom. Ingen kan derfor på noen måte gjøre seg nytte av felt dyr uten nærmere samtykke fra Miljødirektoratet. Felt dyr skal så raskt som mulig bringes til Norsk institutt for naturforskning i Trondheim. Instruks for ivaretagelse av døde rovdyr kan lastes ned på rovdatas nettside (www.rovdata.no), under Instruks.
10. Bruk av hund vil i mange tilfeller være effektivt for å lokalisere rovvilt. Normalsituasjonen er derfor at hund i de fleste tilfeller medbringes, både for jaktlige formål og for evt.

ettersøk. Det er videre normalt at hunden i slike tilfeller føres i bånd. For de tilfeller der det også vurderes bruk av løs hund under felling, vises det til at unntak fra sikringsreglene i hundeloven kan gis av kommunen, jf. hundeloven § 9e. Fellingslaget er selv ansvarlig for å innhente slik tillatelse hos kommunen. Bruk av løs, på drevet halsende hunder er ikke tillatt ved fellingsforsøk på jerv, jf. viltlovens § 23. Fylkesmannen viser også til at løs hund i områder med husdyr/rein krever spesiell aktsomhet fra brukeren, for å unngå skade/ jaging av beitedyr.

11. Fellingslaget skal gi en kort statusrapport for fellingsforsøket minimum annethvert døgn, dette kan gjøres per SMS til vakttelefonen, 47829091.

12. Fylkesmannen i Nordland kan til enhver tid trekke tilbake fellingstillatelsen.

Saksopplysninger

Dette vedtaket blir kunngjort i Miljøvedtaksregisteret (www.miljovedtak.no) og ved utsendelse til adressatene på kopilista.

Klage

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker etter mottatt brev.

En eventuell klage skal angi det vedtak det klages over og den eller de endringer som ønskes. Se også vedlagte skjema om rett til å klage på forvaltningsvedtak. Klagen skal sendes til Fylkesmannen i Nordland, Statens hus, 8002 Bodø.

Med hilsen

Tore Vatne (e.f.)
fung. fylkesmiljøvernssjef

Kjell Eivind Madsen
seniorrådgiver

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Kopi, per e-post:

Bodø kommune
Mattilsynet region nord
Midtre Nordland Nasjonalparkstyre
Miljødirektoratet
Nordland Bonde- og småbrukarlag
Nordland Bondelag
Nordland reindriftssamers fylkeslag
Nordland Sau og geit
Norges Naturvernforbund – Nordland
Rovviltnemnda i Nordland
Salten politidistrikt
SNO Nordland
Statskog Fjelltjenesten

Saltdal kommune
Kirkegt. 23
8250 Rognan

Saksb.: Tore Vatne
e-post: fmnotva@fylkesmannen.no
Tlf: 75 53 15 48
Vår ref: 2018/4097
Deres ref:
Vår dato: 31.07.2018
Deres dato: 30.07.2018
Arkivkode: 434.11

Forlengelse av skadefellingstillatelse på jerv – Saltdal og Bodø

Fylkesmannen i Nordland viser til søknad av 30.07.2018 fra Saltdal kommune om forlengelse av skadefellingstillatelse på jerv. Vi viser også til vårt vedtak av 13.07.2018 med fellingstillatelse på jerv i deler av Saltdal kommune og deler av Bodø kommune.

Vedtak

Fylkesmannen i Nordland forlenger fellingstillatelsen av 13.07.2018 på en jerv i deler av Saltdal kommune og deler av Bodø kommune fram til og med 15. august 2018.

Grunnlaget for avgjørelsen

Vedtaket er fattet i medhold av naturmangfoldloven § 18 og § 77, jf. rovviltforskrifta § 9. Rovviltnemnda i Nordland har fastsatt en kvote på 4 betinga fellingstillatelser for jerv i Nordland i perioden 01.06.2018 – 15.02.2019. For nærmere opplysninger om lovgrunnlaget for avgjørelsen vises det til vårt vedtak av 13.07.2018.

Jervebestanden i Nordland

Se nærmere opplysninger i vårt vedtak av 13.07.18.

Begrunnelse

Vurderingene i vedtaket av 13.07.18 gjelder fortsatt. Årsaken til at fellingstillatelsen nå forlenges er at fellingsforsøket så langt ikke har lyktes, og at det nylig er registrert ett lam drept av jerv i beiteområdet. Dette lammet ble funnet i Jarbrudalen.

Vilkår

Vi viderefører vilkårene som ble gitt i tillatelsen av 13.07.2018. Ramme for utbetaling av godtgjøring utvides med kr. 20.000,-.

Klage

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker etter mottatt brev. Klagen skal sendes til Fylkesmannen i Nordland, Statens hus, 8002 Bodø.

Med hilsen

Torfinn Sørensen (e.f.)
fylkesmiljøvernsjef

Tore Vatne
seksjonsleder

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Kopi, per e-post:

Bodø kommune

Mattilsynet region nord

Midtre Nordland Nasjonalparkstyre

Miljødirektoratet

Nordland Bonde- og småbrukarlag

Nordland Bondelag

Nordland reindriftssamers fylkeslag

Nordland Sau og geit

Norges Naturvernforbund – Nordland

Rovviltnemnda i Nordland

Salten politidistrikt

SNO Nordland

Statskog Fjelltjenesten

Marianne Solberg
Arnes
8540 Ballangen

Saksb.: Tore Vatne
e-post: fmnotva@fylkesmannen.no
Tlf: 75 53 15 48
Vår ref: 2018/4946
Deres ref:
Vår dato: 02.08.2018
Deres dato: 01.08.2018
Arkivkode: 434.11

Tilsagn om midler til ekstraordinært tilsyn - Marianne Solberg - Ballangen

Fylkesmannen viser til telefonsamtale og søknad av 1. august om midler til ekstraordinært tilsyn i Håfjellet beiteområde i Ballangen.

Vedtak

Fylkesmannen i Nordland gir med oppgitte vilkår tilsagn om akuttmidler på kr 10 000,- til Marianne Solberg. Midlene skal gå til ekstraordinært tilsyn av sau i beiteområdene til Solberg i perioden 3. august – 13. august 2018.

Bakgrunn og begrunnelse

Søknaden er behandlet med hjemmel i forskrift av 1. januar 2013 om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak. Vi legger også vekt på føringer i gjeldende forvaltningsplan for rovvilt.

I forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland står bl.a. følgende om akutte tapssituasjoner: «Få, om ikke noen skadesituasjoner er helt like, og dyreeiere oppfordres derfor til å kontakte Fylkesmannens miljøvernavdeling når en eventuell skadesituasjon oppstår. Midler til forebyggende tiltak og eventuelt tillatelse til skadefelling kan innvilges når situasjonen vurderes som akutt.

Om det foreligger en akutt tapssituasjon vil bli vurdert ut fra:

- *Antall sau/rein påvist drept av fredet rovvilt, tap siste uke og tapsutvikling, vil bli tungt vektlagt. Antall sau/rein i beiteområdet vil være av betydning.*
- *Anslåtte tap av sau/rein til fredet rovvilt den siste tiden, bl.a. manglende lam ut i fra søyenes kodemerking,*
- *Kunnskap om rovviltforekomst i det aktuelle området, herunder også evt. samlet belastning fra flere rovviltarter.*

(...)

I områder hvor det de siste årene har vært betydelige tap pga. rovvilt, er det ved registrerte tap aktuelt å innvilge midler til tilsyn selv om kriteriene for en akutt skadesituasjon ikke er oppfylt. Spesielt gjelder dette utenfor prioriterte rovviltområder.»

Det er så langt i år dokumentert flere lam tatt av gaupe i beiteområdet. Det er også registrert jerv i beiteområdet. To andre brukere i beiteområdet har tidligere i sommer fått midler til ekstraordinært tilsyn. Disse har også manglet mange lam.

Håfjellhalvøya er i gjeldene forvaltningsplan i sin helhet utenfor forvaltningssonen for jerv i Nordland, og således et prioritert beiteområde sett i forhold til jerv. Håfjellhalvøya er sammen med resten av fastlandet i fylket en del av byrdefordelingsområde for gaupe, hvor både beitedyr og gaupe er prioritert. Beitebrukere i byrdefordelingsområdet må forholde seg til at de driver næring i områder hvor det kan være forekomst av gaupe, og det vil nødvendigvis innebære fare for tap.

Konklusjon

Med bakgrunn i opplysninger om tap og tapshistorikk fra tidligere år, samt årets situasjon, vurderer vi at det er grunnlag for å gi tilsagn om akuttmidler til ekstraordinært tilsyn.

Vi ønsker primært å tildele slike tilsynsmidler til beitelag og ikke til enkeltbrukere. Ut fra vurderinger av årets tapssituasjon og hvordan de ulike besetningene bruker ulike deler av beiteområdet, har vi likevel funnet det riktig å gi tilskudd til enkeltbrukere.

Vilkår for tilskuddet

- Tilskuddet skal brukes til ekstraordinært tilsyn i tillegg til det normale tilsynet som beitebruker skal gjennomføre i henhold til dyrevelferdsloven.
- Midlene kan brukes til å godtgjøre økt egeninnsats eller innleid hjelp.
- Tilskuddsmottaker skal umiddelbart underrette Fylkesmannen dersom noen av forutsetningene for gjennomføring (teknisk/faglig, økonomisk eller framdriftsmessig) ikke lar seg gjennomføre.
- Rapportering skal skje i [Elektronisk søknadssenter](#) innen 1. september. Det skal føres regnskap som skal sendes inn sammen med rapporten. Det skal legges ved kopi av bilag for de faktiske utgiftene knyttet til det utførte tiltaket, med betalingsbekreftelse i form av bankutskrift, dokumentasjon fra regnskapskontor eller lignende.
- Dersom rapporteringsfristen ikke overholdes kan tilsagnet bortfalle. Manglende rapportering kan videre føre til avslag på framtidige søknader om FKT-tiltak.
- Det er krav om at drift og hold av produksjonsdyr er i samsvar med dyrevelferdslovens og /eller reindriftslovens bestemmelser for at tilskudd skal kunne gis.
- Tiltaket skal være innenfor annet gjeldende relevant regelverk.

Utbetaling

Tilskuddet vil bli utbetalt etterskuddsvis når det er sendt inn sluttrapport med regnskap. For søkere som er registrert i merverdiavgiftsregisteret, skal kostnadene med tiltaket beregnes uten MVA.

Tilbakebetaling

Brudd på fastsatte vilkår kan resultere i at tilskuddet ikke blir utbetalt, eller at hele eller deler av tilskuddet kreves tilbakebetalt. Videre kan beløpet kreves tilbakebetalt dersom søker har mottatt tilskudd i strid med redelighet og god tro. Utbetalt tilskudd kan også kreves tilbakebetalt dersom søker uaktsomt har gitt feilaktige, mangelfulle eller misvisende opplysninger. Det samme gjelder dersom utbetalingen skyldes feil fra myndighetenes side, og søker burde ha forstått dette.

Saksopplysninger

Fylkesmannen understreker betydningen av en god rapportering med hovedvekt på om tiltaket har hatt en tapsforebyggende effekt. Regnskapsbilag skal oppbevares i minst 10 år eller i henhold til Regnskapsloven dersom mottaker er underlagt denne. Kontrolltiltak kan bli iverksatt av Fylkesmannen eller Riksrevisjonen for å sikre at bruken av midlene har skjedd i samsvar med forutsetningen.

Klage

Dette vedtaket kan påklages innen tre uker etter mottatt brev. Eventuell klage skal angi det vedtak det klages over, og den eller de endringer som ønskes. Klage skal sendes til Fylkesmannen i Nordland, Statens hus, 8002 Bodø.

Med hilsen

Torfinn Sørensen (e.f.)
fylkesmiljøvernssjef

Tore Vatne
Seksjonsleder

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Kopi per e-post:
Ballangen kommune
Mattilsynet
Statens naturoppsyn

VIDAR ANDRE JOHANSEN
Bøstrand
8540 BALLANGEN

Saksb.: Øyvind Skogstad
e-post: fmnooys@fylkesmannen.no
Tlf: 75 53 15 68
Vår ref: 2018/4326
Deres ref:
Vår dato: 08.08.2018
Deres dato:
Arkivkode: 434.11

Tilsagn om midler til akutte forebyggende tiltak mot rovviltskader 2018 - Vidar Andre Johansen - Ballangen

Fylkesmannen viser til telefonsamtale med deg den 20. juli om manglende lam i besetningen, samt ettersendt elektronisk søknad datert 30. juli.

Vi viser videre til telefonkontakt med deg i slutten av juni angående utprøving av kadaverhundekvipasjer for å få oversikt over situasjonen. I brev av 27. juni ga vi tilsagn om inntil kr 10 000,- til ekstraordinært tilsyn for perioden 26. juni – 5. juli 2018. I tillegg bekreftet vi muntlig at du kunne få dekket noe midler til å leie inn kadaverhundekvipasje for å se om dette var et egnet tiltak i ditt beite.

Dette brevet er en skriftlig bekreftelse på muntlig gitt tilsagn.

Vedtak

Fylkesmannen i Nordland gir med oppgitte vilkår tilsagn om akuttmidler på inntil kr 20 000,- til Vidar Andre Johansen. Midlene skal gå til:

- *Inntil kr 10 000,- til ekstraordinært tilsyn av sau i beiteområdene til Johansen i perioden 21. juli – 31. juli 2018.*
- *Inntil kr 10 000,- til bruk av innleide kadaverhundekvipasjer i perioden 26. juni – 5. juli 2018.*

Bakgrunn

Søknaden er behandlet med hjemmel i forskrift av 1. januar 2013 om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak. Vi legger også vekt på føringer i gjeldende forvaltningsplan for rovvilt.

I forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland står bl.a. følgende om akutte tapssituasjoner: «Få, om ikke noen skadesituasjoner er helt like, og dyreeiere oppfordres derfor til å kontakte Fylkesmannens miljøvernavdeling når en eventuell skadesituasjon oppstår. Midler til forebyggende tiltak og eventuelt tillatelse til skadefelling kan innvilges når situasjonen vurderes som akutt.

Om det foreligger en akutt tapssituasjon vil bli vurdert ut fra:

- *Antall sau/rein påvist drept av fredet rovvilt, tap siste uke og tapsutvikling, vil bli tungt vektlagt. Antall sau/rein i beiteområdet vil være av betydning.*

-
- *Anslåtte tap av sau/rein til fredet rovvilt den siste tiden, bl.a. manglende lam ut i fra søyenes kodemerking,*
 - *Kunnskap om rovviltforekomst i det aktuelle området, herunder også evt. samlet belastning fra flere rovviltarter.*

(...)

I områder hvor det de siste årene har vært betydelige tap pga. rovvilt, er det ved registrerte tap aktuelt å innvilge midler til tilsyn selv om kriteriene for en akutt skadesituasjon ikke er oppfylt. Spesielt gjelder dette utenfor prioriterte rovviltområder.»

Begrunnelse

Innledningsvis vil vi påpeke at ettersendt elektroniske søknad ble mottatt 10 dager etter at vi ga muntlig tilsagn per telefon den 20. juli. Det muntlige tilsagnet ble gitt under forutsetning av at du sendte inn elektronisk søknad innen helga. Vi ber om at du i eventuelle senere saker sender inn skriftlig søknad raskere. Det er under tvil at vi nå innvilger søknaden som ble sendt inn etter at tiltaket var gjennomført.

Det er så langt i år ikke funnet døde sau/lam i ditt beiteområde, men gjennom tilsyn er det oppdaget et betydelig antall manglende lam. Det er også observert jerv som jager sau i området. Det er påvist sau drept av gaupe i andre beiteområder på Håfjellhalvøya.

I 2016 var det svært store tap i din besetning. Det ble påvist tap av 8 lam til jerv i ditt beiteområde. I 2017 var det ikke rovvilttap i din besetning.

Håfjellhalvøya er i gjeldene forvaltningsplan i sin helhet utenfor forvaltningssonen for jerv i Nordland, og således et prioritert beiteområde sett i forhold til jerv. Håfjellhalvøya er sammen med resten av fastlandet i fylket en del av byrdefordelingsområde for gaupe, hvor både beitedyr og gaupe er prioritert. Beitebrukere i byrdefordelingsområdet må forholde seg til at de driver næring i områder hvor det kan være forekomst av gaupe, og det vil nødvendigvis innebære fare for tap.

Konklusjon

Med bakgrunn i opplysninger om manglende lam, observasjoner av jerv i beiteområdet og tapshistorikk fra tidligere år, vurderer vi at det er grunnlag for å gi tilsagn om akuttmidler til ekstraordinært tilsyn.

Vi ønsker primært å tildele slike tilsynsmidler til beitelag og ikke til enkeltbrukere. Ut fra vurderinger av årets tapssituasjon og hvordan de ulike besetningene bruker ulike deler av beiteområdet, har vi likevel funnet det riktig å gi tilskudd til enkeltbrukere.

Vilkår for tilskuddet

- Tilskuddet skal brukes til ekstraordinært tilsyn i tillegg til det normale tilsynet som beitebruker skal gjennomføre i henhold til dyrevelferdsloven.
- Midlene kan brukes til å godtgjøre økt egeninnsats eller innleid hjelp. Vi anbefaler at det fortrinnsvis går tilsyn med godkjent kadavehundekvipasje.
- Tilskuddsmottaker skal umiddelbart underrette Fylkesmannen dersom noen av forutsetningene for gjennomføring (teknisk/faglig, økonomisk eller framdriftsmessig) ikke lar seg gjennomføre.

-
- Rapportering skal skje i søknadssenteret innen 1. oktober. Det skal føres regnskap som skal sendes inn sammen med rapporten. Det skal legges ved kopi av bilag for de faktiske utgiftene knyttet til det utførte tiltaket, med betalingsbekreftelse i form av bankutskrift, dokumentasjon fra regnskapskontor eller lignende.
 - Dersom rapporteringsfristen ikke overholdes kan tilsagnet bortfalle. Manglende rapportering kan videre føre til avslag på framtidige søknader om FKT-tiltak.
 - Det er krav om at drift og hold av produksjonsdyr er i samsvar med dyrevelferdslovens og /eller reindriftslovens bestemmelser for at tilskudd skal kunne gis.
 - Tiltaket skal være innenfor annet gjeldende relevant regelverk.

Utbetaling

Tilskuddet vil bli utbetalt etterskuddsvis når det er sendt inn sluttrapport med regnskap. For søkere som er registrert i merverdiavgiftsregisteret, skal kostnadene med tiltaket beregnes uten MVA.

Tilbakebetaling

Brudd på fastsatte vilkår kan resultere i at tilskuddet ikke blir utbetalt, eller at hele eller deler av tilskuddet kreves tilbakebetalt. Videre kan beløpet kreves tilbakebetalt dersom søker har mottatt tilskudd i strid med redelighet og god tro. Utbetalt tilskudd kan også kreves tilbakebetalt dersom søker uaktsomt har gitt feilaktige, mangelfulle eller misvisende opplysninger. Det samme gjelder dersom utbetalingen skyldes feil fra myndighetenes side, og søker burde ha forstått dette.

Saksopplysninger

Fylkesmannen understreker betydningen av en god rapportering med hovedvekt på om tiltaket har hatt en tapsforebyggende effekt. Regnskapsbilag skal oppbevares i minst 10 år eller i henhold til Regnskapsloven dersom mottaker er underlagt denne. Kontrolltiltak kan bli iverksatt av Fylkesmannen eller Riksrevisjonen for å sikre at bruken av midlene har skjedd i samsvar med forutsetningen.

Klage

Dette vedtaket kan påklages innen tre uker etter mottatt brev. Eventuell klage skal angi det vedtak det klages over, og den eller de endringer som ønskes. Klage skal sendes til Fylkesmannen i Nordland, Statens hus, 8002 Bodø.

Med hilsen

Tore Vatne (e.f.)
seksjonssjef

Øyvind Skogstad
seniorrådgiver

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Kopi per e-post:
Ballangen kommune
Mattilsynet
Statens naturoppsyn

INGER-ANNE SAGBAKK
Drevvassvegen 290
8672 ELSFJORD

Saksb.: Øyvind Skogstad
e-post: fmnooys@fylkesmannen.no
Tlf: 75 53 15 68
Vår ref: 2018/5034
Deres ref:
Vår dato: 08.08.2018
Deres dato: 07.08.2018
Arkivkode: 433.52

Tilskudd til tidlig nedsanking av sau - Inger-Anne Sagbakk - Vefsn

Fylkesmannen viser til din søknad datert 7. august 2018 om midler til akutt tidlig sanking av sau på grunn av rovvilttap. Viser også til telefonsamtale med deg samme dag.

Vedtak

Inger-Anne Sagbakk gis tilsagn om inntil kr 16 275,- til førkompensasjon i forbindelse med tidlig nedsanking av sau fra og med den 15. august, jf. beregningene i dette brevet. Videre gis det tilsagn om inntil kr 1500,- til sankehjelp for sau sanket ned før 22. august.

Bakgrunn og begrunnelse

Rovviltnemnda i Nordland har i 2018 en ramme på 7,0 millioner kr til forebyggende og konfliktdempende tiltak ved rovviltskader. En del av disse midlene er avsatt til tiltak i akutte tapssituasjoner. Dette er midler som blant annet kan brukes til tidlig sanking av sau, førkompensasjon og sankehjelp. Formålet er å forebygge videre tap til rovvilt i akutte tapssituasjoner.

De siste dagene har flere søyer kommet ned uten lam. Det er ikke funnet kadaver denne beitesesongen, men observasjoner av jerv og gaupe i beiteområdet sist vinter/vår gjør at dyreeier mistenker rovvilttap, og nå ønsker å sanke dyrene for å hindre ytterligere tap.

Det framgår av søknaden at det ikke er andre besetninger i nærheten.

Det er ikke påvist rovvilttap i området så langt denne beitesesongen, og situasjonen kan derfor tvilsomt defineres som akutt ihht. kriteriene i forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland. Erfaringsmessig øker gjerne tapene til jerv mot slutten av beitesesongen. Med bakgrunn i manglende dyr og kunnskap om jervebestanden i området, vurderer Fylkesmannen under tvil at det er riktig å gi tilskudd til førkompensasjon ved tidlig nedsanking. Vi vektlegger at besetningen beiter alene i området og at det har vært svært godt tilsyn med besetningen i sommer, hvor man nå observerer en klar økning i manglende lam.

Det er fastsatt i forvaltningsplanen for rovvilt at det normalt ikke innvilges tilskudd til førkompensasjon ved tidlig sanking før 15. august, og at det gis tilskudd til normal sankedato som er satt til 15. september.

Beregning av tilskudd ved tidlig nedsanking

Satsen for førkompensasjon er kr 7,-/dyr/dag. Denne satsen er fastsatt i forskrift om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak.

Tilsagnet omfatter besetningen til Inger-Anne Sagbakk i Vefsn kommune. I følge søknaden skal det sankes ned 26 søyer og 49 lam.

Antall dager med førtilskudd, perioden 15. august – 15. september: 31 dager.

Beregning av maksimalt førtilskudd blir da:
(75 dyr x 31 dager) = 2325 dyr-dager.
2325 dyr-dager x kr 7,- = kr 16 275,-.

Videre gis det tilskudd til sankehjelp på kr 20,- per sau og lam som er sanket ned før 22. august. Maksimalt 75 dyr x kr 20,- = kr 1 500,-.

Vilkår

1. Samtlige beitedyr sankes ned fra beiteområdet raskest mulig. Minimum 70 % av dyrene skal være nede innen 1. september og nær alle dyrene skal være nede senest 15. september.
2. Det skal føres en nøyaktig oversikt over antall dyr sanket ned per dag og evt. dyr som sendes til slakt før 15. september. Bruk gjerne vedlagte skjema.
3. Tidlig nedsanking skal gjennomføres i overensstemmelse med gjeldende standard for tidlig nedsanking, versjon 14.05.07. Se standard her:
http://www.rovviltportalen.no/multimedia/2147/Standard_tidlig_nedsanking_140507.pdf&contentdisposition=attachment

Rapportering og saksopplysninger

Beløpet utbetales når Fylkesmannen har mottatt rapport fra beitebrukeren. Det eksakte beløpet som skal utbetales tilknyttet førkompensasjon og sankehjelp vil bli beregnet ut fra antall dyr som har blitt sanket, og når de enkelte dyrene er tatt ned. Vi ber om å få en slik rapportering innen 1. november 2018.

Dersom denne fristen ikke blir overholdt, bortfaller tilsagnet. Vi ber om at det i rapporten også framgår de praktiske erfaringene med tiltaket og evt. andre kommentarer. Det er viktig at eksakte sankedatoer og antall sau nede framgår klart i rapporten.

Oversikten for den enkelte skal altså føres slik:

Ola Nordmann:

15. august: 50 sau/lam nede,
16. august: 55 sau/lam nede,
17. august: 60 sau/lam nede,
osv.

Dersom dyr er sendt til slakt før 15. september, skal det føres dato for dette og antall dyr.

Fylkesmannen understreker betydningen av en god rapportering med hovedvekt på om tiltakene har hatt tapsforebyggende effekt. Dersom mottaker ikke opptrer i samsvar med skriftlige forutsetninger, forbeholder vi oss retten til ikke å utbetale, eller å kreve hele eller deler av tilskuddet tilbakebetalt.

Klage

Dette vedtaket kan påklages innen 3 uker etter mottatt brev. Eventuell klage skal angi det vedtak det klages over, og den eller de endringer som ønskes. Klage skal sendes til Fylkesmannen i Nordland, Statens hus, 8002 Bodø.

Med hilsen

Tore Vatne (e.f.)
seksjonsleder

Øyvind Skogstad
seniorrådgiver

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Vedlegg: Sankeskjema.

Kopi per e-post:
Mattilsynet
Statens naturoppsyn
Vefsn kommune

Hattfjelldal kommune
O.T. Olsens vei 3 A
8690 Hattfjelldal

Saksb.: Gunn Karstensen
e-post: fmnogka@fylkesmannen.no
Tlf: 75 53 16 70
Vår ref: 2018/5119
Deres ref: 18/4771
Vår dato: 16.08.2018
Deres dato: 15.08.2018
Arkivkode: 434.11

Tillatelse til skadefelling av bjørn i Hattfjelldal kommune

Viser til søknad av 15.08 2018 fra Hattfjelldal kommune om tillatelse til skadefelling av én bjørn. Tillatelsen ble formidlet per telefon til kommunen og dette er en skriftlig bekreftelse på muntlig gitt tillatelse.

Vedtak

Fylkesmannen gir tillatelse til skadefelling av én (1) bjørn i Hattfjelldal kommune fra og med 15. august til og med 25. august 2018. Tillatelsen gjelder med tilhørende vilkår nederst i brevet.

Grunnlaget for avgjørelsen

Vedtaket er fattet i medhold av naturmangfoldloven § 18 og § 77, jf. rovviltforskrifta § 9. Miljødirektoratet fastsatte i vedtak av 01.06.2018 en felles kvote på tre betinga fellingstillatelser for bjørn innenfor rovviltregionene 5, 6, 7 og 8. Disse ble felt i Trøndelag, og det ble deretter gitt en ny felles kvote på 2 bjørner i rovviltregionene. Ved tidspunkt for iverksetting av denne fellingstillatelsen er det felt én bjørn på den nye skadefellingstillatelsen, så gjenværende kvote er én bjørn.

Etter viltloven er jerv, bjørn, ulv og kongeørn fredet. Dette innebærer at målsettingen om en bærekraftig forvaltning er et overordnet hensyn ved forvaltning av disse artene. Fellingstillatelse gis for å forhindre at rovvilt gjør skade på bufe og tamrein. Ved vurdering av om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan.

I den vedtatte forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland er det sagt følgende om skadefelling av bjørn:

- 2.5.1 *Skadefelling i svart sone er i utgangspunktet kun aktuelt ved akutte skadesituasjoner. Det skal være lavere terskel for felling av hannbjørner enn binner.*
- 2.5.2 *Dersom det på våren oppdages bjørn i kalvingsland for reindrift innenfor svart sone, eller i randsonen til svart sone, skal det i samråd med reinbeitedistriktet iverksettes avbøtende tiltak.*
- 2.5.5 *Utenfor svart sone skal det som hovedregel gis tillatelse til uttak av bjørn som forventes å gjøre skade.*

I følge rovviltforskriftens § 9 kan felling bare gjennomføres dersom det ikke finnes en annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyn til:

- a) områdets betydning som beitemark
- b) skadenes omfang og utvikling
- c) potensialet for framtidige skader
- d) muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak

Felling skal være rettet mot bestemte individer. Vedtak om felling skal være begrenset til et bestemt område, tidsrom og antall dyr. Tilfeller hvor det nylig har skjedd angrep som også ligger an til å fortsette, og som samlet er å betrakte som vesentlige, ligger i kjernen av bestemmelsens virkeområde.

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold blir ivarettatt på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal likevel avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på en annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært det eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning. Naturmangfoldloven § 5 og prinsippet om geografisk differensiert forvaltning er konkretisert gjennom §§ 3 og 4 i rovviltforskriften og gjennom den regionale forvaltningsplanen for rovvilt i region 7.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i loven §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Naturmangfoldloven §§ 8 til 10 og § 12 er omtalt senere. Naturmangfoldloven § 11 gjelder kostnadene ved miljøforringelse, og blir ikke sett på som relevant i denne saken.

Bjørn i Nordland

Offentlige beslutninger som kan berøre naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon samt effekt av påvirkning, jf. naturmangfoldloven § 8. Fylkesmannen viser til følgende i forhold til bestandssituasjonen for bjørn:

- Beskrivelsen av det Nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt i kommentarene til rovviltforskriften § 3,
- NINA Rapport 1494 Populasjonsovervåking av brunbjørn, DNA-analyse av prøver innsamlet i Norge i 2017,
- rapport fra Rovdata datert 15.05.2018 vedrørende bestandsstatus for gaupe, jerv, brunbjørn og ulv,
- vurderinger gjort i Miljødirektoratet vedtak om kvote for betinget skadefelling av 01.06.2018 og ny betinget skadefelling av 18.06.2018.

Det er påvist betydelig færre bjørner i Nordland de siste tre årene sammenlignet med foregående år. Til sammen er det siden 2006 påvist 38 ulike bjørner som i kortere eller lengre tid har vært i Nordland. I Nordland ble det i 2017 registrert tre bjørner: En hannbjørn i Saltdal (trolig en av ungene til binna som døde i 2015), en hannbjørn i Bindal (skutt i Namsskogan senere samme år) og ei binne i Rana.

Bestandsmålet i Nordland er 1 årlig yngling av bjørn. Estimatet for 2017 viser 6,9 ynglinger i Norge, hvorav ingen i Nordland.

Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastningen bjørnebestanden blir utsatt for, jf. naturmangfoldloven § 10. Bjørnebestanden er ikke avgrenset av tilgjengelig areal. Det er ikke registrert sykdom på brunbjørn i Norge. Det er kjent at ungedødelighet hos brunbjørn er høy, blant annet på grunn av infanticid (ungedrap). Utover enkelte påkjørsler skjer avgangen av voksen brunbjørn i hovedsak gjennom lisensfelling og skadefelling, slik at miljøforvaltninga i stor grad har oversikt over den samlede belastningen.

Kjent avgang av brunbjørn i Norge i 2017 var totalt ni bjørner. Syv av disse ble felt på skadefelling, én på lisensfelling og én ble påkjørt av toget. Ingen ble felt i Nordland. De siste årene er det felt flere bjørner på skadefelling i fjellområdene i Sverige forholdsvis nært Nordlandsgrensa i Salten og på Helgeland.

Føre-var-prinsippet, jf. naturmangfoldloven § 9, kommer til bruk i situasjoner hvor man ikke har tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Etter Fylkesmannens syn er ikke dette tilfelle i denne saken.

Bestanden av brunbjørn ligger under det fastsatte bestandsmålet for region 6-8. Ut fra en totalvurdering og med tanke på rask iverksettelse når kriteriene for skadefelling vurderes oppfylt, har Miljødirektoratet likevel gitt fylkesmennene i disse regionene myndighet til å iverksette skadefelling etter forskriften § 9 innenfor gitt kvote og tidsrom. Direktoratet vurderer at et slikt uttak ikke vil sette bjørnebestandens overlevelse i fare. Dette forutsetter at det i størst mulig grad unngås å felle binner.

Tapsutvikling til bjørn

Antall påviste tap av sau til bjørn i fylket varierer noe fra år til år. De største tapene har vi hatt i Hattfjelldal kommune. De siste tre årene har det imidlertid vært en betydelig nedgang i antall tapte sau til bjørn i fylket. Det er videre påvist få tap av rein til bjørn i Nordland; til sammen 7 dyr siden 2005.

I 2017 ble det ikke påvist noen tap av verken sau eller rein til bjørn og det ble heller ikke erstattet beitedyr som drept av bjørn.

Tabellen viser utvikling i påviste tap av sau til bjørn i Nordland i 2008-2017.

År	Grane	Hattfjelldal	Brønnøy	Hemnes	Rana	Vefsn	Bodø	Saltdal	Sum
2010	1	19							20
2011	7	69			7			3	86
2012		36			26			18	80
2013	15	53	7	4	9		1	12	101
2014	15	27			12			5	59
2015		6			1				8
2016	10					1		1	12
2017									0

Tabellen viser antall sau og lam erstattet som tapt til bjørn i Nordland 2008-2017.

År	Grane	Hattfjelldal	Brønnøy	Hemnes	Rana	Leirfjord	Vefsn	Bodø	Saltdal	Beiarn	Sum
2010	22	158									180
2011	10	300		4	32				12		358

2012		251		0	162		58	471
2013	76	282	43	35	70	9	38	553
2014	83	170			61		13	327
2015		52			2			54
2016	23					8	3	34
2017								0

Den aktuelle situasjonen

Den 14.08.2018 ble det funnet en voksen sau i området Hatten. Denne ble dokumentert tatt av bjørn av SNO. I tillegg er det funnet flere kadaver som har vært for gamle til å fastslå dødsårsaken på.

Forebyggende tiltak

Hattfjelldal sau og geit har på vegne av sauebruket i Hattfjelldal fått tilsagn om kr 500 000,- i FKT-midler til tilsyn for 2018. Disse midlene skal gå til utvida tilsyn med vokterhund og utvida tilsyn ved akutte tap, fortrinnsvis ved bruk av kadaverhund.

Fylkesmannens vurdering

Det aktuelle området er i vedtatt forvaltningsplan avsatt som prioritert beiteområde for sau, hvor det skal være en lav terskel for å innvilge skadefelling. Det at terskelen for uttak er lav betyr imidlertid ikke at tilstedeværelsen av rovvilt i et prioritert beiteområde i seg selv gir grunnlag for felling. I ethvert vedtak om skadefelling, skal det gjøres en konkret og helhetlig vurdering av den enkelte situasjon i tråd med krav nedfelt i gjeldende regelverk, og vedtak om uttak kan bare fattes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte. Den regionale forvaltningsplanens inndeling av regionen i prioriterte beiteområder og prioriterte rovviltområder skal legges til grunn i disse vurderingene, men ikke som eneste kriterium.

Fylkesmannen legger til grunn at Rovviltnemnda i Nordland med sin geografiske differensiering har forsøkt å ivareta de hensyn som er nedfelt i naturmangfoldloven § 12. Vi vil imidlertid påpeke at den arealdifferensieringen som er valgt i Nordland etter vår faglige vurdering ikke er noen god løsning. De vedtatte bjørneområdene sammenfaller ikke med områder som biologisk sett ligger til rette for bjørn, og det er derfor svært liten sannsynlighet for at bestandsmålet vil kunne oppnås innenfor bjørneområdene. Dette skaper ikke nødvendig forutsigbarhet for beitebruket, øker konfliktnivået og gjør den praktiske forvaltningen av rovdyr i Nordland svært utfordrende.

Følgende forhold taler etter vår vurdering for å innvilge søknaden:

- Erfaringer fra tidligere år viser at tapene kan bli store selv om det prioriteres ressurser til utvida tilsyn for å forsøke å forebygge tap.
- Tapshistorikken for Hattfjelldal viser at det kan bli store tap når det kommer bjørn inn i beiteområdene.
- Bjørnen som forårsaker skadene er mest sannsynlig en hannbjørn. Dette vurdert ut ifra DNA-analyser fra tidligere år og kjent utvandringsskapasitet hos binner. Felling av en hannbjørn vil i mindre grad enn felling av en hunnbjørn påvirke Stortingets målsetting om 1 årlige yngling av bjørn i Nordland.
- Tapet er lokalisert utenfor de vedtatte bjørneområdene i region 7 – Nordland, med mål om yngling av bjørn. Terskelen for å tillate skadefelling av bjørn utenfor

bjørneområdene skal være lavere enn innenfor bjørneområdene, jf.

Forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland.

- Det aktuelle området ligger innenfor prioritert beiteområde for sau. Det er et mål om at det ikke skal være rovdyr som representerer et skadepotensial i prioriterte beiteområder. Innenfor disse områdene skal terskelen for å felle store rovdyr som tar sau, være vesentlig lavere enn utenfor.
- I Stortingets rovviltforlik står det i punkt 2.2.19: *"Det er et felles mål at tapstallene for beitenæringen må ned. Soneinndelingen må forvaltes tydelig. I prioriterte beiteområder skal uttak av dyr som gjør skade på beitedyr gjøres raskt, og i slike områder skal miljøforvaltningen i større grad enn i dag bidra til å effektivisere slikt uttak, uavhengig av om bestandsmålet er nådd. (...) Det skal ikke være rovdyr som representerer et skadepotensial i prioriterte beiteområder for husdyr og kalvingsområde for tamrein."*
- Bjørnen oppholder seg fremdeles i området og det er fare for nye tap av sau.

Følgende forhold taler etter vår vurdering for ikke å innvilge søknaden:

- Det er registrert kun en sau drept av bjørn i kommunen hittil i år.
- Unge hannbjørner vandrer gjerne mye på sommeren. Det er derfor mulig at den skadevoldende bjørnen vandrer ut av beiteområdet forholdsvis raskt.
- Det er registrert svært få bjørner i Nordland de siste årene, og uttak av bjørn er uheldig med tanke på å oppnå bestandsmålet for Nordland.

Konklusjon

Påvist tapsomfang er pr d.d. svært begrenset, og vi vurderer at situasjonen ikke kan defineres som akutt. Erfaringer fra tidligere år i dette området viser imidlertid at det kan bli betydelige tap dersom bjørnen fortsetter å oppholde seg i området. Ut fra denne vurderingen mener vi det er grunnlag for å tillate skadefelling. I vår totalvurdering har vi lagt vekt på at området har stor betydning som beitemark og at det er fare for framtidige skader.

Skadefellingsforsøk er et virkemiddel for å løse en skadesituasjon i et område forårsaket av bestemte individer av en rovviltart. Måloppnåelsen kan bli svekket dersom innsatsen rettes mot andre individer av samme art eller mot andre rovviltarter. Av den grunn er skadefellings-tillatelsen knyttet til en bestemt art og innenfor et avgrenset geografisk område og tidsrom. Fellingsperioden er begrenset til 10 dager for å målstyre forsøket til den konkrete tapssituasjonen. Dersom bjørnen trekker ut av beiteområdet og ikke forårsaker nye tap, faller grunnlaget for skadefelling bort, og tillatelsen blir da ikke forlenget. Dersom bjørnen fortsetter å forårsake tap i området, eller dukker opp i andre beiteområder og forårsaker tap der, vil det være aktuelt å forlenge fellingsperioden.

Det er vanskelig å lykkes med skadefelling på bjørn, og det er viktig at fellingslaget disponerer ressursene til situasjoner hvor det er en reell sjanse for å lykkes. God samhandling med tilsynet i området er viktig, bl.a. slik at fellingsforsøk kan prioriteres til ferske kadaver.

Økonomiske rammer for fellingsstillatelsen

Deltakere på kommunalt skadefellingslag vil motta godtgjøring for fellingsforsøket i samsvar med rovviltforskriften § 9a. Det fastsettes ramme for utbetaling av godtgjøring på inntil kr 30

000,-. Denne rammen omfatter også dekking av arbeidsgiveravgift og feriepenger. Maksimal døgnset per jeger er kr 1600,-. Videre stilles det inntil kr 10 000,- til rådighet til dekking av utgifter (ikke lønn) til personellet, jf. forskriften § 9.

Merk at deltakere som mottar godtgjøring etter ordningen må være registrerte lisensjegere, jf. rovviltforskriften § 15. Vi viser til brev av 18.06.2012 som er sendt til kommunen for mer informasjon om godtgjøringsordningen.

Bruk av hund

Vi anbefaler at det brukes hundeevipasje som er trent på skadefelling av bjørn. For de tilfeller der det vurderes bruk av løs hund under felling, vises det til at unntak fra sikringsreglene i hundeloven kan gis av kommunen, jf. hundeloven § 9e. Fellingslaget er selv ansvarlig for å innhente slik tillatelse hos kommunen. Fylkesmannen viser også til at løs hund i områder med husdyr/rein krever spesiell aktsomhet fra brukeren, for å unngå skade/jaging av beitedyr. Vi viser i den sammenheng til hundeloven § 3 og 7.

Bruk av løs, på drevet halsende hunder er ikke tillatt, jf. viltlovens § 23.

Vilkår

1. Fellingstillatelsen gjelder fra og med 15. august til og med 25. august.
2. Tillatt område for felling er hele Hattfjelldal kommune, men se også vilkår nr 3.
3. Fellingsforsøket skal etter beste evne rettes mot skadevoldende individ. Fellingsforsøket skal derfor styres til det aktuelle tapsområdet, der tapene sist har skjedd og der de eventuelt utvikler seg videre.
4. Binner med unger som opptrer sammen er unntatt fra fellingstillatelsen. De tiltak som er mulige for å unngå at binner med unger felles, skal være iverksatt.
5. Rapportering:
 - a. Kommunen skal gi en kort statusrapport minimum annethvert døgn.
 - b. Kortfattet sluttrapport (fellingsinnsats, aktivitet av rovvilt og erfaringer med fellingsforsøket), samt krav om refusjon av utgifter sendes samlet til Fylkesmannen i Nordland snarest mulig etter avsluttet fellingsforsøk, og senest innen 01.10.2018.
6. Kommunen er ansvarlig for å oppnevne deltakere på fellingslaget. Det skal oppnevnes en fellingsleder. Kun personer som står på lista over deltakere i fellingslaget kan delta på fellingsforsøket, og slik liste skal sendes til Fylkesmannen før fellingsforsøket starter.

Alle som deltar på fellingslaget må være kjent med dette brevets innhold. Fellingsleder er ansvarlig for å gjøre brevet kjent for fellingslaget, samt å kontrollere at deltagerne har avlagt storviltprøve og er registrert i Jegerregisteret. Det bør være et begrenset antall deltagere av gangen, slik at man får et hensiktsmessig fellingsforsøk.

-
7. Oppnevnte jegere plikter å utøve fellingsforsøket på en human og sikkerhetsforsvarlig måte, jf. viltlovens § 19. Ved felling av bjørn skal det benyttes våpen og ammunisjon godkjent for storviltjakt, jf. Forskrift av 22.03.02 om utøvelse av jakt og fangst. Det skal tas hensyn til lysforholdene før det blir løsnet skudd, på lik linje med utøvelse av annen jakt. Ved skadefellingsforsøk på bjørn ønsker Fylkesmannen å understreke viktigheten av at fellingsforsøket avsluttes i riktig tid før mørkets frembrudd (min. to timer). Dette for å sikre god nok tid til eventuelle skuddplassundersøkelser eller ettersøk dersom dette blir nødvendig.
 8. Felling eller forsøk på felling av rovvilt skal umiddelbart meldes til Fylkesmannen og Statens naturoppsyn. Hos Fylkesmannen kan det på dagtid gis beskjed på telefon 75 53 15 00 og etter arbeidstid på Fylkesmannens vakttelefon 478 29 091. Den som feller dyr skal fremvise felt dyr for Statens naturoppsyn for umiddelbar kontroll, merking og prøvetaking av biologisk materiale, og skytter skal kunne påvise fellingsstedet etter anmodning fra Statens naturoppsyn, politiet eller Fylkesmannen.
 9. Dersom rovvilt skadeskytes, plikter de ansvarlige å gjøre det de kan for å avlive dyret snarest mulig. Skytter plikter å forvise seg om påskutt dyr er truffet eller ikke. Ved skadeskyting skal skytter uten opphold underrette Fylkesmannen og nærmeste politimyndighet. Fylkesmannen avgjør videre gjennomføring og avslutning av ettersøk. De som har deltatt i forsøket på felling skal uten godtgjørelse bistå forvaltningsmyndighet eller politimyndighet i det videre ettersøk.
 10. Forsøk på felling i medhold av denne tillatelsen krever ikke tillatelse fra grunneier, jf. viltlovens § 35.
 11. Rovvilt felt i medhold av denne tillatelsen er viltfondets eiendom. Ingen kan derfor på noen måte gjøre seg nytte av felt dyr uten nærmere samtykke fra Miljødirektoratet. Felt dyr skal så raskt som mulig bringes til Norsk institutt for naturforskning i Trondheim. Instruks for ivaretagelse av døde rovdyr kan lastes ned på rovdatas nettside (www.rovdata.no), under Instruks.
 12. Fylkesmannen i Nordland kan til enhver tid trekke tilbake fellingstillatelsen.

Saksopplysninger

Dette vedtaket blir kunngjort i Miljøvedtaksregisteret (www.miljovedtak.no) og ved utsendelse til adressatene på kopilista.

Klage

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker etter mottatt brev.

En eventuell klage skal angi det vedtak det klages over og den eller de endringer som ønskes. Se også vedlagte skjema om rett til å klage på forvaltningsvedtak. Klagen skal sendes til Fylkesmannen i Nordland, Statens hus, 8002 Bodø.

Med hilsen

Tore Vatne (e.f.)
seksjonsleder

Gunn Karstensen
seniorkonsulent

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Kopi per e-post:

Foreningen Våre Rovdyr

Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre v/ nasjonalparkforvalter

Mattilsynet

Miljødirektoratet

Nordland bonde- og småbrukarlag

Nordland Bondelag

Nordland politidistrikt

Nordland Reindriftssamers Fylkeslag

Nordland Sau og Geit

Norges Naturvernforbund – Nordland

Statens naturoppsyn

Statskog Fjelltjenesten

Vidar André Johansen
Bøstrand
8540 Ballangen

Saksb.: Gunn Karstensen
e-post: fmnogka@fylkesmannen.no
Tlf: 75 53 16 70
Vår ref: 2018/5172
Deres ref:
Vår dato: 20.08.2018
Deres dato: 17.08.2018
Arkivkode: 434.11

Tilskudd til tidlig nedsanking av sau - Vidar Andre Johansen - Ballangen

Fylkesmannen viser til din søknad datert 17. august 2018 om midler til akutt tidlig sanking av sau på grunn av rovvilttap. Viser også til telefonsamtaler med deg.

Vedtak

Vidar Andre Johansen gis tilsagn om inntil kr 57 456,- til førkompensasjon i forbindelse med tidlig nedsanking av sau fra og med den 20. august, jf. beregningene i dette brevet. Videre gis det tilsagn om inntil kr 6080,- til sankehjelp for sau sanket ned før 1. september.

Bakgrunn og begrunnelse

Rovviltnemnda i Nordland har i 2018 en ramme på 7,0 millioner kr til forebyggende og konfliktdempende tiltak ved rovviltskader. En del av disse midlene er avsatt til tiltak i akutte tapssituasjoner. Dette er midler som blant annet kan brukes til tidlig sanking av sau, førkompensasjon og sankehjelp. Formålet er å forebygge videre tap til rovvilt i akutte tapssituasjoner.

I Håfjellet er det denne sesongen funnet 4 dokumenterte gaupedrepte sau/lam. Det er også funnet flere kadaver med ukjent skadevolder. I tillegg til gaupetapene er det observert jerv i beiteområdet. Dette, sammen med at mange dyr mangler i besetningen, gjør at dyreeier mistenker rovvilttap, og nå ønsker å sanke dyrene for å hindre ytterligere tap.

Det framgår av søknaden at det ikke er andre besetninger i nærheten.

Det er ikke påvist rovvilttap i besetningen så langt denne beitesesongen, og situasjonen kan derfor tvilsomt defineres som akutt ihht. kriteriene i forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland. Erfaringsmessig øker gjerne tapene til jerv mot slutten av beitesesongen. Med bakgrunn i historiske tap og kunnskap om jervebestanden i området, vurderer Fylkesmannen under tvil at det er riktig å gi tilskudd til førkompensasjon ved tidlig nedsanking. Vi vektlegger at besetningen beiter alene i området og at det har vært godt tilsyn med besetningen i sommer.

Beregning av tilskudd ved tidlig nedsanking

Satsen for førkompensasjon er kr 7,-/dyr/dag. Denne satsen er fastsatt i forskrift om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak.

Tilsagnet omfatter besetningen til Vidar Andre Johansen i Ballangen kommune. I følge søknaden skal det sankes ned 144 søyer og 160 lam.

Antall dager med fôrtilskudd, perioden 20. august – 15. september: 27 dager.

Beregning av maksimalt fôrtilskudd blir da:
(304 dyr x 27 dager) = 8208 dyr-dager.
8208 dyr-dager x kr 7,- = kr 57 456,-.

Videre gis det tilskudd til sankehjelp på kr 20,- per sau og lam som er sanket ned før 1. september. Maksimalt 304 dyr x kr 20,- = kr 6 080,-.

Vilkår

1. Samtlige beitedyr sankes ned fra beiteområdet raskest mulig. Minimum 70 % av dyrene skal være nede innen 1. september og nær alle dyrene skal være nede senest 15. september.
2. Det skal føres en nøyaktig oversikt over antall dyr sanket ned per dag og evt. dyr som sendes til slakt før 15. september. Bruk gjerne vedlagte skjema.
3. Tidlig nedsanking skal gjennomføres i overensstemmelse med gjeldende standard for tidlig nedsanking, versjon 14.05.07. Se standard her:
http://www.rovviltportalen.no/multimedia/2147/Standard_tidlig_nedsanking_140507.pdf&contentdisposition=attachment

Rapportering og saksopplysninger

Beløpet utbetales når Fylkesmannen har mottatt rapport fra beitebrukeren. Det eksakte beløpet som skal utbetales tilknyttet førkompensasjon og sankehjelp vil bli beregnet ut fra antall dyr som har blitt sanket, og når de enkelte dyrene er tatt ned. Vi ber om å få en slik rapportering innen 1. november 2018.

Dersom denne fristen ikke blir overholdt, bortfaller tilsagnet. Vi ber om at det i rapporten også framgår de praktiske erfaringene med tiltaket og evt. andre kommentarer. Det er viktig at eksakte sankedatoer og antall sau nede framgår klart i rapporten.

Oversikten for den enkelte skal altså føres slik:

Ola Nordmann:

15. august: 50 sau/lam nede,
16. august: 55 sau/lam nede,
17. august: 60 sau/lam nede,
osv.

Dersom dyr er sendt til slakt før 15. september, skal det føres dato for dette og antall dyr.

Fylkesmannen understreker betydningen av en god rapportering med hovedvekt på om tiltakene har hatt tapsforebyggende effekt. Dersom mottaker ikke opptrer i samsvar med skriftlige forutsetninger, forbeholder vi oss retten til ikke å utbetale, eller å kreve hele eller deler av tilskuddet tilbakebetalt.

Klage

Dette vedtaket kan påklages innen 3 uker etter mottatt brev. Eventuell klage skal angi det vedtak det klages over, og den eller de endringer som ønskes. Klage skal sendes til Fylkesmannen i Nordland, Statens hus, 8002 Bodø.

Med hilsen

Tore Vatne (e.f.)
seksjonsleder

Gunn Karstensen
seniorrådgiver

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Vedlegg: Sankeskjema.

Kopi per e-post:
Mattilsynet - Region Nord
Miljødirektoratet
Ballangen kommune

Hattfjelldal kommune
O.T. Olsens vei 3 A
8690 Hattfjelldal

Saksb.: Gunn Karstensen
e-post: fmnogka@fylkesmannen.no
Tlf: 75 53 16 70
Vår ref: 2018/5142
Deres ref: 18/4875
Vår dato: 23.08.2018
Deres dato: 20.08.2018
Arkivkode: 433.51

Avslag på søknad om skadefelling av kongeørn - Hattfjelldal kommune

Fylkesmannen viser til søknad av 16.08.2018 fra Hattfjelldal kommune på vegne av beitebrukere i Hjartfjell beiteområde. Vi viser også til telefonsamtaler med Lisbet Nordtug i Hattfjelldal kommune og tilleggsopplysninger i brev av 20.08.2018.

Vedtak

Fylkesmannen avslår søknad fra Hattfjelldal kommune om tillatelse til skadefelling av kongeørn.

Lovgrunnlaget

Vedtaket er fattet i medhold av naturmangfoldloven § 18 og § 77, jf. rovviltforskrifta § 12, jf. §§ 1 og 3.

Rovviltforskriften § 1 (Formål):

"Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensyn til næringsutnyttelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter. Forskriften skal sikre forvaltning som vektlegger forutsigbarhet og lokal medvirkning."

Rovviltforskriftens § 12 om skadefelling av ørn:

"Fylkesmannen kan gi tillatelse til felling av enkeltindivider av kongeørn som volder vesentlig skade på bufe eller tamrein, forutsatt at felling kan rettes mot bestemte individer, jf. Naturmangfoldloven § 18 første ledd b). Vedtak om felling skal være begrenset til et bestemt område og tidsrom. Det kan knyttes vilkår til fellingstillatelsen".

I kommentarene til § 12 i rovviltforskriften står det videre:

"For felling av kongeørn er det et vilkår at formålet ikke kan nås på en annen tilfredsstillende måte. Kongeørn opptre som skadevolder i mer avgrensede tidsperioder enn de andre artene, og skader kan ofte forebygges gjennom enklere tiltak. Fellingstillatelser kan gis for å stoppe en pågående skadesituasjon, men det tillates ikke felling utelukkende for å forhindre fremtidige skader som for de andre artene. Fylkesmannen kan derfor gi tillatelse til felling av enkeltindivider av kongeørn som volder vesentlig skade på bufe eller tamrein, forutsatt at felling kan rettes mot bestemte individer som volder skade. Vedtak om felling skal være begrenset til et bestemt område og tidsrom. Det kan knyttes

nærmere vilkår til fellingstillatelsen, herunder at etablerte par eller voksenfugler skal være unntatt og at felling foretas av nærmere bestemte personer. Felling kan iverksettes uten hensyn til fredning, men skal følge bestemmelsene om ordinær jaktutøvelse fastsatt i medhold av viltloven.

Søknaden

I søknaden er det opplyst at det er funnet to dyr som er dokumentert tatt av kongeørn. I Hjartfjell beiteområde er det to brukere. Det er tilsyn med gjeter to dager i uka i tillegg til eget tilsyn. Etter andre kadaverfunn har gjeter gått ekstraordinært tilsyn tre dager. Det har vært observert ørn i hele beiteperioden. Videre heter det at det kan virke som det er lam som er borte og at det er lam som følger andre mordyr.

Registrerte tap

Per 23. august er det ifølge Rovbase registrert ett lam påvist drept av kongeørn den 8. august i det aktuelle området.

Fylkesmannens vurdering

Kongeørn er ikke jaktbar, og adgangen til å gi skadefelling praktiseres svært restriktivt. I følge forskriftens § 12 kan det kun gis tillatelse til skadefelling i forbindelse med pågående skadesituasjoner, altså funn av ferske kadaver som er påvist drept av kongeørn. Det er i år registrert totalt ett tap av lam i til kongeørn i Hjartfjell beiteområde.

Det framgår av rovviltforskriften at det kun kan gis tillatelse til felling av enkeltindivider av kongeørn som volder vesentlig skade på bufe eller tamrein. I lys av den svært restriktive praktiseringen av skadefellingsordningen for kongeørn, vurderer Fylkesmannen at ett påviste tap til kongeørn i august ikke kan anses for å være vesentlig.

Kravet i forskriften om at en eventuell skadefellingstillatelse skal knyttes til enkeltindivider er ofte utfordrende, da det gjerne kan være flere kongeørner i et område. Fylkesmannen vurderer at det ikke er tilstrekkelig å vise til at felling kan rettes mot kongeørn som observeres i beiteområdet.

Dersom tapene skjer innenfor et etablert kongeørn-revir, er det mulig at det er et voksent kongeørnpar som forårsaker tapene. Dersom tapene skjer i områder som i mindre grad benyttes av et revirhevdende par, kan det gjerne være ungfugl som oppholder seg i området i en kortere periode og forårsaker tap. Det er kjente hekkelokaliteter innenfor forholdsvis kort avstand til det aktuelle området.

Konklusjon

Etter en totalvurdering finner Fylkesmannen i Nordland det riktig å avslå søknad om skadefelling av kongeørn. Avslaget begrunnes med begrenset skadeomfang og at det er vanskelig å sannsynliggjøre at det er ett konkret individ som forårsaker skaden.

Saksopplysninger

Dette vedtaket blir kunngjort i Miljøvedtaksregisteret (www.miljovedtak.no) og ved utsendelse til adressatene på kopilista.

Klage

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker etter mottatt brev.

En eventuell klage skal angi det vedtak det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen skal sendes til Fylkesmannen i Nordland, Statens hus, 8002 Bodø.

Med hilsen

Tore Vatne (e.f.)
seksjonsleder

Gunn Karstensen
Seniorkonsulent

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Kopi:

Foreningen Våre Rovdyr (e-post)
Miljødirektoratet (Miljøvedtaksregisteret)
Nordland bonde- og småbrukarlag (e-post)
Nordland Bondelag (e-post)
Nordland sau og geit (e-post)
Norges Naturvernforbund – Nordland (e-post)
Norsk Ornitologisk Forening (e-post)
Statens naturoppsyn i Nordland (e-post)

WILDSHEEPALLIANCE LIMITED
Arnes
8540 BALLANGEN

Saksb.: Gunn Karstensen
e-post: fmnogka@fylkesmannen.no
Tlf: 75 53 16 70
Vår ref: 2018/4946
Deres ref:
Vår dato: 24.08.2018
Deres dato: 23.08.2018
Arkivkode: 434.11

Akutte forebyggende tiltak mot rovviltskader 2018 - Marianne Solberg - Ballangen

Fylkesmannen viser til din søknad datert 23. august 2018 om midler til akutt tidlig sankning av sau på grunn av rovvilttap. Viser også til telefonsamtaler med deg.

Vedtak

Marianne Solberg gis tilsagn om inntil kr 78 120,- til førkompensasjon i forbindelse med tidlig nedsanking av sau fra og med den 23. august, jf. beregningene i dette brevet. Videre gis det tilsagn om inntil kr 9 300,- til sankehjelp for sau sanket ned før 1. september.

Bakgrunn og begrunnelse

Rovviltnemnda i Nordland har i 2018 en ramme på 7,0 millioner kr til forebyggende og konfliktdempende tiltak ved rovviltskader. En del av disse midlene er avsatt til tiltak i akutte tapssituasjoner. Dette er midler som blant annet kan brukes til tidlig sankning av sau, førkompensasjon og sankehjelp. Formålet er å forebygge videre tap til rovvilt i akutte tapssituasjoner.

I Håfjellet er det denne sesongen funnet 7 dokumenterte gaupedrepte sau/lam. Det er også funnet flere kadaver med ukjent skadevolder. I tillegg til gaupetapene er det observert jerv i beiteområdet. Dette, sammen med at det er lite lam igjen i besetningen, gjør at dyreeier mistenker rovvilttap, og nå ønsker å sanke dyrene for å hindre ytterligere tap.

Det er påvist 1 rovvilttap i besetningen så langt denne beitesesongen. I tillegg er det funnet 1 lam med ukjent skadevolder. Situasjonen kan derfor tvilsomt defineres som akutt ihht. kriteriene i forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland. Erfaringsmessig øker gjerne tapene til jerv mot slutten av beitesesongen. Med bakgrunn i historiske tap og kunnskap om jervebestanden i området, vurderer Fylkesmannen under tvil at det er riktig å gi tilskudd til førkompensasjon ved tidlig nedsanking.

Beregning av tilskudd ved tidlig nedsanking

Satsen for førkompensasjon er kr 7,-/dyr/dag. Denne satsen er fastsatt i forskrift om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak.

Tilsagnet omfatter besetningen til Marianne Solberg i Ballangen kommune. I følge søknaden skal det sankes ned 232 søyer og 233 lam.

Antall dager med fôrtilskudd, perioden 23. august – 15. september: 24 dager.

Beregning av maksimalt fôrtilskudd blir da:

(465 dyr x 24 dager) = 11160 dyr-dager.

11160 dyr-dager x kr 7,- = kr 78120,-.

Videre gis det tilskudd til sankehjelp på kr 20,- per sau og lam som er sanket ned før 1. september. Maksimalt 465 dyr x kr 20,- = kr 9 300,-.

Vilkår

1. Samtlige beitedyr sankes ned fra beiteområdet raskest mulig. Minimum 70 % av dyrene skal være nede innen 1. september og nær alle dyrene skal være nede senest 15. september.
2. Det skal føres en nøyaktig oversikt over antall dyr sanket ned per dag og evt. dyr som sendes til slakt før 15. september. Bruk gjerne vedlagte skjema.
3. Tidlig nedsanking skal gjennomføres i overensstemmelse med gjeldende standard for tidlig nedsanking, versjon 14.05.07. Se standard her:
http://www.rovviltportalen.no/multimedia/2147/Standard_tidlig_nedsanking_140507.pdf&contentdisposition=attachment

Rapportering og saksopplysninger

Beløpet utbetales når Fylkesmannen har mottatt rapport fra beitebrukeren. Det eksakte beløpet som skal utbetales tilknyttet fôrkompensasjon og sankehjelp vil bli beregnet ut fra antall dyr som har blitt sanket, og når de enkelte dyrene er tatt ned. Vi ber om å få en slik rapportering innen 1. november 2018.

Dersom denne fristen ikke blir overholdt, bortfaller tilsagnet. Vi ber om at det i rapporten også framgår de praktiske erfaringene med tiltaket og evt. andre kommentarer. Det er viktig at eksakte sankedatoer og antall sau nede framgår klart i rapporten.

Oversikten for den enkelte skal altså føres slik:

Ola Nordmann:

15. august: 50 sau/lam nede,

16. august: 55 sau/lam nede,

17. august: 60 sau/lam nede,

osv.

Dersom dyr er sendt til slakt før 15. september, skal det føres dato for dette og antall dyr.

Fylkesmannen understreker betydningen av en god rapportering med hovedvekt på om tiltakene har hatt tapsforebyggende effekt. Dersom mottaker ikke opptrer i samsvar med skriftlige forutsetninger, forbeholder vi oss retten til ikke å utbetale, eller å kreve hele eller deler av tilskuddet tilbakebetalt.

Klage

Dette vedtaket kan påklages innen 3 uker etter mottatt brev. Eventuell klage skal angi det vedtak det klages over, og den eller de endringer som ønskes. Klage skal sendes til Fylkesmannen i Nordland, Statens hus, 8002 Bodø.

Med hilsen

Tore Vatne (e.f.)
seksjonsleder

Gunn Karstensen
seniorrådgiver

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Vedlegg: Sankeskjema.

Kopi per e-post:
Mattilsynet - Region Nord
Miljødirektoratet
Ballangen kommune

Grane kommune
Rådhuset
8680 Trofors

Saksb.: Øyvind Skogstad
e-post: fmnooys@fylkesmannen.no
Tlf: 75 53 15 68
Vår ref: 2018/4009
Deres ref:
Vår dato: 24.08.2018
Deres dato:
Arkivkode: 434.11

Tillatelse til skadefelling av bjørn i Grane kommune

Grane kommune fikk torsdag 23. august kl 17:00 tillatelse til skadefelling av én bjørn i Grane kommune. Bakgrunnen for søknaden var funn av sau påvist drept av bjørn i området ved Sveningskardet/ Stavassdalen. Tillatelsen ble formidlet per telefon til kommunen og dette er en skriftlig bekreftelse på muntlig gitt tillatelse.

Vedtak

Fylkesmannen gir tillatelse til skadefelling av én (1) bjørn i Grane kommune fra og med 23. august til og med 30. august 2018. Tillatelsen gjelder med tilhørende vilkår nederst i brevet.

Grunnlaget for avgjørelsen

Vedtaket er fattet i medhold av naturmangfoldloven § 18 og § 77, jf. rovviltforskrifta § 9. Miljødirektoratet har per e-post den 23. august 2018 opplyst at kvote for betinget skadefelling av bjørn er fylt, men at direktoratet vedtar en utvidelse av kvota på ytterligere 2 dyr.

Etter villloven er jerv, bjørn, ulv og kongeørn fredet. Dette innebærer at målsettingen om en bærekraftig forvaltning er et overordnet hensyn ved forvaltning av disse artene. Fellingstillatelse gis for å forhindre at rovvilt gjør skade på bufe og tamrein. Ved vurdering av om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan.

I den vedtatte forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland er det sagt følgende om skadefelling av bjørn:

- 2.5.1 *Skadefelling i svart sone er i utgangspunktet kun aktuelt ved akutte skadesituasjoner. Det skal være lavere terskel for felling av hannbjørner enn binner.*
- 2.5.2 *Dersom det på våren oppdages bjørn i kalvingsland for reindrift innenfor svart sone, eller i randsonen til svart sone, skal det i samråd med reinbeitedistriktet iverksettes avbøtende tiltak.*
- 2.5.5 *Utenfor svart sone skal det som hovedregel gis tillatelse til uttak av bjørn som forventes å gjøre skade.*

I følge rovviltforskriftens § 9 kan felling bare gjennomføres dersom det ikke finnes en annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyn til:

-
- a) områdets betydning som beitemark
 - b) skadenes omfang og utvikling
 - c) potensialet for framtidige skader
 - d) muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak

Felling skal være rettet mot bestemte individer. Vedtak om felling skal være begrenset til et bestemt område, tidsrom og antall dyr. Tilfeller hvor det nylig har skjedd angrep som også ligger an til å fortsette, og som samlet er å betrakte som vesentlige, ligger i kjernen av bestemmelsens virkeområde.

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold blir ivaretatt på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal likevel avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på en annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært det eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning. Naturmangfoldloven § 5 og prinsippet om geografisk differensiert forvaltning er konkretisert gjennom §§ 3 og 4 i rovviltforskriften og gjennom den regionale forvaltningsplanen for rovvilt i region 7.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i loven §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Naturmangfoldloven §§ 8 til 10 og § 12 er omtalt senere. Naturmangfoldloven § 11 gjelder kostnadene ved miljøforringelse, og blir ikke sett på som relevant i denne saken.

Bjørn i Nordland

Offentlige beslutninger som kan berøre naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon samt effekt av påvirkning, jf. naturmangfoldloven § 8. Fylkesmannen viser til følgende i forhold til bestandssituasjonen for bjørn:

- Beskrivelsen av det Nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt i kommentarene til rovviltforskriften § 3,
- NINA Rapport 1494 Populasjonsovervåking av brunbjørn, DNA-analyse av prøver innsamlet i Norge i 2017,
- rapport fra Rovdata datert 15.05.2018 vedrørende bestandsstatus for gaupe, jerv, brunbjørn og ulv,
- vurderinger gjort i Miljødirektoratet vedtak om kvote for betinget skadefelling av 01.06.2018 og
- beskrivelser i dette vedtaket.

Det er påvist betydelig færre bjørner i Nordland de siste tre årene sammenlignet med foregående år. Til sammen er det siden 2006 påvist 38 ulike bjørner som i kortere eller lengre tid har vært i Nordland. I Nordland ble det i 2017 registrert tre bjørner: En hannbjørn i Saltdal (trolig en av ungene til binna som døde i 2015), en hannbjørn i Bindal (skutt i Namsskogan senere samme år) og ei binne i Rana.

Bestandsmålet i Nordland er 1 årlig yngling av bjørn. Estimater for 2017 viser 6,9 ynglinger i Norge, hvorav ingen i Nordland.

Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastningen bjørnebestanden blir utsatt for, jf. naturmangfoldloven § 10. Bjørnebestanden er ikke avgrenset av tilgjengelig areal. Det er ikke registrert sykdom på brunbjørn i Norge. Det er kjent at ungedødelighet hos brunbjørn er høy, blant annet på grunn av infanticid (ungedrap). Utover enkelte påkjørsler skjer avgangen av voksen brunbjørn i hovedsak gjennom lisensfelling og skadefelling, slik at miljøforvaltninga i stor grad har oversikt over den samlede belastningen.

Kjent avgang av brunbjørn i Norge i 2017 var totalt ni bjørner. Syv av disse ble felt på skadefelling, én på lisensfelling og én ble påkjørt av toget. Videre er det felt 6 bjørn inneværende sommer. De siste årene er det felt flere bjørner på skadefelling i fjellområdene i Sverige forholdsvis nært Nordlandsgrensa i Salten og på Helgeland. Det er ikke felt bjørn i Nordland siden 2016.

Føre-var-prinsippet, jf. naturmangfoldloven § 9, kommer til bruk i situasjoner hvor man ikke har tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Etter Fylkesmannens syn er ikke dette tilfelle i denne saken.

Bestanden av brunbjørn ligger under det fastsatte bestandsmålet for region 6-8. Ut fra en totalvurdering og med tanke på rask iverksettelse når kriteriene for skadefelling vurderes oppfylt, har Miljødirektoratet likevel gitt fylkesmennene i disse regionene myndighet til å iverksette skadefelling etter forskriften § 9 innenfor gitt kvote og tidsrom. Direktoratet vurderer at et slikt uttak ikke vil sette bjørnebestandens overlevelse i fare. Dette forutsetter at det i størst mulig grad unngås å felle binner.

Tapsutvikling til bjørn

Antall påviste tap av sau til bjørn i fylket varierer noe fra år til år. De største tapene har vi hatt i Hattfjelldal kommune. De siste tre årene har det imidlertid vært en betydelig nedgang i antall tapte sau til bjørn i fylket. Det er videre påvist få tap av rein til bjørn i Nordland; til sammen 7 dyr siden 2005.

I 2017 ble det ikke påvist noen tap av verken sau eller rein til bjørn og det ble heller ikke erstattet beitedyr som drept av bjørn.

Tabellen viser utvikling i påviste tap av sau til bjørn i Nordland i 2008-2017.

År	Grane	Hattfjelldal	Brønnøy	Hemnes	Rana	Vefsn	Bodø	Saltdal	Sum
2010	1	19							20
2011	7	69			7			3	86
2012		36			26			18	80
2013	15	53	7	4	9		1	12	101
2014	15	27			12			5	59
2015		6			1				8
2016	10					1		1	12
2017									0

Tabellen viser antall sau og lam erstattet som tapt til bjørn i Nordland 2008-2017.

År	Grane	Hattfjelldal	Brønnøy	Hemnes	Rana	Leirfjord	Vefsn	Bodø	Saltdal	Beiarn	Sum
2010	22	158									180
2011	10	300		4	32				12		358
2012		251		0	162				58		471
2013	76	282	43	35	70			9	38		553
2014	83	170			61				13		327
2015		52			2						54
2016	23						8		3		34
2017											0

Den aktuelle situasjonen

Grane kommune kontaktet Fylkesmannen den 23. august etter at de hadde fått meldinger om bjørnetap i besetningen til Finn David Lund. I dagene 21.-23. august har SNO undersøkt 6 sau/lam i området. Tre av disse har usikker dødsårsak, to er antatt drept av bjørn og én er dokumentert drept av bjørn. Det ferskeste kadaveret påvist drept av bjørn ble funnet 23. august og var da anslagsvis ett døgn gammelt.

Alle kadavrene er funnet i et avgrenset område ved Stavassdalen/ Svenningskardet, i samme område som det ble påvist bjørneskader tidligere i sommer.

Beitebruker melder også om mye uro i flokken, med manglende søyer og lam som følger feil mor.

Forebyggende tiltak

Helgeland Landbrukstjenester SA har på vegne av sauebrukerne i Grane fått tilsagn om kr 120 000,- i FKT-midler for 2018. Disse midlene skal gå til utvida tilsyn med vokterhund og utvida tilsyn ved akutte tap, fortrinnsvis ved bruk av kadaverhund.

Vi har bedt kommunen drøfte muligheten for tidlig sankning av sauen i området. Beitebruker opplyser at det på grunn av årets førsituasjon vil være svært vanskelig å gjennomføre i praksis. Videre går sauen spredt og det vil ta lang tid å sanke i området.

Fylkesmannens vurdering

Det aktuelle området er i vedtatt forvaltningsplan avsatt som prioritert beiteområde for sau, hvor det skal være en lav terskel for å innvilge skadefelling. Det at terskelen for uttak er lav betyr imidlertid ikke at tilstedeværelsen av rovvilt i et prioritert beiteområde i seg selv gir grunnlag for felling. I ethvert vedtak om skadefelling, skal det gjøres en konkret og helhetlig vurdering av den enkelte situasjon i tråd med krav nedfelt i gjeldende regelverk, og vedtak om uttak kan bare fattes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte. Den regionale forvaltningsplanens inndeling av regionen i prioriterte beiteområder og prioriterte rovviltområder skal legges til grunn i disse vurderingene, men ikke som eneste kriterium.

Fylkesmannen legger til grunn at Rovviltnemnda i Nordland med sin geografiske differensiering har forsøkt å ivareta de hensyn som er nedfelt i naturmangfoldloven § 12. Vi vil imidlertid påpeke at den arealdifferensieringen som er valgt i Nordland etter vår vurdering ikke er noen god løsning. De vedtatte bjørneområdene sammenfaller ikke med områder som biologisk sett ligger til rette for bjørn, og det er derfor svært liten sannsynlighet for at bestandsmålet vil kunne oppnås innenfor bjørneområdene. Dette skaper ikke nødvendig

forutsigbarhet for beitebrukerne, øker konfliktnivået og gjør den praktiske forvaltningen av rovdyr i Nordland svært utfordrende.

Følgende forhold taler etter vår vurdering for å innvilge søknaden:

- Tapshistorikken hos den aktuelle brukeren viser at det kan bli store tap når det kommer bjørn inn i dette beiteområdet.
- Bjørnen som forårsaker skadene er mest sannsynlig en hannbjørn. Dette vurdert ut ifra DNA-analyser fra tidligere år og kjent utvandringsskapasitet hos binner. Felling av en hannbjørn vil i mindre grad enn felling av en hunnbjørn påvirke Stortingets målsetting om 1 årlige yngling av bjørn i Nordland.
- Tapene er lokalisert utenfor de vedtatte bjørneområdene i region 7 – Nordland, med mål om yngling av bjørn. Terskelen for å tillate skadefelling av bjørn utenfor bjørneområdene skal være lavere enn innenfor bjørneområdene, jf. Forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland.
- Det aktuelle området ligger innenfor prioritert beiteområde for sau. Det er et mål om at det ikke skal være rovdyr som representerer et skadepotensial i prioriterte beiteområder. Innenfor disse områdene skal terskelen for å felle store rovdyr som tar sau, være vesentlig lavere enn utenfor.
- I Stortingets rovviltforlik står det i punkt 2.2.19: *”Det er et felles mål at tapstallene for beitenæringen må ned. Soneinndelingen må forvaltes tydelig. I prioriterte beiteområder skal uttak av dyr som gjør skade på beitedyr gjøres raskt, og i slike områder skal miljøforvaltningen i større grad enn i dag bidra til å effektivisere slikt uttak, uavhengig av om bestandsmålet er nådd. (...) Det skal ikke være rovdyr som representerer et skadepotensial i prioriterte beiteområder for husdyr og kalvingsområde for tamrein.”*

Følgende forhold taler etter vår vurdering for ikke å innvilge søknaden:

- Det går mot slutten av beitesesongen og tidlig sankning av sauene vil kunne være et tapsforebyggende tiltak som kan ha god effekt dersom det settes inn tilstrekkelig med ressurser i arbeidet.
- Det er registrert svært få bjørner i Nordland de siste årene, og uttak av bjørn er uheldig med tanke på å oppnå bestandsmålet for Nordland.

Konklusjon

Etter en samlet vurdering av forholdene som er omtalt ovenfor, vurderer vi at det er grunnlag for å iverksette fellingsforsøk i området. I vår totalvurdering har vi lagt vekt på at området har stor betydning som beitemark og at det er fare for framtidige skader.

Beitebruker opplyser at det vil være vanskelig å sanke sauene tidlig, primært på grunn av førsituasjonen. Vi vil likevel anbefale at man ser på en slik løsning, særlig dersom man ikke raskt lykkes med å felle bjørnen.

Økonomiske rammer for fellingstillatelsen

Deltakere på kommunalt skadefellingslag vil motta godtgjøring for fellingsforsøket i samsvar med rovviltforskriften § 9a. Det fastsettes ramme for utbetaling av godtgjøring på inntil kr 50 000,-. Denne rammen omfatter også dekning av arbeidsgiveravgift og feriepenger. Maksimal døgnsetts per jeger er kr 1600,-. Videre stilles det inntil kr 10 000,- til rådighet til dekning av utgifter (ikke lønn) til personellet, jf. forskriften § 9.

Merk at deltakere som mottar godtgjøring etter ordningen må være registrerte lisensjegere, jf. rovviltforskriften § 15. Vi viser til brev av 18.06.2012 som er sendt til kommunen for mer informasjon om godtgjøringsordningen.

Bruk av hund

Vi anbefaler at det brukes hundeevipasje som er trent på skadefelling av bjørn. For de tilfeller der det vurderes bruk av løs hund under felling, vises det til at unntak fra sikringsreglene i hundeloven kan gis av kommunen, jf. hundeloven § 9e. Fellingslaget er selv ansvarlig for å innhente slik tillatelse hos kommunen. Fylkesmannen viser også til at løs hund i områder med husdyr/rein krever spesiell aktsomhet fra brukeren, for å unngå skade/jaging av beitedyr. Vi viser i den sammenheng til hundeloven § 3 og 7.

Bruk av løs, på drevet halsende hunder er ikke tillatt, jf. viltlovens § 23.

Vilkår

1. Fellingstillatelsen gjelder fra og med 23. august kl 17:00 til og med 30. august.
2. Tillatt område for felling er hele Grane kommune, men se også vilkår nr 3.
3. Fellingsforsøket skal etter beste evne rettes mot skadevoldende individ. Fellingsforsøket skal derfor styres til det aktuelle tapsområdet, der tapene sist har skjedd og der de eventuelt utvikler seg videre.
4. Binner med unger som opptre sammen er unntatt fra fellingstillatelsen. De tiltak som er mulige for å unngå at binner med unger felles, skal være iverksatt.
5. Rapportering:
 - a. Kommunen skal gi en kort statusrapport minimum annethvert døgn.
 - b. Kortfattet sluttrapport (fellingsinnsats, aktivitet av rovvilt og erfaringer med fellingsforsøket), samt krav om refusjon av utgifter sendes samlet til Fylkesmannen i Nordland snarest mulig etter avsluttet fellingsforsøk, og senest innen 01.10.2018.
6. Kommunen er ansvarlig for å oppnevne deltagere på fellingslaget. Det skal oppnevnes en fellingsleder. Kun personer som står på lista over deltakere i fellingslaget kan delta på fellingsforsøket, og slik liste skal sendes til Fylkesmannen før fellingsforsøket starter.

Alle som deltar på fellingslaget må være kjent med dette brevets innhold. Fellingsleder er ansvarlig for å gjøre brevet kjent for fellingslaget, samt å kontrollere at deltagerne har

avlagt storviltprøve og er registrert i Jegerregisteret. Det bør være et begrenset antall deltagere av gangen, slik at man får et hensiktsmessig fellingsforsøk.

7. Oppnevnte jegere plikter å utøve fellingsforsøket på en human og sikkerhetsforsvarlig måte, jf. viltlovens § 19. Ved felling av bjørn skal det benyttes våpen og ammunisjon godkjent for storviltjakt, jf. Forskrift av 22.03.02 om utøvelse av jakt og fangst. Det skal tas hensyn til lysforholdene før det blir løsnet skudd, på lik linje med utøvelse av annen jakt. Ved skadefellingsforsøk på bjørn ønsker Fylkesmannen å understreke viktigheten av at fellingsforsøket avsluttes i riktig tid før mørkets frembrudd (min. to timer). Dette for å sikre god nok tid til eventuelle skuddplassundersøkelser eller ettersøk dersom dette blir nødvendig.
8. Felling eller forsøk på felling av rovvilt skal umiddelbart meldes til Fylkesmannen og Statens naturoppsyn. Hos Fylkesmannen kan det på dagtid gis beskjed på telefon 75 53 15 00 og etter arbeidstid på Fylkesmannens vakttelefon 478 29 091. Den som feller dyr skal fremvise felt dyr for Statens naturoppsyn for umiddelbar kontroll, merking og prøvetaking av biologisk materiale, og skytter skal kunne påvise fellingsstedet etter anmodning fra Statens naturoppsyn, politiet eller Fylkesmannen.
9. Dersom rovvilt skadeskytes, plikter de ansvarlige å gjøre det de kan for å avlive dyret snarest mulig. Skytter plikter å forvise seg om påskutt dyr er truffet eller ikke. Ved skadeskyting skal skytter uten opphold underrette Fylkesmannen og nærmeste politimyndighet. Fylkesmannen avgjør videre gjennomføring og avslutning av ettersøk. De som har deltatt i forsøket på felling skal uten godtgjørelse bistå forvaltningsmyndighet eller politimyndighet i det videre ettersøk.
10. Forsøk på felling i medhold av denne tillatelsen krever ikke tillatelse fra grunneier, jf. viltlovens § 35.
11. Rovvilt felt i medhold av denne tillatelsen er viltfondets eiendom. Ingen kan derfor på noen måte gjøre seg nytte av felt dyr uten nærmere samtykke fra Miljødirektoratet. Felt dyr skal så raskt som mulig bringes til Norsk institutt for naturforskning i Trondheim. Instruks for ivaretagelse av døde rovdyr kan lastes ned på rovdatas nettside (www.rovdata.no), under Instruks.
12. Fylkesmannen i Nordland kan til enhver tid trekke tilbake fellingstillatelsen.

Saksopplysninger

Dette vedtaket blir kunngjort i Miljøvedtaksregisteret (www.miljovedtak.no) og ved utsendelse til adressatene på kopilista.

Klage

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker etter mottatt brev.

En eventuell klage skal angi det vedtak det klages over og den eller de endringer som ønskes. Se også vedlagte skjema om rett til å klage på forvaltningsvedtak. Klagen skal sendes til Fylkesmannen i Nordland, Statens hus, 8002 Bodø.

Med hilsen

Tore Vatne (e.f.)
seksjonsleder

Øyvind Skogstad
seniorrådgiver

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Kopi per e-post:
Foreningen Våre Rovdyr
Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre v/ nasjonalparkforvalter
Mattilsynet
Miljødirektoratet
Nordland bonde- og småbrukarlag
Nordland Bondelag
Nordland politidistrikt
Nordland Reindriftssamers Fylkeslag
Nordland Sau og Geit
Norges Naturvernforbund – Nordland
Statens naturoppsyn
Statskog Fjelltjenesten

HATTFJELLDAL SAU OG GEIT
Hattfjelldal
8690 HATTFJELLDAL

Saksb.: Øyvind Skogstad
e-post: fmnooys@fylkesmannen.no
Tlf: 75 53 15 68
Vår ref: 2018/5119
Deres ref:
Vår dato: 28.08.2018
Deres dato: 27.08.2018
Arkivkode: 434.11

Tillatelse til skadefelling av bjørn i Hattfjelldal kommune - Hattfjelldal Sau og Geit

Hattfjelldal Sau og Geit fikk mandag 27. august tillatelse til skadefelling av én bjørn i Hattfjelldal kommune. Bakgrunnen for søknaden var funn av sau påvist drept av bjørn de siste dagene. Tillatelsen ble formidlet per e-post og dette er en skriftlig bekreftelse på gitt tillatelse.

Vedtak

Fylkesmannen gir tillatelse til skadefelling av én (1) bjørn i Hattfjelldal kommune fra og med 27. august til og med 31. august 2018. Tillatelsen gjelder med tilhørende vilkår nederst i brevet.

Grunnlaget for avgjørelsen

Vedtaket er fattet i medhold av naturmangfoldloven § 18 og § 77, jf. rovviltforskrifta § 9. Miljødirektoratet har per e-post den 23. august 2018 opplyst at kvote for betinget skadefelling av bjørn er fylt, men at direktoratet vedtar en utvidelse av kvota på ytterligere 2 dyr.

Etter viltloven er jerv, bjørn, ulv og kongeørn fredet. Dette innebærer at målsettingen om en bærekraftig forvaltning er et overordnet hensyn ved forvaltning av disse artene. Fellingstillatelse gis for å forhindre at rovvilt gjør skade på bufe og tamrein. Ved vurdering av om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan.

I den vedtatte forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland er det sagt følgende om skadefelling av bjørn:

- 2.5.1 *Skadefelling i svart sone er i utgangspunktet kun aktuelt ved akutte skadesituasjoner. Det skal være lavere terskel for felling av hannbjørner enn binner.*
- 2.5.2 *Dersom det på våren oppdages bjørn i kalvingsland for reindrift innenfor svart sone, eller i randsonen til svart sone, skal det i samråd med reinbeitedistriktet iverksettes avbøtende tiltak.*
- 2.5.5 *Utenfor svart sone skal det som hovedregel gis tillatelse til uttak av bjørn som forventes å gjøre skade.*

I følge rovviltforskriftens § 9 kan felling bare gjennomføres dersom det ikke finnes en annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyn til:

- a) områdets betydning som beitemark
- b) skadenes omfang og utvikling
- c) potensialet for framtidige skader
- d) muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak

Felling skal være rettet mot bestemte individer. Vedtak om felling skal være begrenset til et bestemt område, tidsrom og antall dyr. Tilfeller hvor det nylig har skjedd angrep som også ligger an til å fortsette, og som samlet er å betrakte som vesentlige, ligger i kjernen av bestemmelsens virkeområde.

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold blir ivaretatt på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal likevel avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på en annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært det eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning. Naturmangfoldloven § 5 og prinsippet om geografisk differensiert forvaltning er konkretisert gjennom §§ 3 og 4 i rovviltforskriften og gjennom den regionale forvaltningsplanen for rovvilt i region 7.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i loven §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Naturmangfoldloven §§ 8 til 10 og § 12 er omtalt senere. Naturmangfoldloven § 11 gjelder kostnadene ved miljøforringelse, og blir ikke sett på som relevant i denne saken.

Bjørn i Nordland

Offentlige beslutninger som kan berøre naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon samt effekt av påvirkning, jf. naturmangfoldloven § 8. Fylkesmannen viser til følgende i forhold til bestandssituasjonen for bjørn:

- Beskrivelsen av det Nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt i kommentarene til rovviltforskriften § 3,
- NINA Rapport 1494 Populasjonsovervåking av brunbjørn, DNA-analyse av prøver innsamlet i Norge i 2017,
- rapport fra Rovdata datert 15.05.2018 vedrørende bestandsstatus for gaupe, jerv, brunbjørn og ulv,
- vurderinger gjort i Miljødirektoratet vedtak om kvote for betinget skadefelling av 01.06.2018 og
- beskrivelser i dette vedtaket.

Det er påvist betydelig færre bjørner i Nordland de siste tre årene sammenlignet med foregående år. Til sammen er det siden 2006 påvist 38 ulike bjørner som i kortere eller lengre tid har vært i Nordland. I Nordland ble det i 2017 registrert tre bjørner: En hannbjørn i Saltdal (trolig en av ungene til binna som døde i 2015), en hannbjørn i Bindal (skutt i Namsskogan senere samme år) og ei binne i Rana.

Bestandsmålet i Nordland er 1 årlig yngling av bjørn. Estimater for 2017 viser 6,9 ynglinger i Norge, hvorav ingen i Nordland.

Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastningen bjørnebestanden blir utsatt for, jf. naturmangfoldloven § 10. Bjørnebestanden er ikke avgrenset av tilgjengelig areal. Det er ikke registrert sykdom på brunbjørn i Norge. Det er kjent at ungedødelighet hos brunbjørn er høy, blant annet på grunn av infanticid (ungedrap). Utover enkelte påkjørsler skjer avgangen av voksen brunbjørn i hovedsak gjennom lisensfelling og skadefelling, slik at miljøforvaltninga i stor grad har oversikt over den samlede belastningen.

Kjent avgang av brunbjørn i Norge i 2017 var totalt ni bjørner. Syv av disse ble felt på skadefelling, én på lisensfelling og én ble påkjørt av toget. Videre er det felt 6 bjørn inneværende sommer. De siste årene er det felt flere bjørner på skadefelling i fjellområdene i Sverige forholdsvis nært Nordlandsgrensa i Salten og på Helgeland. Det er ikke felt bjørn i Nordland siden 2016.

Føre-var-prinsippet, jf. naturmangfoldloven § 9, kommer til bruk i situasjoner hvor man ikke har tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Etter Fylkesmannens syn er ikke dette tilfelle i denne saken.

Bestanden av brunbjørn ligger under det fastsatte bestandsmålet for region 6-8. Ut fra en totalvurdering og med tanke på rask iverksettelse når kriteriene for skadefelling vurderes oppfylt, har Miljødirektoratet likevel gitt fylkesmennene i disse regionene myndighet til å iverksette skadefelling etter forskriften § 9 innenfor gitt kvote og tidsrom. Direktoratet vurderer at et slikt uttak ikke vil sette bjørnebestandens overlevelse i fare. Dette forutsetter at det i størst mulig grad unngås å felle binner.

Tapsutvikling til bjørn

Antall påviste tap av sau til bjørn i fylket varierer noe fra år til år. De største tapene har vi hatt i Hattfjelldal kommune. De siste tre årene har det imidlertid vært en betydelig nedgang i antall tapte sau til bjørn i fylket. Det er videre påvist få tap av rein til bjørn i Nordland; til sammen 7 dyr siden 2005.

I 2017 ble det ikke påvist noen tap av verken sau eller rein til bjørn og det ble heller ikke erstattet beitedyr som drept av bjørn.

Tabellen viser utvikling i påviste tap av sau til bjørn i Nordland i 2008-2017.

År	Grane	Hattfjelldal	Brønnøy	Hemnes	Rana	Vefsn	Bodø	Saltdal	Sum
2010	1	19							20
2011	7	69			7			3	86
2012		36			26			18	80
2013	15	53	7	4	9		1	12	101
2014	15	27			12			5	59
2015		6			1				8
2016	10					1		1	12
2017									0

Tabellen viser antall sau og lam erstattet som tapt til bjørn i Nordland 2008-2017.

År	Grane	Hattfjelldal	Brønnøy	Hemnes	Rana	Leirfjord	Vefsn	Bodø	Saltdal	Beiarn	Sum
2010	22	158									180
2011	10	300		4	32				12		358
2012		251		0	162				58		471
2013	76	282	43	35	70			9	38		553
2014	83	170			61				13		327
2015		52			2						54
2016	23						8		3		34
2017											0

Den aktuelle situasjonen

Hattfjelldal Sau og Geit kontaktet Fylkesmannen den 27. august etter at de hadde fått meldinger om bjørnetap i besetningen til Roar Tjolmen. SNO har påvist tap sau til bjørn i området, hvor flere av kadavrene ble vurdert som ferske. Beitebruker melder også om mye uro i flokken.

I perioden 14.-18. august ble det funnet sau påvist drept av bjørn i en annen saubesetning litt lenger nord i kommunen. Fylkesmannen ga da tillatelse til Hattfjelldal kommune til skadefelling av bjørn fram til og med 25. august. Det ble ikke felt bjørn under dette fellingsforsøket.

Forebyggende tiltak

Hattfjelldal Sau og Geit har fått tilsagn om kr 770 000,- i FKT-midler for 2018. Disse midlene skal bl.a. gå til utvida tilsyn med vokterhund og utvida tilsyn ved akutte tap, fortrinnsvis ved bruk av kadaverhund.

Sau og Geit opplyser at de har satt inn ekstra ressurser med vokterhunder og kadaverhunder i områder hvor det oppstår uro og tap.

Det opplyses i søknaden at sankinga er startet i området, men at det er vanskelig arbeid med svært skremte dyr. Å sanke i områder med rovdyrangrep er vanskelig da dyrene er oppskremte og man opplever at mordyr og lam skiller lag.

Fylkesmannens vurdering

Det aktuelle området er i vedtatt forvaltningsplan avsatt som prioritert beiteområde for sau, hvor det skal være en lav terskel for å innvilge skadefelling. Det at terskelen for uttak er lav betyr imidlertid ikke at tilstedeværelsen av rovvilt i et prioritert beiteområde i seg selv gir grunnlag for felling. I ethvert vedtak om skadefelling, skal det gjøres en konkret og helhetlig vurdering av den enkelte situasjon i tråd med krav nedfelt i gjeldende regelverk, og vedtak om uttak kan bare fattes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte. Den regionale forvaltningsplanens inndeling av regionen i prioriterte beiteområder og prioriterte rovviltområder skal legges til grunn i disse vurderingene, men ikke som eneste kriterium.

Fylkesmannen legger til grunn at Rovviltnemnda i Nordland med sin geografiske differensiering har forsøkt å ivareta de hensyn som er nedfelt i naturmangfoldloven § 12. Vi vil imidlertid påpeke at den arealdifferensieringen som er valgt i Nordland etter vår vurdering ikke er noen god løsning. De vedtatte bjørneområdene sammenfaller ikke med områder som biologisk sett ligger til rette for bjørn, og det er derfor svært liten sannsynlighet for at

bestandsmålet vil kunne oppnås innenfor bjørneområdene. Dette skaper ikke nødvendig forutsigbarhet for beitebrukerne, øker konfliktnivået og gjør den praktiske forvaltningen av rovdyr i Nordland svært utfordrende.

Følgende forhold taler etter vår vurdering for å innvilge søknaden:

- Tapshistorikken i det aktuelle området viser at det kan bli store tap når det kommer bjørn inn i dette beiteområdet.
- Bjørnen som forårsaker skadene er mest sannsynlig en hannbjørn. Dette vurdert ut ifra DNA-analyser fra tidligere år og kjent utvandringkapasitet hos binner. Felling av en hannbjørn vil i mindre grad enn felling av en hunnbjørn påvirke Stortingets målsetting om 1 årlige yngling av bjørn i Nordland.
- Tapene er lokalisert utenfor de vedtatte bjørneområdene i region 7 – Nordland, med mål om yngling av bjørn. Terskelen for å tillate skadefelling av bjørn utenfor bjørneområdene skal være lavere enn innenfor bjørneområdene, jf. Forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland.
- Det aktuelle området ligger innenfor prioritert beiteområde for sau. Det er et mål om at det ikke skal være rovdyr som representerer et skadepotensial i prioriterte beiteområder. Innenfor disse områdene skal terskelen for å felle store rovdyr som tar sau, være vesentlig lavere enn utenfor.
- I Stortingets rovviltforlik står det i punkt 2.2.19: *"Det er et felles mål at tapstallene for beitenæringen må ned. Soneinndelingen må forvaltes tydelig. I prioriterte beiteområder skal uttak av dyr som gjør skade på beitedyr gjøres raskt, og i slike områder skal miljøforvaltningen i større grad enn i dag bidra til å effektivisere slikt uttak, uavhengig av om bestandsmålet er nådd. (...) Det skal ikke være rovdyr som representerer et skadepotensial i prioriterte beiteområder for husdyr og kalvingsområde for tamrein."*

Følgende forhold taler etter vår vurdering for ikke å innvilge søknaden:

- Det går mot slutten av beitesesongen og tidlig sankning av sauene vil kunne være et tapsforebyggende tiltak som kan ha god effekt dersom det settes inn tilstrekkelig med ressurser i arbeidet.
- Det er registrert svært få bjørner i Nordland de siste årene, og uttak av bjørn er uheldig med tanke på å oppnå bestandsmålet for Nordland.

Konklusjon

Etter en samlet vurdering av forholdene som er omtalt ovenfor, vurderer vi at det er grunnlag for å iverksette fellingsforsøk i området. I vår totalvurdering har vi lagt vekt på at området har stor betydning som beitemark og at det er fare for framtidige skader.

Søker opplyser at det vil være vanskelig å sanke sauene tidlig, primært på grunn av førsituasjonen. Vi vil likevel anbefale at man ser på en slik løsning, særlig dersom man ikke raskt lykkes med å felle bjørnen.

I dette tilfellet har Hattfjelldal Sau og Geit valgt å søke selv, og ønsker selv å gjennomføre fellingsforsøket. Tidligere i sommer er det benyttet kommunalt fellingslag ved fellingsforsøk på bjørn. Vi har hatt kontakt med kommunen om saken og fått tilbakemelding om at de er

positiv til at det gis fellingstillatelse til Sau og Geit i denne saken. Generelt anbefaler vi at man bruker etablerte kommunale/interkommunale skadefellingslag til slike fellingsoppdrag. Dette vil gi muligheten til å avlønne jegere, jf. rovviltforskriften § 9a.

Økonomiske rammer for fellingstillatelsen

Det fastsettes ramme på kr 15 000,- til dekking av påløpte utgifter (ikke lønn) til, jf. rovviltforskriften § 9.

Det stilles ikke til rådighet midler til lønn/godtgjøring av fellingspersonell siden dette ikke er et kommunalt skadefellingslag, jf. forskriften § 9a.

Bruk av hund

Vi anbefaler at det brukes hundeekvipasje som er målrettet trenet på skadefelling av bjørn. For de tilfeller der det vurderes bruk av løs hund under felling, vises det til at unntak fra sikringsreglene i hundeloven kan gis av kommunen, jf. hundeloven § 9e. Fellingslaget er selv ansvarlig for å innhente slik tillatelse hos kommunen. Fylkesmannen viser også til at løs hund i områder med husdyr/rein krever spesiell aktsomhet fra brukeren, for å unngå skade/jaging av beitedyr. Vi viser i den sammenheng til hundeloven § 3 og 7.

Bruk av løs, på drevet halsende hunder er ikke tillatt, jf. viltlovens § 23.

Vilkår

1. Fellingstillatelsen gjelder fra og med 27. august til og med 31. august.
2. Tillatt område for felling er hele Hattfjelldal kommune, men se også vilkår nr 3.
3. Fellingsforsøket skal etter beste evne rettes mot skadevoldende individ. Fellingsforsøket skal derfor styres til det aktuelle tapsområdet, der tapene sist har skjedd og der de eventuelt utvikler seg videre.
4. Binner med unger som opptrer sammen er unntatt fra fellingstillatelsen. De tiltak som er mulige for å unngå at binner med unger felles, skal være iverksatt.
5. Rapportering:
 - a. Fellingsleder skal gi en kort statusrapport minimum annethvert døgn, gjerne på SMS til vakttelefonen 47829091.
 - b. Kortfattet sluttrapport (fellingsinnsats, aktivitet av rovvilt og erfaringer med fellingsforsøket), samt krav om refusjon av utgifter sendes samlet til Fylkesmannen i Nordland snarest mulig etter avsluttet fellingsforsøk, og senest innen 01.10.2018.
6. Hattfjelldal Sau og Geit er ansvarlig for å oppnevne deltagere på fellingslaget. Det skal oppnevnes en fellingsleder. Kun personer som står på lista over deltakere i fellingslaget kan delta på fellingsforsøket, og slik liste skal sendes til Fylkesmannen før fellingsforsøket starter.

Alle som deltar på fellingslaget må være kjent med dette brevets innhold. Fellingsleder er ansvarlig for å gjøre brevet kjent for fellingslaget, samt å kontrollere at deltagerne har avlagt storviltprøve og er registrert i Jegerregisteret. Det bør være et begrenset antall deltagere av gangen, slik at man får et hensiktsmessig fellingsforsøk.

-
7. Oppnevnte jegere plikter å utøve fellingsforsøket på en human og sikkerhetsforsvarlig måte, jf. viltlovens § 19. Ved felling av bjørn skal det benyttes våpen og ammunisjon godkjent for storviltjakt, jf. Forskrift av 22.03.02 om utøvelse av jakt og fangst. Det skal tas hensyn til lysforholdene før det blir løsnet skudd, på lik linje med utøvelse av annen jakt. Ved skadefellingsforsøk på bjørn ønsker Fylkesmannen å understreke viktigheten av at fellingsforsøket avsluttes i riktig tid før mørkets frembrudd (min. to timer). Dette for å sikre god nok tid til eventuelle skuddplassundersøkelser eller ettersøk dersom dette blir nødvendig.
 8. Felling eller forsøk på felling av rovvilt skal umiddelbart meldes til Fylkesmannen og Statens naturoppsyn. Hos Fylkesmannen kan det på dagtid gis beskjed på telefon 75 53 15 00 og etter arbeidstid på Fylkesmannens vakttelefon 47829091. Den som feller dyr skal fremvise felt dyr for Statens naturoppsyn for umiddelbar kontroll, merking og prøvetaking av biologisk materiale, og skytter skal kunne påvise fellingsstedet etter anmodning fra Statens naturoppsyn, politiet eller Fylkesmannen.
 9. Dersom rovvilt skadeskytes, plikter de ansvarlige å gjøre det de kan for å avlive dyret snarest mulig. Skytter plikter å forvise seg om påskutt dyr er truffet eller ikke. Ved skadeskyting skal skytter uten opphold underrette Fylkesmannen og nærmeste politimyndighet. Fylkesmannen avgjør videre gjennomføring og avslutning av ettersøk. De som har deltatt i forsøket på felling skal uten godtgjørelse bistå forvaltningsmyndighet eller politimyndighet i det videre ettersøk.
 10. Forsøk på felling i medhold av denne tillatelsen krever ikke tillatelse fra grunneier, jf. viltlovens § 35.
 11. Rovvilt felt i medhold av denne tillatelsen er viltfondets eiendom. Ingen kan derfor på noen måte gjøre seg nytte av felt dyr uten nærmere samtykke fra Miljødirektoratet. Felt dyr skal så raskt som mulig bringes til Norsk institutt for naturforskning i Trondheim. Instruks for ivaretagelse av døde rovdyr kan lastes ned på rovdatas nettside (www.rovdata.no), under Instruksjer.
 12. Fylkesmannen i Nordland kan til enhver tid trekke tilbake fellingstillatelsen.

Saksopplysninger

Dette vedtaket blir kunngjort i Miljøvedtaksregisteret (www.miljovedtak.no) og ved utsendelse til adressatene på kopilista.

Klage

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker etter mottatt brev.

En eventuell klage skal angi det vedtak det klages over og den eller de endringer som ønskes. Se også vedlagte skjema om rett til å klage på forvaltningsvedtak. Klagen skal sendes til Fylkesmannen i Nordland, Statens hus, 8002 Bodø.

Med hilsen

Tore Vatne (e.f.)
seksjonsleder

Øyvind Skogstad
seniorrådgiver

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Kopi per e-post:
Børgefjell nasjonalparkstyre v/ nasjonalparkforvalter
Foreningen Våre Rovdyr
Hattfjelldal kommune
Mattilsynet
Miljødirektoratet
Nordland bonde- og småbrukarlag
Nordland Bondelag
Nordland politidistrikt
Nordland Reindriftssamers Fylkeslag
Nordland Sau og Geit
Norges Naturvernforbund – Nordland
Statens naturoppsyn
Statskog Fjelltjenesten

Grane kommune
Rådhuset
8680 Trofors

Saksb.: Øyvind Skogstad
e-post: fmnooys@fylkesmannen.no
Tlf: 75 53 15 68
Vår ref: 2018/4009
Deres ref:
Vår dato: 30.08.2018
Deres dato:
Arkivkode: 434.11

Forlengelse av fellingstillatelse på bjørn i Grane kommune

Fylkesmannen viser til søknad fra Grane kommune om forlengelse av fellingstillatelse på bjørn. Kommunen fikk torsdag 23. august muntlig tillatelse til skadefelling av én bjørn i Grane kommune. Skriftlig vedtak ble sendt ut 24. august. Tillatelsen varte til og med 30. august.

Vedtak

Fylkesmannen forlenger fellingstillatelse på én (1) bjørn i Grane kommune fram til og med 10. september 2018. Tillatelsen gjelder med tilhørende vilkår nederst i brevet.

Grunnlaget for avgjørelsen

Vedtaket er fattet i medhold av naturmangfoldloven § 18 og § 77, jf. rovviltforskrifta § 9. Miljødirektoratet har per e-post den 23. august 2018 opplyst at kvote for betinget skadefelling av bjørn er fylt, men at direktoratet vedtar en utvidelse av kvota på ytterligere 2 dyr.

For ytterligere grunnlag viser vi til vårt brev av 24. august 2018.

Fylkesmannens vurdering

Bakgrunnen for forlengelsen er funn av flere sau påvist drept av bjørn i det samme området hvor det tidligere var skader. Skadefellingslaget melder også om at hundeevipasjer mener bjørnen fortsatt er i området. I vår totalvurdering har vi lagt vekt på at området har stor betydning som beitemark og at det er fare for framtidige skader.

All erfaring viser at det er krevende å lykkes med skadefelling av rovvilt på barmark. Vi anbefaler berørte beitebrukere å sanke sauene i området. Fram til 15. september vil vi etter søknad kunne gi tilskudd til tidlig sanking (sankehjelp og førkompensasjon).

For ytterligere vurderinger viser vi til vårt brev av 24. august 2018.

Økonomiske rammer for fellingstillatelsen

Økonomisk ramme for godtgjøring av deltakere på skadefellingslaget, jf. rovviltforskrifta § 9a, økes med kr 40 000,-. Denne rammen omfatter også dekking av arbeidsgiveravgift og feriepenger. Maksimal døgnsettsats per jeger er kr 1600,-.

Merk at deltakere som mottar godtgjøring etter ordningen må være registrerte lisensjegere, jf. rovviltforskrifta § 15. Vi viser til brev av 18.06.2012 som er sendt til kommunen for mer informasjon om godtgjøringsordningen.

Bruk av hund

Vi anbefaler at det brukes hundeevipasje som er trenet på skadefelling av bjørn. For de tilfeller der det vurderes bruk av løs hund under felling, vises det til at unntak fra sikringsreglene i hundeloven kan gis av kommunen, jf. hundeloven § 9e. Fellingslaget er selv ansvarlig for å innhente slik tillatelse hos kommunen. Fylkesmannen viser også til at løs hund i områder med husdyr/rein krever spesiell aktsomhet fra brukeren, for å unngå skade/jaging av beitedyr. Vi viser i den sammenheng til hundeloven § 3 og 7.

Bruk av løs, på drevet halsende hunder er ikke tillatt, jf. viltlovens § 23.

Vilkår

1. Fellingstillatelsen gjelder fra og med 31. august og til og med 10. september.
2. Tillatt område for felling er hele Grane kommune, men se også vilkår nr 3.
3. Fellingsforsøket skal etter beste evne rettes mot skadevoldende individ. Fellingsforsøket skal derfor styres til det aktuelle tapsområdet, der tapene sist har skjedd og der de eventuelt utvikler seg videre.
4. Binner med unger som opptrer sammen er unntatt fra fellingstillatelsen. De tiltak som er mulige for å unngå at binner med unger felles, skal være iverksatt.
5. Rapportering:
 - a. Kommunen skal gi en kort statusrapport minimum annethvert døgn.
 - b. Kortfattet sluttrapport (fellingsinnsats, aktivitet av rovvilt og erfaringer med fellingsforsøket), samt krav om refusjon av utgifter sendes samlet til Fylkesmannen i Nordland snarest mulig etter avsluttet fellingsforsøk, og senest innen 01.10.2018.
6. Kommunen er ansvarlig for å oppnevne deltagere på fellingslaget. Det skal oppnevnes en fellingsleder. Kun personer som står på lista over deltakere i fellingslaget kan delta på fellingsforsøket, og slik liste skal sendes til Fylkesmannen før fellingsforsøket starter.

Alle som deltar på fellingslaget må være kjent med dette brevets innhold. Fellingsleder er ansvarlig for å gjøre brevet kjent for fellingslaget, samt å kontrollere at deltagerne har avlagt storviltprøve og er registrert i Jegerregisteret. Det bør være et begrenset antall deltagere av gangen, slik at man får et hensiktsmessig fellingsforsøk.

7. Oppnevnte jegere plikter å utøve fellingsforsøket på en human og sikkerhetsforsvarlig måte, jf. viltlovens § 19. Ved felling av bjørn skal det benyttes våpen og ammunisjon godkjent for storviltjakt, jf. Forskrift av 22.03.02 om utøvelse av jakt og fangst. Det skal tas hensyn til lysforholdene før det blir løsnet skudd, på lik linje med utøvelse av annen jakt. Ved skadefellingsforsøk på bjørn ønsker Fylkesmannen å understreke viktigheten av at fellingsforsøket avsluttes i riktig tid før mørkets frembrudd (min. to timer). Dette for å sikre god nok tid til eventuelle skuddplassundersøkelser eller ettersøk dersom dette blir nødvendig.

-
8. Felling eller forsøk på felling av rovvilt skal umiddelbart meldes til Fylkesmannen og Statens naturoppsyn. Hos Fylkesmannen kan det på dagtid gis beskjed på telefon 75 53 15 00 og etter arbeidstid på Fylkesmannens vakttelefon 478 29 091. Den som feller dyr skal fremvise felt dyr for Statens naturoppsyn for umiddelbar kontroll, merking og prøvetaking av biologisk materiale, og skytter skal kunne påvise fellingsstedet etter anmodning fra Statens naturoppsyn, politiet eller Fylkesmannen.
 9. Dersom rovvilt skadeskytes, plikter de ansvarlige å gjøre det de kan for å avlive dyret snarest mulig. Skytter plikter å forvise seg om påskutt dyr er truffet eller ikke. Ved skadeskyting skal skytter uten opphold underrette Fylkesmannen og nærmeste politimyndighet. Fylkesmannen avgjør videre gjennomføring og avslutning av ettersøk. De som har deltatt i forsøket på felling skal uten godtgjørelse bistå forvaltningsmyndighet eller politimyndighet i det videre ettersøk.
 10. Forsøk på felling i medhold av denne tillatelsen krever ikke tillatelse fra grunneier, jf. viltlovens § 35.
 11. Rovvilt felt i medhold av denne tillatelsen er viltfondets eiendom. Ingen kan derfor på noen måte gjøre seg nytte av felt dyr uten nærmere samtykke fra Miljødirektoratet. Felt dyr skal så raskt som mulig bringes til Norsk institutt for naturforskning i Trondheim. Instruks for ivaretagelse av døde rovdyr kan lastes ned på rovdatas nettside (www.rovdata.no), under Instruks.
 12. Fylkesmannen i Nordland kan til enhver tid trekke tilbake fellingstillatelsen.

Saksopplysninger

Dette vedtaket blir kunngjort i Miljøvedtaksregisteret (www.miljovedtak.no) og ved utsendelse til adressatene på kopilista.

Klage

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker etter mottatt brev. En eventuell klage skal angi det vedtak det klages over og den eller de endringer som ønskes. Se også vedlagte skjema om rett til å klage på forvaltningsvedtak. Klagen skal sendes til Fylkesmannen i Nordland, Statens hus, 8002 Bodø.

Med hilsen

Tore Vatne (e.f.)
seksjonsleder

Øyvind Skogstad
seniorrådgiver

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Kopi per e-post:
Foreningen Våre Rovdyr
Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre v/ nasjonalparkforvalter
Mattilsynet
Miljødirektoratet
Nordland bonde- og småbrukarlag
Nordland Bondelag
Nordland politidistrikt
Nordland Reindriftssamers Fylkeslag
Nordland Sau og Geit
Norges Naturvernforbund – Nordland
Statens naturoppsyn
Statskog Fjelltjenesten

HATTFJELLDAL SAU OG GEIT
Hattfjelldal
8690 HATTFJELLDAL

Saksb.: Øyvind Skogstad
e-post: fmnooys@fylkesmannen.no
Tlf: 75 53 15 68
Vår ref: 2018/5119
Deres ref:
Vår dato: 31.08.2018
Deres dato: 30.08.2018
Arkivkode: 434.11

Forlengelse av fellingstillatelse på bjørn i Hattfjelldal - Hattfjelldal Sau og Geit

Fylkesmannen viser til søknad fra Hattfjelldal Sau og Geit om forlengelse av fellingstillatelse på bjørn. Dere fikk mandag 27. august per e-post tillatelse til skadefelling av én bjørn i Hattfjelldal kommune. Skriftlig vedtak ble sendt ut 28. august. Tillatelsen varte til og med 31. august.

Vedtak

Fylkesmannen forlenger fellingstillatelse på én (1) bjørn i Hattfjelldal kommune fram til og med 10. september 2018. Tillatelsen gjelder med tilhørende vilkår nederst i brevet.

Grunnlaget for avgjørelsen

Vedtaket er fattet i medhold av naturmangfoldloven § 18 og § 77, jf. rovviltforskrifta § 9. Miljødirektoratet har per e-post den 23. august 2018 opplyst at kvote for betinget skadefelling av bjørn er fylt, men at direktoratet vedtar en utvidelse av kvota på ytterligere 2 dyr.

For ytterligere grunnlag viser vi til vårt brev av 28. august 2018.

Fylkesmannens vurdering

Bakgrunnen for forlengelsen er opplysninger fra jaktlag og gjetere om ferske bjørnespor i terrenget, samt funn av en død sau. Da SNO skulle undersøke kadaveret hadde en bjørn fraktet det bort. Basert på restene på stedet ble dødsårsak vurdert som usikker/ukjent. Både kadaver og bjørnespor på stedet var ferskt. Ut fra bilder av kadaveret og sportegn i området vurderer vi at det er stor sannsynlighet for at sauene var drept av bjørn, selv om det ikke er mulig å bekrefte dette med obduksjon.

All erfaring viser at det er krevende å lykkes med skadefelling av rovvilt på barmark. Vi anbefaler berørte beitebrukere å sanke sauene i området. Fram til 15. september vil vi etter søknad kunne gi tilskudd til tidlig sanking (sankehjelp og fôrkompensasjon).

For ytterligere vurderinger viser vi til vårt brev av 28. august 2018.

Bruk av hund

Vi anbefaler at det brukes hundeevipasje som er trenet på skadefelling av bjørn. For de tilfeller der det vurderes bruk av løs hund under felling, vises det til at unntak fra sikringsreglene i hundeloven kan gis av kommunen, jf. hundeloven § 9e. Fellingslaget er selv ansvarlig for å innhente slik tillatelse hos kommunen. Fylkesmannen viser også til at løs

hund i områder med husdyr/rein krever spesiell aktsomhet fra brukeren, for å unngå skade/ jaging av beitedyr. Vi viser i den sammenheng til hundeloven § 3 og 7.

Bruk av løs, på drevet halsende hunder er ikke tillatt, jf. viltlovens § 23.

Vilkår

1. Fellingstillatelsen gjelder fra og med 1. september til og med 10. september.
2. Tillatt område for felling er hele Hattfjelldal kommune, men se også vilkår nr 3.
3. Fellingsforsøket skal etter beste evne rettes mot skadevoldende individ. Fellingsforsøket skal derfor styres til det aktuelle tapsområdet, der tapene sist har skjedd og der de eventuelt utvikler seg videre.
4. Binner med unger som opptrer sammen er unntatt fra fellingstillatelsen. De tiltak som er mulige for å unngå at binner med unger felles, skal være iverksatt.
5. Rapportering:
 - a. Fellingsleder skal gi en kort statusrapport minimum annethvert døgn, gjerne på SMS til vakttelefonen 47829091.
 - b. Kortfattet sluttrapport (fellingsinnsats, aktivitet av rovvilt og erfaringer med fellingsforsøket), samt krav om refusjon av utgifter sendes samlet til Fylkesmannen i Nordland snarest mulig etter avsluttet fellingsforsøk, og senest innen 01.10.2018.
6. Hattfjelldal Sau og Geit er ansvarlig for å oppnevne deltagere på fellingslaget. Det skal oppnevnes en fellingsleder. Kun personer som står på lista over deltakere i fellingslaget kan delta på fellingsforsøket, og slik liste skal sendes til Fylkesmannen før fellingsforsøket starter.

Alle som deltar på fellingslaget må være kjent med dette brevets innhold. Fellingsleder er ansvarlig for å gjøre brevet kjent for fellingslaget, samt å kontrollere at deltagerne har avlagt storviltprøve og er registrert i Jegerregisteret. Det bør være et begrenset antall deltagere av gangen, slik at man får et hensiktsmessig fellingsforsøk.
7. Oppnevnte jegere plikter å utøve fellingsforsøket på en human og sikkerhetsforsvarlig måte, jf. viltlovens § 19. Ved felling av bjørn skal det benyttes våpen og ammunisjon godkjent for storviltjakt, jf. Forskrift av 22.03.02 om utøvelse av jakt og fangst. Det skal tas hensyn til lysforholdene før det blir løsnet skudd, på lik linje med utøvelse av annen jakt. Ved skadefellingsforsøk på bjørn ønsker Fylkesmannen å understreke viktigheten av at fellingsforsøket avsluttes i riktig tid før mørkets frembrudd (min. to timer). Dette for å sikre god nok tid til eventuelle skuddplassundersøkelser eller ettersøk dersom dette blir nødvendig.
8. Felling eller forsøk på felling av rovvilt skal umiddelbart meldes til Fylkesmannen og Statens naturoppsyn. Hos Fylkesmannen kan det på dagtid gis beskjed på telefon 75 53 15 00 og etter arbeidstid på Fylkesmannens vakttelefon 47829091. Den som feller dyr skal fremvise felt dyr for Statens naturoppsyn for umiddelbar kontroll, merking og

prøvetaking av biologisk materiale, og skytter skal kunne påvise fellingsstedet etter anmodning fra Statens naturoppsyn, politiet eller Fylkesmannen.

9. Dersom rovvilt skadeskyles, plikter de ansvarlige å gjøre det de kan for å avlive dyret snarest mulig. Skytter plikter å forvise seg om påskutt dyr er truffet eller ikke. Ved skadeskyting skal skytter uten opphold underrette Fylkesmannen og nærmeste politimyndighet. Fylkesmannen avgjør videre gjennomføring og avslutning av ettersøk. De som har deltatt i forsøket på felling skal uten godtgjørelse bistå forvaltningsmyndighet eller politimyndighet i det videre ettersøk.
10. Forsøk på felling i medhold av denne tillatelsen krever ikke tillatelse fra grunneier, jf. viltlovens § 35.
11. Rovvilt felt i medhold av denne tillatelsen er viltfondets eiendom. Ingen kan derfor på noen måte gjøre seg nytte av felt dyr uten nærmere samtykke fra Miljødirektoratet. Felt dyr skal så raskt som mulig bringes til Norsk institutt for naturforskning i Trondheim. Instruks for ivaretagelse av døde rovdyr kan lastes ned på rovdatas nettside (www.rovdata.no), under Instruks.
12. Fylkesmannen i Nordland kan til enhver tid trekke tilbake fellingstillatelsen.

Saksopplysninger

Dette vedtaket blir kunngjort i Miljøvedtaksregisteret (www.miljovedtak.no) og ved utsendelse til adressatene på kopilista.

Klage

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker etter mottatt brev. En eventuell klage skal angi det vedtak det klages over og den eller de endringer som ønskes. Se også vedlagte skjema om rett til å klage på forvaltningsvedtak. Klagen skal sendes til Fylkesmannen i Nordland, Statens hus, 8002 Bodø.

Med hilsen

Tore Vatne (e.f.)
seksjonsleder

Øyvind Skogstad
seniorrådgiver

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Kopi per e-post:
Børgefjell nasjonalparkstyre v/ nasjonalparkforvalter
Foreningen Våre Rovdyr
Hattfjelldal kommune
Mattilsynet
Miljødirektoratet
Nordland bonde- og småbrukarlag
Nordland Bondelag
Nordland politidistrikt
Nordland Reindriftssamers Fylkeslag
Nordland Sau og Geit
Norges Naturvernforbund – Nordland
Statens naturoppsyn
Statskog Fjelltjenesten

JANNE LEIRÅMO JOHANSEN ENGVOLL
GÅRD
Langvassveien 352
8615 SKONSENG

Saksb.: Gunn Karstensen
e-post: fmnogka@fylkesmannen.no
Tlf: 75 53 16 70
Vår ref: 2018/3857
Deres ref: 18S7CD25
Vår dato: 06.09.2018
Deres dato: 05.09.2018
Arkivkode: 434.11

Tilsagn om midler til tidlig sankning - Janne Leiråmo Johansen - Rana

Fylkesmannen viser til din søknad datert 5. september 2018 om midler til akutt tidlig sankning av sau på grunn av rovvilttap. Vi viser også til telefonsamtaler med deg.

Vedtak

Janne Leiråmo Johansen gis tilsagn om inntil kr 10 360,- til førkompensasjon i forbindelse med tidlig nedsanking av sau fra og med den 5. september, jf. beregningene i dette brevet.

Bakgrunn og begrunnelse

Rovviltnemnda i Nordland har i 2018 en ramme på 7,0 millioner kr til forebyggende og konfliktdempende tiltak ved rovviltskader. En del av disse midlene er avsatt til tiltak i akutte tapssituasjoner. Dette er midler som blant annet kan brukes til tidlig sankning av sau, førkompensasjon og sankehjelp. Formålet er å forebygge videre tap til rovvilt i akutte tapssituasjoner.

I Leiråmo Johansens besetning er det denne sesongen funnet 3 dokumenterte gaupedrepte sau/lam. Det er også funnet to kadaver med ukjent skadevolder. Dette, sammen med at mange dyr mangler i besetningen, gjør at dyreeier mistenker rovvilttap, og nå ønsker å sanke dyrene for å hindre ytterligere tap.

Det framgår av søknaden at det ikke er andre besetninger i nærheten.

Det er ikke påvist ferske rovvilttap i besetningen, og situasjonen kan derfor tvilsomt defineres som akutt iht. kriteriene i forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland. Bruker opplyser at det er mye uro i besetningen, og at hun tror det mangler opptil 20 % av lammene. Fylkesmannen vurderer under tvil at det er riktig å gi tilskudd til førkompensasjon ved tidlig nedsanking. Vi vektlegger at besetningen beiter alene i området og at det har vært godt tilsyn med besetningen i sommer.

Beregning av tilskudd ved tidlig nedsanking

Satsen for førkompensasjon er kr 7,-/dyr/dag. Denne satsen er fastsatt i forskrift om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak.

Tilsagnet omfatter besetningen til Janne Leiråmo Johansen i Rana kommune. I følge søknaden skal det sankes ned 54 søyer og 94 lam.

Antall dager med fôrtilskudd, perioden 05. september – 15. september: 10 dager.

Beregning av maksimalt fôrtilskudd blir da:

$(148 \text{ dyr} \times 10 \text{ dager}) = 1480 \text{ dyr-dager}$.

$1480 \text{ dyr-dager} \times \text{kr } 7 = \text{kr } 10\,360,-$.

Vilkår

1. Samtlige beitedyr sankes ned fra beiteområdet raskest mulig, og nær alle dyrene skal være nede senest 15. september.
2. Det skal føres en nøyaktig oversikt over antall dyr sanket ned per dag og evt. dyr som sendes til slakt før 15. september. Bruk gjerne vedlagte skjema.
3. Tidlig nedsanking skal gjennomføres i overensstemmelse med gjeldende standard for tidlig nedsanking, versjon 14.05.07. Se standard her:
http://www.roviltportalen.no/multimedia/2147/Standard_tidlig_nedsanking_140507.pdf&contentdisposition=attachment

Rapportering og saksopplysninger

Beløpet utbetales når Fylkesmannen har mottatt rapport fra beitebrukeren. Det eksakte beløpet som skal utbetales tilknyttet fôrkompensasjon og sankehjelp vil bli beregnet ut fra antall dyr som har blitt sanket, og når de enkelte dyrene er tatt ned. Vi ber om å få en slik rapportering innen 1. november 2018.

Dersom denne fristen ikke blir overholdt, bortfaller tilsagnet. Vi ber om at det i rapporten også framgår de praktiske erfaringene med tiltaket og evt. andre kommentarer. Det er viktig at eksakte sankedatoer og antall sau nede framgår klart i rapporten.

Oversikten for den enkelte skal altså føres slik:

Ola Nordmann:

15. august: 50 sau/lam nede,

16. august: 55 sau/lam nede,

17. august: 60 sau/lam nede,

osv.

Dersom dyr er sendt til slakt før 15. september, skal det føres dato for dette og antall dyr.

Fylkesmannen understreker betydningen av en god rapportering med hovedvekt på om tiltakene har hatt tapsforebyggende effekt. Dersom mottaker ikke opptrer i samsvar med skriftlige forutsetninger, forbeholder vi oss retten til ikke å utbetale, eller å kreve hele eller deler av tilskuddet tilbakebetalt.

Klage

Dette vedtaket kan påklages innen 3 uker etter mottatt brev. Eventuell klage skal angi det vedtak det klages over, og den eller de endringer som ønskes. Klage skal sendes til Fylkesmannen i Nordland, Statens hus, 8002 Bodø.

Med hilsen

Tore Vatne (e.f.)
seksjonsleder

Gunn Karstensen
seniorrådgiver

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Vedlegg: Sankeskjema.

Kopi per e-post:
Mattilsynet - Region Nord
Miljødirektoratet
Rana kommune

Grane kommune
Rådhuset
8680 Trofors

Saksb.: Øyvind Skogstad
e-post: fmnooys@fylkesmannen.no
Tlf: 75 53 15 68
Vår ref: 2018/4009
Deres ref:
Vår dato: 11.09.2018
Deres dato: 10.09.2018
Arkivkode: 434.11

Forlengelse av fellingstillatelse på bjørn - Grane

Fylkesmannen viser til søknad fra Grane kommune om forlengelse av fellingstillatelse på bjørn. Kommunen har hatt tillatelse til skadefelling av én bjørn i perioden 23. august – 10. september, jf. våre vedtak av 24. og 30. august.

Vedtak

Fylkesmannen forlenger fellingstillatelse på én (1) bjørn i Grane kommune fram til og med 23. september 2018. Tillatelsen gjelder med tilhørende vilkår nederst i brevet.

Grunnlaget for avgjørelsen

Vedtaket er fattet i medhold av naturmangfoldloven § 18 og § 77, jf. rovviltforskrifta § 9. Miljødirektoratet har per e-post den 23. august 2018 opplyst at kvote for betinget skadefelling av bjørn er fylt, men at direktoratet vedtar en utvidelse av kvota på ytterligere 2 dyr.

For ytterligere grunnlag viser vi til våre brev av 24. og 30. august 2018.

Fylkesmannens vurdering

Bakgrunnen for forlengelsen er funn av sau påvist drept av bjørn i det samme området hvor det tidligere var skader, samt meldinger fra skadefellingslaget om at bjørnen trolig fortsatt er i området.

Felling etter skadefellingsregimet kan bare skje dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning. Vi nå snart i midten av september og beitesesongen går mot slutten. Beitebruker har opplyst at sankinga er startet, men at det er svært krevende og vanskelig på grunn av skremte sauer. Ut fra dette vurderer vi at det fortsatt er et betydelig skadepotensiale og at det er riktig å forlenge fellingstillatelsen. Fylkesmannen anbefaler imidlertid at det primært prioriteres ressurser til sanking av sauen i området framfor at det gjennomføres skadefellingsforsøk som det erfaringsmessig er svært vanskelig å lykkes med.

For ytterligere vurderinger viser vi til våre brev av 24. og 30. august 2018.

Økonomiske rammer for fellingstillatelse

Fylkesmannen har tidligere gitt en økonomisk ramme for godtgjøring av deltakere på skadefellingslaget, jf. rovviltforskrifta § 9a, på til sammen kr 90 000,- for perioden 23. august – 10. september. Denne rammen kan også brukes godtgjøring i den forlengede perioden. Videre har vi gitt en ramme på kr 10 000,- til dekking av utgifter (ikke lønn) til personellet, jf. forskriften § 9. Denne rammen økes med ytterligere kr 10 000,-.

Bruk av hund

Vi anbefaler at det brukes hundeekvipasje som er trenet på skadefelling av bjørn. For de tilfeller der det vurderes bruk av løs hund under felling, vises det til at unntak fra sikringsreglene i hundeloven kan gis av kommunen, jf. hundeloven § 9e. Fellingslaget er selv ansvarlig for å innhente slik tillatelse hos kommunen. Fylkesmannen viser også til at løs hund i områder med husdyr/rein krever spesiell aktsomhet fra brukeren, for å unngå skade/jaging av beitedyr. Vi viser i den sammenheng til hundeloven § 3 og 7.

Bruk av løs, på drevet halsende hunder er ikke tillatt, jf. viltlovens § 23.

Vilkår

1. Fellingstillatelsen gjelder fra og med 11. september og til og med 23. september.
2. Tillatt område for felling er hele Grane kommune, men se også vilkår nr 3.
3. Fellingsforsøk kan kun iverksettes ved følgende situasjoner:
 - a) Funn av nye tap i beiteområder hvor det tidligere i sommer har vært påvist tap til bjørn. Kadaver må være påvist drept av bjørn og anslått å ikke være mer enn ca 2 dager gamle.
 - b) Sikre observasjoner/viltkamerabilder fra siste døgn i beiteområder hvor det tidligere i sommer har vært påvist tap til bjørn.
4. Binner med unger som opptrer sammen er unntatt fra fellingstillatelsen. De tiltak som er mulige for å unngå at binner med unger felles, skal være iverksatt.
5. Rapportering:
 - a. Kommunen skal gi en kort statusrapport minimum annethvert døgn.
 - b. Kortfattet sluttrapport (fellingsinnsats, aktivitet av rovvilt og erfaringer med fellingsforsøket), samt krav om refusjon av utgifter sendes samlet til Fylkesmannen i Nordland snarest mulig etter avsluttet fellingsforsøk, og senest innen 15.10.2018.
6. Kommunen er ansvarlig for å oppnevne deltagerne på fellingslaget. Det skal oppnevnes en fellingsleder. Kun personer som står på lista over deltakere i fellingslaget kan delta på fellingsforsøket, og slik liste skal sendes til Fylkesmannen før fellingsforsøket starter.

Alle som deltar på fellingslaget må være kjent med dette brevets innhold. Fellingsleder er ansvarlig for å gjøre brevet kjent for fellingslaget, samt å kontrollere at deltagerne har avlagt storviltprøve og er registrert i Jegerregisteret. Det bør være et begrenset antall deltagere av gangen, slik at man får et hensiktsmessig fellingsforsøk.

7. Oppnevnte jegere plikter å utøve fellingsforsøket på en human og sikkerhetsforsvarlig måte, jf. viltlovens § 19. Ved felling av bjørn skal det benyttes våpen og ammunisjon godkjent for storviltjakt, jf. Forskrift av 22.03.02 om utøvelse av jakt og fangst. Det skal tas hensyn til lysforholdene før det blir løsnet skudd, på lik linje med utøvelse av annen jakt. Ved skadefellingsforsøk på bjørn ønsker Fylkesmannen å understreke viktigheten av at fellingsforsøket avsluttes i riktig tid før mørkets frembrudd (min. to timer). Dette for

å sikre god nok tid til eventuelle skuddplassundersøkelser eller ettersøk dersom dette blir nødvendig.

8. Felling eller forsøk på felling av rovvilt skal umiddelbart meldes til Fylkesmannen og Statens naturoppsyn. Hos Fylkesmannen kan det på dagtid gis beskjed på telefon 75 53 15 00 og etter arbeidstid på Fylkesmannens vakttelefon 478 29 091. Den som feller dyr skal fremvise felt dyr for Statens naturoppsyn for umiddelbar kontroll, merking og prøvetaking av biologisk materiale, og skytter skal kunne påvise fellingsstedet etter anmodning fra Statens naturoppsyn, politiet eller Fylkesmannen.
9. Dersom rovvilt skadeskytes, plikter de ansvarlige å gjøre det de kan for å avlive dyret snarest mulig. Skytter plikter å forvise seg om påskutt dyr er truffet eller ikke. Ved skadeskyting skal skytter uten opphold underrette Fylkesmannen og nærmeste politimyndighet. Fylkesmannen avgjør videre gjennomføring og avslutning av ettersøk. De som har deltatt i forsøket på felling skal uten godtgjørelse bistå forvaltningsmyndighet eller politimyndighet i det videre ettersøk.
10. Forsøk på felling i medhold av denne tillatelsen krever ikke tillatelse fra grunneier, jf. viltlovens § 35.
11. Rovvilt felt i medhold av denne tillatelsen er viltfondets eiendom. Ingen kan derfor på noen måte gjøre seg nytte av felt dyr uten nærmere samtykke fra Miljødirektoratet. Felt dyr skal så raskt som mulig bringes til Norsk institutt for naturforskning i Trondheim. Instruks for ivaretagelse av døde rovdyr kan lastes ned på rovdatas nettside (www.rovdata.no), under Instruks.
12. Fylkesmannen i Nordland kan til enhver tid trekke tilbake fellingstillatelsen.

Saksopplysninger

Dette vedtaket blir kunngjort i Miljøvedtaksregisteret (www.miljovedtak.no) og ved utsendelse til adressatene på kopilista.

Klage

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker etter mottatt brev.

En eventuell klage skal angi det vedtak det klages over og den eller de endringer som ønskes. Se også vedlagte skjema om rett til å klage på forvaltningsvedtak. Klagen skal sendes til Fylkesmannen i Nordland, Statens hus, 8002 Bodø.

Med hilsen

Tore Vatne (e.f.)
seksjonsleder

Øyvind Skogstad
seniorrådgiver

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Kopi per e-post:
Foreningen Våre Rovdyr
Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre v/ nasjonalparkforvalter
Mattilsynet
Miljødirektoratet
Nordland bonde- og småbrukarlag
Nordland Bondelag
Nordland politidistrikt
Nordland Reindriftssamers Fylkeslag
Nordland Sau og Geit
Norges Naturvernforbund – Nordland
Statens naturoppsyn
Statskog Fjelltjenesten